

59964

duhovno življenje

la vida espiritual

1962 OKT.-NOV. XXI

Pri križu se zbirajo Slovenci, doma in na tujem

*Naslovna stran: Rojaki iz Ramos
Mejía so pri procesiji sv. Rešnjega
Telesa postavili prav lep oltar*

VESOLJNI CERKVENI ZBOR

Naša doba je velika doba v človeški zgodovini. Zadnji časi so prinesli nesluten napredek v znanosti in tehniki in silne spremembe v svetu. Mogli bi reči, da se je svet v zadnjih sto letih močneje spremenil kakor prej v desetih stoletjih. Na pohodu je prava revolucija misli in praktičnega življenja.

Jezusova Cerkev je nadnaravna po svojem izvoru in po svojih namelih. Sestoji pa iz ljudi, ki so v vsakem rodu otroci svojega časa. V vsakem posameznem razdobju človeške zgodovine Cerkev živi in deluje v drugačnih okoliščinah, v kakršne jo je postavila božja previdnost. Kristusova Cerkev ni muzej starin, ampak nadaljevanje Kristusovega življenja skozi vse spremembe, ki jih preživlja človeštvo. Evangelij je tisti kvas (Mt 13, 33), ki deluje v vsakem času. Kristjani morajo biti po Učeniških besedah sol zemlje (Mt 5, 13) v vsakem razdobju človeštva, tudi danes in to po vsem svetu: v Rimu, v Evropi, v Severni in Južni Ameriki, v Aziji, v Afriki in v Avstraliji.

Upamo, da bo 21. vesoljni cerkveni zbor — 2. vatikanski imenovan —, ki se bo pričel v četrtek, 11. oktobra, na praznik božjega Materinstva preblazene Device Marije, krepko oprt na temelje božjega razodetja in cerkvenega izročila in pod vrhovnim vodstvom svetega Duha ter pod posebnim varstvom svetega Jožefa, zavetnika zbora, z odprtimi očmi gledajoč na svet, ki se poraja pred nami, dal nam katoličanom: svetemu očetu, škofom, duhovnikom in vernikom ter tudi vsemu svetu, jasne smernice, kako v današnjih dneh izpolnimo nalogo, ki nam jo je Kristus odločil.

„Bodimo srečni in pogumni! Kristus, božji sin in naš odrešenik, nikakor ni odšel s tega sveta, ki ga je odrešil; tudi od njega ustanovljena Cerkev — edina, sveta, vesoljna in apostolska — ni nikoli nehala biti njegove skrivnostno telo, kateremu je On glava in s katerim je povezan vsak vernik kot njegov ud.“ Te besede svetega očeta Janeza XXIII. naj bodo tudi nam spodbuda, da z veselim srcem molimo in delamo ter trpimo za uspeh tega velikega dela v življenju Cerkve.

A. S.

Namen koncila — tako je dejal sveti oče Janez XXIII. — je obnoviti Cerkev v prvotni preprostosti in čistosti; zbrati se in zamisliti, da bi odkrili poteze njene mladosti in jo napraviti tako, da bo osvajala modernega človeka

Znacaj II. vaticanskega koncila

Dosedanji vesoljni cerkveni zbori, ki jih naštevamo 20, so bili po svojem značaju in pomenu različni. Nekateri so dogmatični, ki so zavrnil in obsodili kako nevarno zmoto in proti njej proglasili pravo versko resnico. Drugi koncili so bili pretežno reformni, ki so nastopili proti razvadam in napakam ter obnovili, reformirali življenje v Cerkvi. Nekaj je bilo unionističnih koncilov, ki naj bi obnovili edinost med krščanskimi skupinami in jih združili v pravi Kristusovi Cerkvi; tako sta zlasti lionski koncil v 13. stol. in florentinski v 15. stoletju imela kot glavni namen zedinjenje vzhodnih ločenih, pravoslavnih kristjanov s katoliško Cerkvijo.

V katero teh skupin bo spadal po svojem značaju in pomenu novi, II. vaticanski koncil?

Kar danes o tem pišejo, seveda nima uradnega značaja, ampak je bolj izraz želja in ugibanj ter sklepanj iz splošnega verskega položaja v Cerkvi in iz nekaterih uradnih izjav.

Splošno mislijo, da novi cerkveni zbor po svojem značaju in pomenu ne bo spadal v nobeno označenih skupin, čeprav bo na svoj način vseboval posebnosti vseh.

Na osnovi papeževih izjav ob napovedi koncila, dne 25. januarja 1959 se je mnogo omenjalo, da bo to predvsem

koncil za zedinjenje kristjanov. Pa je kmalu iz uradnih cerkvenih krogov prišlo pojasnilo, da to ne bo v tem smislu, kot sta bila lionski in florentinski koncil, čeprav naj novi koncil res služi temu namenu, vsaj posredno: po reformi Cerkev v sebi, bodo odstranjene ovire in bolj uglajena pot k zedinjenju, ki si ga želimo, in bo tako Cerkev že s svojim značajem uspešneje privabljal k sebi ločene kristjane, zlasti pravoslavne in protestante. V tem smislu pozneje označuje pomen tega koncila tudi papež sam (v avg. 1959. pri nagovoru na voditelje ital. KA).

Velikih, nevarnih zmot in herezij v Cerkvi danes tudi ni, da bi posebej moral protj njim nastopiti novi cerkveni zbor. Seveda more koncil slovesno povzeti in proglasiti nauk, ki je proti sodobnim zmotam že bil dan. Prav tako se najbrž ne bo posvečal razpravljanju o doktrinarnih teoloških vprašanjih in proglašanju novih dogem, ki k njim vodi današnji teološki razvoj. Tako se zdi, da ne bo njegov glavni namen določanje verskega nauka, kar bi mu dalo značaj dogmatičnega koncila.

Podobno verjetno tudi ne bo nastopal proti določenim razvadam in napakam, da bi bil v tem pomenu reformni koncil.

Vendar bi novi koncil utegnil imeti in po nekem splošnem javnem mnenju, ki v Cerkvi nastaja, naj bi imel značaj nekega v posebnem pomenu reformnega koncila. Ne mislimo na posamezne delne reforme v smislu prejšnjih koncilov, ampak neko splošnejšo in globljo reformo, po kateri bi se Cerkev v celoti prilagodila za uspešnejšo izvršitev velikega poslanstva in nalog, ki jih ji nalaga naš čas in pogled na bodočnost. Zakaj Cerkev je danes v posebnem položaju, različnem od prejšnjih v zgodovini, in pred posebnimi

nalogami. Svet, ki nastaja, se obeta nov, različen od preteklih dveh tisočletij cerkvene zgodovine. Cerkev se bo iz svoje notranje narave potrebam časa prav gotovo pripagodila, da bo mogla uspešno vršiti svoje bistveno poslanstvo v svetu in človeštvu prav te dobe, kot imamo za to lepe primere tudi v preteklosti. Morda bodo prišli v zvezi s tem iz njenega nauka bolj do izraza in bodo bolj poudarjeni novi vidiki, ki so v preteklosti ostali kot zastrti in manj upoštevani.

Seveda se take reforme v Cerkvi ne dogajajo skokoma in nepričakovano. A danes je pričakovanje veliko in novi koncil utegne biti vsaj velik korak na tej poti.

NOVA PRILAGODITEV CERKVE

Kristus, učlovečeni Bog, je izraz neskončne božje ljubezni do človeka, učlovečena božja ljubezen. Bog je postal človek, človeku v vsem enak, razen v grehu.

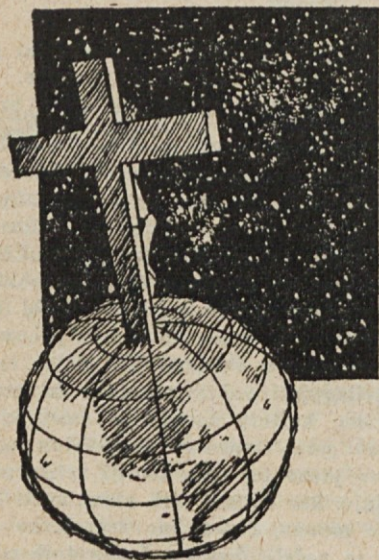
Podobno velja tudi za Cerkev, ki je kot v svetu naprej živeči Kristus. V ljubezni do človeka se mu mora približati, prililiti, da ga prenovi za Boga.

Cerkev vedno nastopa v določeni obliki, ki ustreza času in določeni kulturi. A časi se spreminjajo in kulture so v svetu in zgodovini različne. Zato se Cerkev na določeno človeško obliko in na spremenljive prvine v sebi ne sme navezovati tako, da bi bila pri svojem poslanstvu ovirana. Vse to se mora prilagajati zahtevam časa in značaju ter kulturi naroda in rase, kjer Cerkev dela. Danes so te načelne ugotovitve jasne ter se v teoriji veliko ponavljajo, ker čutimo njih aktualnost. To je že mnogo, čeprav ne vse. Kako se bodo ta načela danes v konkretnih pri-

merih izvedla v življenju po bodočih reformah Cerkve, še ne vidimo.

Primer iz prve zgodovine Cerkve: Cerkev je rasla v judovskem življenjskem okolju in v početku tako tudi nujno imela v svoji človeški obliki judovski značaj: glede jezika, obredov, načinov pobožnosti, verskih predpisov. Pa so že apostoli začutili te oblike kot oviro pri širjenju med pogani, ki jim je bila Cerkev tudi namenjena. Na apostolskem zboru l. 50 se je že prva Cerkev osvobodila človeških prvin, ki bi pogane odbijale, in si je privzela nove oblike, da bi mogla uspešno izvršiti poslanstvo med poganskimi narodi.

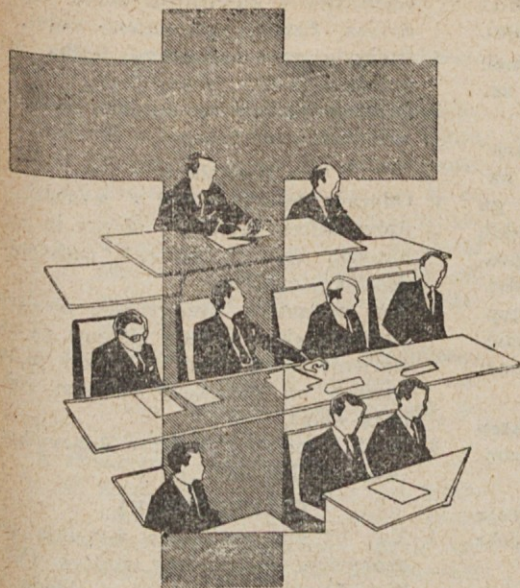
Zdi se, da smo danes v podobnem usodnem razdobju, ko se odloča usoda bodočega sveta in Cerkve, krščanstva v njem. Vesoljni koncil ima prav ta namen, da se Cerkev razgleda v svojem času in položaju in ob velikih na-

logah, ki jo čakajo, in ukrene potrebno za osvojitve današnjega človeštva za Kristusa. V Cerkvi je danes čutiti posebno pripravljenost za globoke in široke reforme. Danes je med verniki posebno živa zavest, da Cerkev mora ostati zvesta le Kristusu, da se pa ne sme navezovati na stare in morda zastarele človeške oblike, ki bi jo ovirale pri njenem bistvenem poslanstvu, kar bi pomenilo prav izdajstvo Kristusa. Glavni namen Cerkve je, da širi Kristusov evangelij, ne pa določeno človeško kulturo. Tudi v disciplinarnih predpisih, liturgiji, teoloških šolah, redovih, oblikah apostolata so možne reforme, ki bi se po njih Cerkev še bolj približala modernemu človeku, narodom in kultu-ram, ki naj jim prinese Kristusa.

V tem smislu si namen bodočega koncila zamišlja papež Janez XXIII. ko govori: „Namen koncila je obnoviti Cerkev v večji prvotni preprostosti in čistosti; zbrati se in zamisliti, da bi odkrili poteze njene mladosti in jo napravili tako, da bo osvajala modernega človeka“ (nagovor pri sv. Petru v Rimu, po bizantinsko-slovanski liturgiji l. 1959). Zakaj „poslanstvo cerkvene oblasti ni, da bi Cerkev ohranjala in čuvala kot nek muzej starin, ampak da jo vodi po poti življenja“ (nagovor voditeljem ital. KA, febr. 1959). „Na koncilu bomo z božjo pomočjo storili vse, kar je v naših močeh, da se odstranijo človeške ovire in svetu pokažemo Cerkev v njenem blešku ter potem povabimo vse ločene, pravoslavne in protestante- kličoč: Poglejte bratje, to je Kristusova Cerkev; vse smo storili, da bi ji bili zvesti, in smo prosili Gospoda milosti, da bi Cerkev bila vedno taka, kot jo On želi imeti“ (nagovor voditeljem ital. KA, avg. 1959).

Dr. Franc Gnidovec

O ČEM BO RAZPRAVLJAL 2. VATIKANSKI KONCIL?

Katere probleme bo obravnaval bodoči koncil? Zadnje informacije o tem, kaj se obravnavajl na sejah Osrednje pripravljalne komisije, nakazujejo, o čem bo razpravljajl bodoči koncil. Predlogi so naslednji:

I. PREDLOGI GLEDE NAUKA

- A) Koncil naj bi ne proglasil novih verskih resnic, razjasnil naj bi pa vsebino in meje škofovske oblasti. Cerkevni zbor bi morda določil naslednje:
1. Škof vlada svojo cerkev z redno oblastjo in ne le kot papežev namestnik.
  2. V kolikor so škofje člani zbora škofov, kateremu na čelu je papež, in v kolikor so nasledniki apostolskega zbora, kateremu na čelu je bil Peter, imajo posebno vesoljno pravno oblast.
  3. Tako imajo škofje najvišjo pravno oblast.

4. Izraziti jo morejo tudi zunaj cerkvenega zbora.
- B) Opredelil naj bi se točno pojem „člana“ Cerkve. Naj bi bilo pojasnjeno, kakšne pravice in dolžnosti ima laik v Cerkvi.
- C) Določil naj bi se položaj Cerkve v družini narodov. Naj bi imeli pri določanju odnosov med Cerkvijo in državo krajevni škofje več besede.

II. PREDLOGI GLEDE CERKVENE DISCIPLINE

A) RIMSKA KURIJA IN ŠKOFOVSTVO

1. Pri določanju škofov in izvolitvi papeža naj bi sodelovalo več ljudi.
2. Škofje, župniki in redovni predstojniki naj bi se po sedemdesetem letu odpovedali svojemu mestu.
3. Rimska kurija naj bi bila sestavljena iz članov različnih narodov, da bi bila iz nje razvidna vesoljnost Cerkve.

4. Nunciji naj bi bili zgolj predstavniki sv. stolice pred posameznimi vladami.
5. Redovi in kongregacije naj bi ne imeli pravnih izjem razen v notranjih zadevah njih samih.
6. Spet naj bi se uvedlo „starešinstvo“ kot organizem za vodstvo škofij namesto kanonikov. Sestavljali bi ga duhovniki z različnih dušnopastirskih področij (župniki, univerzitetni profesorji, vzgojitelji, asistenti apostolskih organizacij...) in laiki (zastopniki apostolskih organizacij, tehnični strokovnjaki, kot sociologi, ekonomski, politiki, znanstveniki).
7. Škofje naj bi odločali o več stvareh o katerih odloča sedaj izključno rimska kurija:

- a) o prepovedi knjig in dovoljevanju branja. (Obenem naj bi bil indeks temeljito reformiran);
- b) o prilagojevanju liturgije krajevnim razmeram;
- c) o prilagojevanju splošnih navodil za vzgojo klera krajevnim in časovnim okoliščinam;
- d) o posegu v vodstvo redovnic, da bi se te čim bolj vključile v dušnopastirsko delo;
- e) o provincialni in nacionalni koordinaciji škofov.

B) KLER

Formacija:

1. Možnost malih semenišč z zunanjimi gojenci.
2. Semenišča, ki so sedaj obenem vzgojevališča in učni zavodi, naj bi bila urejena po rimskem sistemu cerkvenih kolegijev, priključenih učnim zavodom.
3. Študij po teh učnih zavodih naj bi se oziral na važnost pozitivnih vidikov teologije (sveto pismo, patristika, liturgija) in na pomen neka-

terih ved v današnjem svetu (zgodovina, fizično-matematične vede).

4. Svoboda rabe domačega jezika pri pouku.
5. Posebna pažnja na duševno uravnoteženost kandidatov.

Disciplina:

1. Odprava talarja zlasti v javnosti.
2. Spremenitev prelatske obleke in zunanega bleska nekaterih cerkvenih dostojanstvenikov.
3. Bolj uresničiti evangeljsko ubožstvo (revizija ekonomskega sistema za življenje klera, zlasti v kolikor je ta odvisen od vernikov; možnost ročnega dela).
4. Urediti socialno skrbstvo duhovnikov (starost, bolezen...).

C) REDOVNIKI

1. Naj bi bili res priče življenja po evangeliju, zlasti glede ubožstva. (Veliko skupno bogastvo ni v skladu z evangelijem).
2. Harmoničen človeški in evangeljski razvoj v formaciji redovnikov in redovnic.

D) LAIKI

1. Mogli bi tudi poročeni sprejeti diakonat. V odsotnosti duhovnika bi mogli deliti nekatere zakramente (krst, morda obhajilo).
2. Priznati laikom možnost in pravico kot članom Cerkve (pri vodstvu lastnih apostolskih organizacij...)

E) DUŠNO PASTIRSTVO

1. Sociološko-pastoralni vidik:
  - a) Analiza dejstva razkrstjanjenja in njega vzrokov.
  - b) Decentralizacija v vodstvu Cerkve na različnih področjih oblasti.
  - c) Večja prožnost pri premeščanju duhovnikov in redovnikov po krajevnih potrebah.
2. Splošno zakramentalni vidik:
  - a) Zakramente vrednotiti kot prava

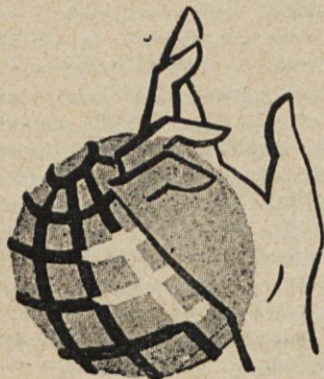

znamenja vere v krščanskem življenju.

- b) Zakramentom dajati njih občestveni značaj (zlasti maša).
- c) Zlasti pri zakramentih, ki vpeljejo novega člana Cerkve v njeno življenje, uporabljati domač jezik.
- d) Temeljito pregledati obrede, ki so sedaj v rabi pri upravljanju zakramentov in pri maši. Krajevni škofje naj bi bili svobodnejši pri prilagovanju teh krajevnim razmeram.
- e) Globoka preosnova posvetnega značaja nekaterih opravil in odprava različnih kategorij teh po ekonomskih merilih.

3. Posamezni zakramenti:

- a) **Krst.** Skrbna priprava pri krstu odraslih. Pri krstu otrok resno poročstvo za krščansko vzgojo krščenca. Pri krstu naj bi duhovnik pridigal in krščevalo, naj bi se jih po več skupaj.
- b) **Birma.** Koncil naj bi jasno povedal o dolžnosti prejema birme, določil starost za prejem in poudaril pripravo nanj.
- c) **Evharistija.** Obhajilo naj bi nikdar ne izgubilo svoje notranje povezanosti z mašo, tudi če se deli zunaj nje. Namen, za katerega

se maša daruje, naj bi bil prvenstveno občestveni in ne za posameznike. Zakoni o večerni maši naj bi se ozirali na okoliščine kraja in občestva, za katero se daruje.

- d) **Spoved.** Naj bi se uvedla neke vrste javna sprava spovedancev (n. pr. pred nedeljsko mašo). Naj se poudarijo bistveni deli spovedi: kesanje, obtožba in odveza in naj se točno ločijo od naukov pri spovedi. Pokora naj bi res odgovarjala teži grehov. Reformiran naj bi bil sistem cerkvenih kazni.
- e) **Mašniško posvečenje.** Odpraviti tiste nižje redove, ki že nimajo pravega smisla in poudariti tiste, ki imajo še resnično mesto v Cerkvi. Naj bi se mašniško posvečenje delilo v navzočnosti mnogih duhovnikov in vernikov.
- f) **Poslednje maziljenje.** Naj bi se preimenovalo v maziljenje bolnikov in naj bi se podeljevalo res vsem težko bolnim in ne le umirajočim.
- g) **Zakon.** Naj se ponovno poudarijo zahteve za sklenitev krščanskega zakona (naj bi se bodoča zakonca pripravila za zakon pod verskim in človeškim vidikom; bolj bi moralo biti poudarjeno krščansko znamenje zakoncev in bolj se zahtevati neka stopnja krščanskega življenja). Naj bi imela sklenitev zakona bolj dušnopastirski in občestveni značaj in ne posvetnega.

Razen teh predlogov je še mnogo drugih kot n. pr. struktura župnije, reforma liturgičnega koledarja, prilagojevanje obredov, pridiga in kateheza, revizija in odprava kanoničnih kazni, zakonski zadržki itd.

B. R.

Prichujoči razgovor, ki ga danes objavljamo, se je izvršil preteklo poletje v Združenih državah Severne Amerike. V njem sta izmenjala misli o bodočem vesoljnem cerkvenem zboru dr. Nelson, odličen protestantski pridigar, ki je dolgo vrsto let živel v Rimu, ter p. Stranski, redovnik kongregacije pavlistov, stalni član Tajništva za pospeševanje krščanskega edinstva v Rimu

Protestant in katolican se pogovarjata o koncilu

Misli dr. Nelsona

Najprej je dr. Nelson odgovoril dr. Stranskiju na vprašanje, kakšen odmev je našlo med protestanti sklicanje novega vesoljnega zbora. Dejal je:

„Prva reakcija na sklicanje je bilo presenečenje; to se je umaknilo globokemu zadovoljstvu, ki ga je spremljal preveč rožnat optimizem; nato je prišlo streznenje in nastalo je vprašanje: „Kaj smemo pričakovati mi nekatoličani od omenjenega vesoljnega zbora?“ Z eno besedo: Sklicanje novega koncila nas je protestante napolnilo z zaupanjem, ki pa je seveda omejeno, saj vemo, da en sam koncil ne more z nekaj odloki potegniti črte čez preteklost.“

„Je bil pa že res čas,“ je nadaljeval dr. Nelson, „da je bil novi koncil sklican. Kajti prvi vatikanski cerkveni zbor, ki so ga razgnale italijanske čete, ni pokazal do ločenih kristjanov nobenega razumevanja. Zato smo veseli, da se je sv. oče Janez XXIII. spomnil tudi nas, ki tvorimo samostojne Kristusove cerkve. Zdi se mi, da sv. Duh vedno bolj pripravlja človeška srca na zedinjenje. To dokazujejo gibanja v protestantizmu in pravoslavju, da bi se vsaj ločene cerkve povezale med seboj. Tudi poživiljeno proučevanje sv. pisma vedno bolj približuje katoličane in ostale kristjane.“

„Seveda — je naprej razvijal misli dr. Nelson — zedinjenje ni važno le za nas kristjane, ki si želimo miru, vodstva in rešenja. Je važno tudi za nekristjane, za te še posebej, kajti svet bo v Jezusa veroval le, če bo videl, da smo mi edini med seboj. To dejstvo so najbolj doumeli misijonarji, ki so prišli do spoznanja, da razdeljeno krščanstvo ne bo privlačno za one, ki prvič slišijo govoriti o Kristusu. Isto so ugotovili že l. 1910 udeleženci Mednarodnega misijonskega kongresa v Edinburgu na škotskem. Sprva so ugotavljali, da povzroča v mnogó z gledovanja in pohujšanja v misijonskih deželah različen način dela protestantskih misijonarjev, toda protestantski škof Brent iz Edinburga je na vse to modrovanje pribil: „Ne more biti drugače, ko je pa razcepjenost naših cerkva prvi vir vseh drugih needinosti in temelj pohujšanja za nekristjane.“

Po tem razmišljanju o potrebi edinstnosti v krščanstvu se je pa dr. Nelson lotil zelo važnega problema: vloga laikov v življenju Cerkve. Po njegovem mnenju novi koncil tega problema ne bo smel in tudi ne mogel obiti. Sam je ob izkušnjah, ki si jih je pridobil pri delu v organizaciji „Združena krščanska mladina“ doumel, kako koristno utegne biti delo krščanskih laikov za božjo stvar, ne da bi pri tem kaj trpela avtoriteta Cerkve.

Dr. Nelson je tudi izrazil željo, da bi po koncilu imeli katoličani več svobode, da razpravljajo in sodelujejo v problemih, ki so skupni vsemu krščanstvu. Mnogi protestanti so namreč še danes prepričani, da se s katoličanom ne spleča razpravljati, češ da ni svoboden in da je zelo omejen v možnosti, kaj popustiti od svojega mnenja v korist drugega, ki drugače misli kot on.

„Mi protestanti — je poudaril dr.

Nelson — srčno želimo, da bi po koncilu prišel do izraza duh medsebojnega spoštovanja, zaupanja in strpnosti med katoličani in nekatoličani, kajti le tak duh lahko ustvari potrebne pogoje za pozitivno razpravljanje in učinkovito sodelovanje.“

Pater Stranski odgovarja

„Omenili ste — gospod doktor — da je treba temó, v katero je zavit današnji čas, na vsak način razsvetliti in da je treba vsak napor za krščansko zedinjenje, naj pride od koder koli, pozdraviti in mu pomagati do uspeha. Prav sv. oče Janez XXIII. upa razsvetliti omenjeno temo s koncilom, ki ga je sklical pred časom. Če bo koncilu uspelo pojasniti nekatere nauke katol. Cerkve, ki jih nekatoličani napačno pojmujejo; če bo vplival na bolj intenzivno duhovno življenje v članih Cerkve; če bo uspel v moderniziranju nekaterih stvari v zunanji disciplini Cerkve, sem gotov, da bo postala podoba Cerkve za brate, ki so od nas ločeni, že bolj svetla in privlačna. Zdi se mi, da bo v danih razmerah to še najbolj uspešen prispevek Cerkve k stvari zedinjenja krščanskih cerkva, kajti če sem iskren, se mi zdi, da niti protestanti in pravoslavni z ene strani niti mi rimski katoličani z druge strani še nismo zreli za tak koncil, kjer bi se razpravljalo in prišlo do splošnega zedinjenja.“

„Naš koncil je v prvi vrsti hišna zadeva, zadeva katoliške Cerkve. Toda drži dejstvo, da ima ta koncil tudi odsek, ki se imenuje Tajništvo za pospeševanje krščanske edinstnosti. To Tajništvo si bo prizadevalo, da bodo teološke in pastoralne odločbe koncila izražene na način, ki bo ločenim kristjanom Cerkev prikazal v luči, kot Cerkev dejansko je. Poleg tega bo koncil razpravljal o mno-

gih nepopolnostih, ki jih je človeška slabost zasejala v življenju Cerkve in katerih se Cerkev zato želi oprati, da bo spet čista in brez madeža.“

V zvezi s trditvijo dr. Nelsona, da je za nekrstjane največje pohujšanje krščanska razklanost, je p. Stranski v podkrepitev te ugotovitve s svoje strani navedel besede protestantskega škofa Newbigina, glavnega tajnika Mednarodnega misijonskega sveta: „Ni se čuditi dejstvu, da se kristjani prizadevajo za krščansko zedinjenje; bolj se moramo čuditi, da tako mirno prenašajo medsebojno razcepljenost.“

Nato pa je p. Stranski dr. Nelsonu razložil stališče katol. Cerkve glede povečane vloge laikov v njenem življenju. Dejal je:

„Gotovo imajo laiki, ki so božji služabniki kot papež, škofje in duhovniki, posebno poslanstvo v delu Cerkve, ki ne obstoja le v tem, da duhovniku pomagajo, ampak da tudi samostojno kaj store za božje kraljestvo. O vsem tem bo razpravljanja na koncilu v treh odsekih: v teološkem, v komisiji za apostolat in pri našem Tajništvu za pospeševanje krščanske edinosti. Toda, naj koncil glede laikov odloči kar koli, se bomo morali vsi zavedati, da je treba na tem področju prodirati počasi in previdno. Živimo še v dobi, ko se le bolj govori o vlogi laikov v Cerkvi, niso pa niti škofje z ene strani, niti laiki z druge strani še v stanu, da bi v praksi izvedli to, kar se imenuje laiški apostolat. Koncil bo o tem izdal le splošne smernice, kajti vsaka rasa, vsak narod, vsaka škofija in župnija so nekaj svoj-skega in zahtevajo podrobnega razmišljanja, kako aplicirati splošne smernice na konkretne razmere. Če bodo vsi katoličani doumeli, da je bodoči koncil poziv k splošni notranji preroditvi duš, smemo upati, da bodo koncilski odloki,

če jih bomo sprejeli z vero in ljubeznijo, mogočno vplivali na delavnost laikov v delu za Kristusovo resnico.“

„Naši laiki — je nadaljeval p. Stranski — na splošno še niso dovolj poučeni v verskih stvarih in zato nesposobni za razgovore z nekatoličani. Bodoči koncil bo našim laikom skušal približati zavest, da je za vsakega člana Cerkve častna dolžnost pričati vero pred svetom z besedo in dejanjem. Zelo pogosto usposobljen laik lahko veliko več pripomore k razjasnitvi pojmov v vzgoji, politiki in gospodarstvu kot pa duhovnik. Le žal, da se mnogi čutijo tako nesigurne in mesto da bi sami odgovarjali na stavljena vprašanja, ljudi pošiljajo k nam, kot da bi samo mi duhovniki znali razložiti resnico.“

V zvezi z aktivnostjo laikov v okrilju Cerkve je p. Stranski tudi odgovoril dr. Nelsonu na trditev, da se nekatoličan ne splača razpravljati s katoličanom, ker je le-ta vezan na to, kar mu Cerkev predpisuje in ne sme zato imeti svojega mnenja.

„Res je, božja resnica veže, in vsak katoličan, najsi bo papež ali laik veruje, da Kristus razodeva svoj nauk po svoji Cerkvi. V tem smislu smo vsi, ki kaj verujemo, vezani po tem, kar verujemo. Če bi kak protestant želel govoriti s katoličanom o zadevah vere, pa od katoličana zahteval, da se drži lastnega mnenja in ne mnenja Cerkve, bi tisti hip povzročil, da se katoličan spremeni v protestanta, kjer sme vsakdo imeti svoje mnenje in ga ne veže nobena cerkvena avtoriteta. Prav po tem, da katoličani sprejemajo avtoriteto Cerkve in se ji vdano podvržejo, se ločijo od ostalih kristjanov.“

„Kar tiče sodelovanja med katoličani in nekatoličani, je Cerkev v nekem pogledu — je še naprej razvijal svoje misli p. Stranski — še vedno precej

stroga. Ne želi, da so katoličani člani Rotary Cluba ali v svetovni organizaciji protestantskega pečata Združena krščanska mladina. Glede tega bo najbolje, da se odločitev prepusti cerkveni hierarhiji kraja, kjer se ta problem pojavi. Toda z druge strani nudi današnje življenje nebroj prilik za skupne nastope, samo oči moramo imeti za to odprte. Vzemimo le misijonske pokrajine! Tam organizirano brezboštvo pod vodstvom iz Moskve vedno bolj predrzno dviga glavo; misijonske dežele doživljajo nacionalne, socialne in gospodarske pretrese; v nevarnosti so osnovna načela naravnega zakona in krščanske vere. Kaj bolj umljivega, da vsi kristjani brez ozira, so ali ne katoličani, te vrednote trdno med seboj povezani branijo in se zedinijo za skupen nastop proti podtalnim silam teme.“

„Prav tako, koliko lepe prilike za sodelovanje in plodovite razgovore nudijo kristjanom mednarodne organizacije kot n. pr. UNESCO. Tam se da razpravljati o problemu rasizma, o pravični plači, o važnosti zakonske zveze, o dostojanstvu žene, o misijonskih šolah, o vseljevanju, o alkoholizmu in še mnogo podobnega.“

„Potem so še zadeve, ki so že teološkega značaja in jih je prav tako treba skupno razpravljati: odnosi med Cerkvijo in državo, verska nevednost, napačen način verske propagande, mešani zakoni, skupno izdanje sv. pisma, osebno in socialno življenje duhovnikov in verskih predstavnikov. Prav tako lahko vsi kristjani skupno delujejo ob študiranju in naobračanju zadnje socialne okrožnice papeža Janeza XXIII. Mater in učiteljica.“

Naj se zgodi volja božja!

Nazadnje je p. Stranski še podal svoje mnenje o Tajništvu za pospeševanje krščanske edinosti, katerega stalen

član je on in od katerega pričakuje dr. Nelson, da bo gibalo za nove korake, ki naj približajo tako težko pričakovani trenutek splošne združitve vseh krščanskih cerkva.

„Ni mi znano, ali bo to Tajništvo po končanem koncilu še nadaljevalo s svojim delom. Toda že njegov obstoj priča, da skuša Cerkev do ločenih kristjanov zavzeti bolj strpno stališče kot v preteklosti. Že ne gleda v njih nasprotnikov, ki jih je treba osvojiti, temveč kot brate, ki stavijo vprašanja in zaslужijo, da se jim odgovori. Jaz kot katoličan seveda trdno verujem, da je rimska katoliška Cerkev prava Kristusova Cerkev. Njena zgradba se ne more spremeniti. Toda, kot se je izrazil papež Janez XXIII., je naša dolžnost, da odstranimo vse tiste človeške ovire, zaradi katerih Cerkev ne pride do izraza taka, kot je v resnici. Kritične pripombe, ki so jih poslali nekatoličani na naše Tajništvo, nekatere pozitivne in druge negativne, so nam dale jasnejši pogled na te ovire. Sedanji sv. oče je nas katoličane naprosil, naj ne mirujemo toliko časa, dokler ne bomo iz svoje notranjosti iztrebili starega mišljenja, starih predsodkov in nekdanjega načina izražanja, ki je bil včasih le malo bratovski in poln visokosti in preziranja do drugih, kateri mislijo drugače kot mi. Ustvariti moramo ozračje medsebojnega razumevanja, ki bo nudilo pomoč za bodočo združitve.“

„Seveda, ta združitve bo predvsem delo božje milosti. Ne vem, ali bo Bog ta čudež storil in kdaj ga bo storil. Eno pa vem: začeti moramo takoj, v tem trenutku, in začeti prežeti s ponižnostjo in potrpljenjem. Prepričan sem, da tudi vi protestanti in vsi ostali bratje, ki ste od nas ločeni, gledate v bodočem koncilu prvi korak k temu. Zato molite **za nas!**“

JOŽE JURAK

GLAS IZ RIMA

VREDNOST KONTEMPLATIVNE- GA ŽIVLJENJA

Katoliška Cerkev se vedno veseli svojih hčera in jih tudi podpira, ki so se odločile za samostansko in kontemplativno življenje. Popolna posvetitev življenja molitvi ima prednost pred katerim kolim drugim apostolatom. Zato je potreba po kontemplativnih poklicih tudi v naših dneh zelo velika. (Sv. oče Janez XXIII. v pismu vsem ženskim redovom 2. 7. 1962.)

KATOLIŠKA CERKEV SI VEDNO PRIZADEVA ZA MIR

Vsak dan prinese vesele in žalostne dogodke. Z veliko zaskrbljenostjo sv. oče posluša klice iz dežele, kjer ni miru, kjer ni gospodarsko urejenega življenja, kjer se stvarne dobrine ne uporabljajo za potrebe duha, ampak za uničenje, kjer se zanikajo človekove pravice. V tem težkem položaju sv. oče izvršuje svoje poslanstvo: najprej moli in predvsem moli, potem uči, opozarja in tolaži. Zelo ga boli, da kljub vsemu v tolikih deželah na svetu še ni miru in traja prelivanje krvi. (Sv. oče Janez XXIII. v radijski poslanici alžirskemu ljudstvu.)

VERA JE POTREBNA ZA ŽIVLJENJE

Slabo je tu preskrbljeno za življenje, da študent, ki je končal svoje študije z odličnim poznanjem pozitivnih znanosti, manjka vse poznanje najpotrebnejšega za življenje, to je Boga, njegovih zapovedi, verskega življenja, ljubezni do bližnjega in premagovanja samega sebe. Nihče naj ne misli, da je vera nasprotna znanosti ali pa obratno. Namen vsake znanosti je pokazati kako velik zaklad je vera, ker vsako odkritje ni nič drugega, kot izraz slave in pohvale Bogu, Stvarniku vesoljstva. Vsak, ki išče resnico mora poznati božje zakone in postave ter živeti v strahu božjem. Tako bo resnično izvrševal svoje poslanstvo v korist sebi in skupnosti. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru gojencem katoliškega vzgojnega zavoda iz Padove, dne 12. 6. 1962.)

VSI SMO PRIČEVALCI GOSPODOVI

Vsi kristjani smo pričevalci, da je Kristus naš Gospod in učitelj, da se je žrtvoval za nas, šel v smrt, zmagovalno vstal od smrti, šel k Očetu, nam poslal svoje tolažilne učitelje ljubezni.

Dvignil nas je na stopnjo otrok božjih, in odrešil za večno življenje. Zato mu bodimo zvesti vse življenje in mu sledimo v izpolnjevanju božjih zapovedi. (Sv. oče Janez XXIII. v poslanici za letošnje binkošne praznike.)

VSA NOVA ODKRITJA SO ODKRITJA BOŽJE VSEMOGOČNOSTI IN VELIČASTVA

Bog je ukazal človeku, da posede zemljo in ji gospoduje. Zato posebno mlajši rod z zanimanjem sledi vsakemu znanstvenemu razvoju in raziskavanju vsemirja. Ti podvigi bi mogli postati resnična bratska vez med narodi za mirno sožitje in napredek. Človekovo poslanstvo je namreč to, da usmerja energije stvarstva v dobrobit človeške skupnosti. Vsa ta prizadevanja ne morejo biti nič drugega, kot počastitev Boga, Stvarnika in najvišjega zakonodajalca. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci 12. avgusta 1962.)

ODGOVORNOST ČASNIKARJA

Časnikar ima važno poslanstvo pri oblikovanju javnega mnenja in lahko veliko dobrega stori na verskem področju, če čitateljem časopisa posreduje objektivne novice in se trudi služiti resnici. Mora znati zbirati in meriti besede, pravilno postavljati naslove, izogibati se vsake senzacionalnosti ter si prizadevati, da njegovo pisanje obstoječega stanja ne bo poslabšalo, ampak pomagalo izboljšati. To je važno za odnose med posamezniki, predvsem pa za mednarodne odnose. Zavedati se mora svojega poslanstva in odgovornosti, ki ga nalaga ta, za našo dobo tako važen poklic. (Sv. oče Janez XXIII. v nago-

voru udeležencem kongresa izdajalcev časopisov 28. 5. 1962.)

ORGANSKA EDINOST V PO- TREBNI RAZLIČNOSTI

Župnija, ki je osnovna celica verskega življenja in delovanja, je živa skupnost vernikov, v kateri se mora vsak zavedati svoje dolžnosti in se truditi za dobro celote. Župnik vodi župnijo, verniki mu pa morajo pomagati, ker so poklicani, da aktivno sodelujejo pri hierarhičnem apostolatu Cerkve. Učinkovitost vsega dela in prizadevanj je v organski edinosti vseh sil, ki priznava tudi vse potrebne raznolikosti. Ta edinost pa ima hrbtnico v župniku, ki orientira in vodi delo župnije, koordinira apostolsko delo različnih organizacij župnije. (Državni tajnik Cardinal Ciccognani v imenu sv. očeta predsedniku III. narodnega župnijskega tedna Španije, 24. 4. 1962.)

VSAKO LETO 315.000 NOVIH KNJIG

Na svetu izdajo letno (1957) približno 315.000 novih naslovov knjig, od teh v Evropi 140.000 ali 45%; v Aziji 80.000; v Rusiji 64.000; v ZDA 18.000; v Južni Ameriki 9.000; v Afriki 3.000 in v Avstraliji 1000.

VZHOD SE PRIBLIŽUJE RIMU

Pravoslavni carigradski patriarh Atenagoras I. je zavaljo krščanske edinosti pripravljen, da se udeleži II. vatikanskega zbora in „pride kot drugi k prvemu“, če bo imel zagotovilo, da bo „po njegovi roki segla druga roka“. Patriarh namerava poslati k papežu enega izmed svojih škofov kot stalnega zastopnika.

Misel na poslednje očiščevanje v vicah je sama na sebi težka in grenka. A tudi glede tega naj nas tolaži vera v božje usmiljenje, ki nas tudi na drugem svetu ne bo zapustilo

BOG IN VERNE DUŠE

stirja, škofa Rožmana. Nepozabne mi odmevajo v duši besede iz njegovega poslednjega pisma, pisanega v slutnji bližajoče se smrti, kjer ponižno pravi: „V vicah bom čakal na sv. denje, če me Bog vsaj v vice milostno sprejme.“

Čeprav mi vsi upamo, da je usmiljeni Bog svojega zvestega služabnika že sprejel v nebeško slavo, so vendar omenjene besede nad vse pomenljive za slehernega od nas. Verni kristjan je pripravljen, da bo na poti v večno veselje moral skozi vice, da se tam dokončno očisti in posveti. In bomo Bogu vsi neskončno hvaležni, da je ustvaril vice in nas vanje poslal, kjer je še po smrti možno poplačati neporavnane dolgove, zakaj brez vic bi bil večini ljudi vstop v večno blaženost nebes nemogoč. Rečeno je namreč v svetem pismu, da nič omdaževanega ne more vstopiti v nebeško kraljestvo. Je pa malo takih, ki bi prestopili prag večnosti popolnoma čisti, brez vsakega dolga napram božji pravici. O malih otrocih to lahko trdimo, ki umrjejo v krstni nedolžnosti, in o mučencih, ki so oprali svoje duše v krvi božjega Jagnjeta ter s svojo mučeniško smrtjo poplačali ves svoj dolg. Večino zveličanih ljudi pa čaka po smrti očiščujoči ogenj vic.

Mesec november je v sveti Cerkvi posvečen spominu vernih duš. Šestnajstega novembra bomo obhajali že tretjo obletnico smrti našega blagega nadpa-

Misel na to poslednje očiščevanje v vicah je sama na sebi težka in grenka. Ali tudi glede tega naj nas tolaži vera v božje usmiljenje, ki nas tudi na dru-

gem svetu ne bo zapustilo. Vice je sicer ustvarila v prvi vrsti božja pravičnost, a nad vernimi dušami čujeta vedno tudi božja ljubezen in usmiljenje.

Razlog za obstoj vic

Bog je ustvaril vice zaradi naših grehov. Mislimo tu na male grehe, brez katerih je malo ljudi ob svoji smrti, in na posledice greha, ki tudi po odpuščenju še v duši vstanejo: to so neurejena nagnjenja in posebno časne kazni, ki si jih zaslužimo z vsakim storjenim grehom, bodisi smrtnim, bodisi odpustljivim. To so naši dolgovi pred božjo pravičnostjo, ki so razlog za obstoj vic.

To potrjuje nauk svete Cerkve, ki je na cerkvenem zboru v Florenci izpovedala: „Duše vernikov, ki skesani umrjejo v božji ljubezni, pa v življenju niso zadostili za svoje grehe z vrednimi sadovi pokore, se po smrti očiščujejo s kaznimi vic“. Isto versko resnico z vso resnostjo potrjuje tridentinski cerkveni zbor, ki proti protestantom, kateri so tajili možnosti in potrebo očiščevanja na drugem svetu, češ, da je s kesanjem vse poravnano, slovesno proglašal: „Ako bi kdo trdil, da se vsakemu skesanemu grešniku popolnoma odpustijo njegovi grehi in vse kazni zanje, tako da mu ne ostane noben dolg časne kazni, ki ga mora popolačati ali na tem svetu, ali po smrti v vicah, predno se mu odpre vstop v nebeško kraljestvo, naj bo izobčen.“ S temi slovesnimi izjavami sveta Cerkev ne zanika, da je v gotovih slučajih, radi izrednega kesanja in izrednih milosti možno, da se skesanemu grešniku odpustijo obenem z grehi tudi vse kazni zanje, kakor to lahko verujemo o desnem razbojniku, ampak uči, da s kesanjem in zakramentalno odvezo, samo po sebi in redno, z odpuščanjem gre-

hov še niso poravnane tudi časne kazni. Zato se tudi pri spovedi nalaga pokora, s katero naj bi Bogu za te posledice greha zadostili. Zato nas sveta Cerkev pripravljamo z vernim, čistim in spokornim življenjem ter nam pri zadoščenju neprestano opominja, naj se na smrt vanju za grehe tudi pomaga s svojo molitvijo, z daritvijo svete maše in z zakladi svetih odpustkov.

Vice so torej odsev neskončne božje pravičnosti, ki naših prestopkov in žalitev ne more pustiti brez kazni. Vsak zločin, vsak greh mora biti kaznovan; vsak zakon zahteva svojo sankcijo. Kakor pri ljudeh, velja to še posebno pri Bogu, ki je pravil vse pravice.

Zveličavni vpliv vic

Ker nam vice v prvi vrsti govore o božji pravičnosti, so zato močan nagib, da se v življenju bolj varujemo greha, ne samo smrtnega, ampak tudi malega. Misel na posmrtno očiščevanje v vicah nas spodbuja, da za svoje grehe in kazni že na zemlji radi zadoščujemo, zlasti s ponižnim in vdanim prenašanjem dnevnih križev in težav, kar ima v božjih očeh posebno zadoštilno vrednost. Vera v vice ohranja v nas živo misel na smrt, na sodbo, na večnost. Spomin na rajne, ki so odšli pred nami in morali zapustiti vse, nas uverja o minljivosti vsega posvetnega in usmerja naše misli in želje k Bogu, ki je naš končni in večni cilj. Kako zelo nas te misli prevzamejo vsako leto za Vse svete in Verne duše, ko dejansko, ali vsaj v duhu obiskujemo grobove svojih pokojnih. Ponižno verujemo in upamo, da jih Bog v svojem usmiljenju ni zavrgel, ampak jih vsaj v vice milostno sprejel, kjer zdaj v ognju trpljenja odplačujejo svoje dolge, pa s hrepenenjem čakajo naše pomoči,

katero jim mi, po božji dobroti, v največji meri lahko naklanjamo. Ko jim želimo in prosimo večni mir in večno luč, se v naših srcih vzbuja sveta želja, da se enkrat z njimi združimo, najprej verjetno v vicah, končno pa v nebesih.

Tako nas vera v vice in naša duhovna vez z vernimi dušami resnično napolnjujeta z zveličavnimi mislimi in željami in nam s tem pomagata pri prvem in največnjšem opravilu življenja, ki je: zveličanje duše.

Trpljenje vernih duš

Vice so delo božje pravičnosti, pa tudi božje usmiljene ljubezni; zato je v njih gotovo oboje: trpljenje in bolečina, pa tudi veselje in tolažba.

O trpljenju v vicah sveta Cerkev le to uči, da so muke, ki jih verne duše trpijo, očiščevalnega in zadostilnega značaja. Drugega glede tega v svojem nauku ne reče. Ničesar ne trdi o velikosti in trajanju teh muk, ker v svetem pismu in v izročilu o tem ni ničesar razodeto. Z gotovostjo uči to, da so muke v vicah začasne in, da bodo s sodnim dnem vice prenehale.

Sveti cerkveni očetje in bogoslovni učitelji več o tem govore. Kakor za pekel, razlikujejo tudi za vice dvojno vrsto kazni: kazen ločitve od Boga, ki je največja in najhujša, v peklu večna. v vicah začasna; in čutna kazen, ki je v peklu, po besedi samega Gospoda Jezusa, v plamenih večnega ognja, v vicah pa morda tudi v začasnem, očiščujočem ognju, česar pa nismo dolžni tako verovati, kakor glede ognja v peklu. Vprašujejo se dalje, ali so kazni v vicah silnejše in hujše, kot bolečine in stiske, ki jih more človek na telesu in v duši prestati na tem svetu? Sveti Avguštin je mnenja, da je ogenj vic

hujši, kot vse, kar bi mogel človek na tem svetu prestati. Njemu sledi sveti Tomaž in z njim mnogi drugi. Tudi zasebna razodetja o vicah večinoma to potrjujejo. Če pomislimo, da je življenje na onem svetu drugačno kot na tem, so seveda tudi muke onostranskega očiščevanja druge vrste in drugega reda, kot tostransko trpljenje, in se med seboj ne dajo primerjati. V tem smislu je omenjeno strogo mnenje o trpljenju v vicah razumljivo. Vendar so drugi svetniki, kot sveti Bonaventura in sveti Francišek Saleški, ki se s tem strogim mnenjem ne strinjajo in menijo, da gotove muke v vicah ne samo ne presegajo, ampak niti ne dosegaajo zemeljskih bolečin.

Na ta mnenja lahko rečemo: brez dvoma so v vicah lahko kazni, ki presegajo trpljenje tega sveta in so lahko tudi zelo dolgotrajne, ali nobenega dokaza ni, ki bi to potrdil kot splošno pravilo. Nasprotno lahko mislimo, da je v vicah mnogo duš, ki ne trpe več, ampak celo manj, kot se trpi na zemlji in ki njih muke niso dolgotrajne. Vse kar nas vera uči o božji dobroti, usmiljenju in ljubezni, nas potrjuje v prepričanju, da Bog tudi v večnosti ne kaznuje več in huje, kot je za očiščenje duš neobhodno potrebno. Cerkveni učnik sveti Robert Belarmin pravi: „Kar nekatere duše v vicah trpe, je tako ma-

lo, da skoraj ni nič. Lahko se namreč čisto zgodi, da ima duša ob smrti le nekaj malih napak, za katere mora zadovoljiti, in ni si mogoče misliti, da bi za to morala trpeti več in huje, kot vse, kar se mora trpeti na zemlji.“ Vedno imejmo pred očmi tolažilno resnico, da je Bog naš Stvarnik in Oče in to najboljši vseh očetov; pravčen in dober oče pa kaznuje le, kolikor mora in še to s težkim srcem. Seveda pa je sama ločitev od Boga, četudi le začasna, nekaj tako bridkega, da si tega na tem svetu, ko Boga ne moremo spoznati in občutiti, kakor ga verne duše, ne moremo predstavljati. Je kakor silna lakota in žeja po Bogu, viru vse dobrote in vse blaženosti, ki duše v izgnanstvu vic razjeda in žge, da žalostne vzdihujejo po uri, ko ga bodo zagledale in se združile z njim. Mnogi bogoslovni učitelji mislijo, da utegne biti ogenj vic prav to silno, žgoče hrepenenje po Bogu, ki ga verne duše trpijo.

Veselje vernih duš

Ni pa v vicah le trpljenje in žalost, ampak tudi veliko in resnično veselje, zaradi česar se vice nikdar ne morejo primerjati s peklom, kjer je večni jok in obupno škripanje z zobmi.

Sveta Katarina iz Genove piše v svoji razpravi o vicah, napisani na podlagi svojih razdetij: „Mislim, da za veseljem nebes, ni drugega veselja tako velikega, kot ga uživajo verne duše.“ Sveti Frančišek Saleški potrjuje še: „Veselje vernih duš je tako veliko, da ga ni veselja na svetu, ki bi se moglo z njim primerjati: zakaj tudi v vicah so verne duše v stalni zvezi z Bogom.“ Vzroki tega veselja so mnogoteri. Poglavitni trije so naslednji: gotovost večnega zveličanja, brez vsakega strahu, da bi ga

mogli še kdaj izgubiti; zavest, da jih njih trpljenje očiščuje in pripravlja za vstop v nebeško veselje in da z njim izpolnjujejo božjo voljo, ki jo nad vse ljubijo in se ji s popolno vdanostjo podreajo.

Tako je torej stanje vernih duš nekaj čisto izrednega in posebnega: nepopisno veselje, zruženo z neizrekljivim trpljenjem, ne da bi si oboje med seboj nasprotovalo ali se uničilo. Edinstveno stanje in življenje, kot ga ni ne v nebesih ne na zemlji. Skrivnost večnosti, ki pa naj v naših srcih vzbuja preje zaupanje, kot strah in grozo. Blaženi p. Colombiere, spovednik in vse-tovalec svete Marjete Marije, ljubljenske in zaupnice božjega Srca Jezusovega, je zapisal v zapiske svojih duhovnih vaj: „Nič se ne bojim vic. Seveda bi želel, da bi jih ne bil zaslužil, zakaj s tem sem žalil Boga, vendar, ko je že tako, se veselim, da bom tam mogel zadostiti božji pravičnosti, četudi z najtežjimi mukami in, če bi bilo treba, tudi do vesoljne sodbe. Vem, da so tam muke hude, a vem tudi, da so v slavo božjo in da duši ne morejo vzeti njegovega miru; da je tam popolna gotovost, da se ne bomo mogli božji volji nikoli več upreti in grešiti; da duša tam tudi kazen in bolečine ljubi in da potrpežljivo čaka, da je zadoščenje dopolnjeno. Zato sem vernim dušam daroval vse svoje molitve in vsa svoja zadostilna dobra dela in še vse to, kar se bo po moji smrti za mojo dušo molilo in storilo, samo, da bo Bog v nebesih slavljen po dušah, ki se rešijo in so zaslužile svojo srečo in slavo, večjo kot jaz. Seveda ne smemo odnehati s spokornim zadoščenjem za svoje grehe, ali to brez nemira in strahu. Ako pridemo v vice in morda tudi za dalj časa, to končno, v dobrem pomenu besede, ni tako veliko zlo.“

Verska resnica o vicah nam odkriva čudovito skladnost med neskončno božjo pravičnostjo in neskončno božjo dobroto, skladnost, ki je v tej popolnosti možna samo v Bogu, v katerem ni nobenega nasprotstva, nobene razlike.

Neskončno pravični Bog kaznuje v vicah naše grehe, obenem pa nas prav s temi kaznimj pripravlja za vstop v večno veselje. Kaj bi bilo, ko bi Bog vic ne bil ustvaril? Kam naj bi šle duše, ki pridejo pred božjo sodbo v posvečujoči milosti, a za vstop v nebesa še niso zadosti čiste? Božja pravičnost in božja dobrota sta uredili stanje vic, kjer morejo pravične duše zadostiti za vse svoje še ne poravnane dolge in se v trpljenju očistiti zadnjih madežev.

Prav vice dajo Bogu tudi možnost, da se lahko usmili mnogih, tudi velikih, tudi največjih grešnikov. Četudi s težkimi in dolgotrajnimi mukami morejo v vicah popraviti svoje zgrešeno življenje in zaslužiti večno srečo, ko bi sicer morali biti večno pogubljeni. P. Faber glede tega piše: „Vice so kakor osmi zakrament, pretresljivi zakrament očiščujočega ognja, ki se z njim rešujejo oni, ki se v življenju niso hoteli poslužiti zveličavne moči sedmih zakramentov svete Cerkve. Bog je v svojem usmiljenju do grešnikov zamislil in ustvaril vice, da lahko množično sadove zveličavne Kristusove smrti in še v večnosti nadaljuje s svojo očetovsko dobroto, ki jo tolikim v smrtni uri izkaže. Ne da se prešteti števila grešnikov, ki se po vicah zveličajo.“

Zaupno torej lahko verujemo, da se božje usmiljenje nad vernimi dušami v vicah ne razodeva manj, kot se razodeva v nebesih in na zemlji. Verne duše, ki v vicah čakajo uro svojega osvo-

Rakek na Notranjskem

bojenja, se vsak trenutek svojega izgnanstva živo zavedajo, da je Bog pred vsem in nad vsem drugim naš nebeški Oče, poln sočutja in ljubezni, usmiljen in blag. Zato se gotovo v vicah ne slišijo le otožni spevi izgnanstva in hrepenenja, ampak tudi vzdihni psalmistovi, polni hvaležnosti in zaupanja: „Slavite Gospoda, ker je dober, ker vekomaj traja njegovo usmiljenje... Gospod, naš Bog, v tebe upamo... Milosrčen je Gospod in pravičen, naš Bog je usmiljen... Pri Gospodu je usmiljenje in pri njem obilno odrešenje. In on bo Izraela rešil vseh njegovih pregreh...“

Alojzij Košmerlj

*Kultura daje človeku z znanostjo razgled po svetu in pogled v
vesoljstvo, z umetnostjo mu nudi čistih užitkov,
s telesno kulturo mu oblikuje plemenito telesnost. A. Ušeničnik*

kulturne vrednote

II. PRIPOMBE K POSAMEZNIM PODROČJEM KULTURE

LEPOSLOVJE

je odigralo veliko vlogo v osveščanju in prerodu našega naroda. Od Prešerna je prejelo v dediščino hrepenenje po lepoti, čut za obliko, potrebo po idejnem pregnetanju, pa tudi občutje tragičnosti naše preteklosti in nevarnosti našega položaja. Že od Prešerna naprej pa je v slovstvu dobila besedo tudi „tvoja učenost“ in ločitev duhov se je začela prav ob literaturi. Prišlo je tako daleč, da so se iz nje razširjale materialistične dogme. Ni pa zaradi tega pravilen sklep: vprezimo Pegaza v galejo in njegovim jezdecem predpišimo, kod in do kam naj kolovratijo; ali pa celo korenita rešitev: zatrimo literaturo! Pravi izhod je: poglobitev religioznosti. Tako bodo pisatelji zjemali iz čistih virov, bralci pa bodo iz del črpali resnico in lepoto, ne da bi podlegali morebitnim kužnim kalem v

delih. Izidor Cankar je imel prav, ko se je trudil za to, da dobimo katoličani moderno umetnost, premalo pa je vztrajal na poglobljanju duhovnega življenja. Ni literarnega preroda, ki bi bil narodu v trajen blagoslov, brez verskega preroda. Na to so radi pozabljali tudi naši politični vodniki; ti pogosto podcenjujejo pomen umetniškega leposlovja in si neredko nakopljejo krivdo s tem, da hočejo iz pesnikov napraviti svoje hlapce, iz besedne umetnosti pa dekle politiki.

A resničnemu ustvarjalcu smo vsi dolžni pustiti svobodo in mu nuditi tudi druge pogoje za zidanje umetnostnega hrama; za pravega duha, ki mora v tej stavbi veti, smo odgovorni vsi — z zvestobo verskim načelom, z življenjem po veri ljubezni.

V sedanjem položaju slovenskega naroda je pomen svobodnega, kvalitetnega leposlovja velikanski. V njem se more in mora izraziti to, kar se v vseh nas — doma in po tujih zemljah — kopiči; iz njega naj poženo cvetovi,

Slovenski
pesnik
Francé
Prešeren

menitih, pa tudi skrivnostnih definicij v estetiki, v definiciji, ki ji iščejo dna že nad 2000 let.

Povedano razloži izredni pomen — ugoden ali zli — gledališča za družbo, za narod, za njegove nazore o Bogu, življenju, človeku, skupnosti, za njegovo versko in moralno zavest. Gledališče je, pa naj to tisti, ki ga vodijo, hočejo ali ne, „moralčna ustanova“,⁶⁾ kot ga je označil Schiller v odgovoru na Rousseaujev napad. V naši kulturni zgodovini smo se tega premalo zavedali: v čitalniški dobi so dajali gledališču nalogo pospeševanja družabnosti in urjenja v jeziku; od lastnega osrednjega gledališkega posloplja naprej pa se je začela nepotrebna tekma med kvaliteto in blagajno, (kot da bi za polno dvorano morale biti plehke ali celo npravno slabe igre) in se vlekla še v dobo med obema vojnama, proti koncu katere se je na odru vedno bolj šopiril kulturni boljševizem s svojo „moralo“.

Tu naj se dotaknem starega, po vendar še ne pokopanega argumenta za uprizarjanje idejno ali moralno nagnitih del (isto modrovanje velja za literaturo): to se je res zgodilo (ali: to se res dogaja). Preiščimo ta materialistični recept:

1. Ali je res vse, kar se zgodi „upesnitve vredno“? Ali je vse, kar je realno ljudi razumno (kot je zagotavlja Hegel), in če ni, ali ni nekeje meja, ki ne dovoljuje, da bi nerazumnost vodila izdelavo drame ali romana? Eno je razkrivati si oči pred stvarnostjo, drugo je raziskovati jo z neprimer-

katerih zdravilni sokovi prodirajo iz osrčja naše zemlje, katerih čudežne barve so se prebile iz globin naše usode. Domovina naša, vredna in potrebna si pesnika, ki „src milijon bo razvnel, uklonil jih tvoji oblasti, raznetil v dušah strasti bo plemenite, mlade, da radovoljno zaklade najdražje predte polože.“

ODRSKA UMETNOST

Neposredni stik igralcev z gledalci; iluzija resničnosti; kot sredstvo za dosseg globlje resničnosti; medsebojno krepljenje dejanja, govornice — na odru pride moč, lepota, mnogostranost književnega jezika in njegov vpliv na notranje razpoloženje najbolj do veljave —, vidnih in slušnih učinkov, prostornih in časovnih elementov: vse to je od nekad dajalo gledališču največjo učinkovitost. Notranji pretres gledalcev z očiščanjem („katarzo“) je pri tragediji najbolj izrazit; prav tu ga je Aristotel dognal in označil v eni najbolj zna-

6) Naš Stritar podobno: „Gledališče bi moralo biti visoka šola, kjer se človeku kaže v resničnih, živih podobah življenje, kakšno je in kakšno bi moralo biti; kjer se nam razkriva čednost, krepost v vsej svoji lepoti, da jo moremo čislati, ljubiti, posnemati; kjer se šiba, kar je smešnega, biča, kar je napačnega, v zaničevanje, do nazaga slečena, postavlja pred ljudstvo hudobija, grdobija, hlanavstvo.“ (Literarni pogovori, Zvon 1870.)

nimi sredstvi, prikazovati jo tam, kamor ne spada. Nihče ne ugovarja temu, da se seksologi ukvarjajo z zablodami, da si po javnih stranišnih beležijo zapise in risbe razvneti domišljije, da preučujejo pornografsko literaturo, revije, podobe. Znanost zanimajo ti pojavi sami po sebi, potem pa išče vzroke in učinke in tako daje družbi pomoč za varstvo proti temu razkrajanju.

2. Patološki pojavi sami po sebi niso v umetnosti izključeni, prenasičenost z njimi pa skoro vedno načne srčiko dela (to onemogoča, da bi filmi kot „Caribijine noči“ ali „Dolce vita“ dosegli resnično višino. Ivan Cankar je v „Hiši Marije Pomočnice“ s pristnim umetniškim čutom iz patologije izdelal le okvir dogajanja in kontrast hrepenjenju po sreči, življenju, lepoti). Nad njimi moramo videti ali vsaj čutiti daljino obzorja in višino neba — tako izpuhti smrad in se človeška revščina postavi nekam v vesoljstvo, ne pa da bi ga sama tvorila.

3. To ni zgolj zahteva umetnosti, marveč dolžnost do resnice. Resnica osvobaja, premeteni izrezki iz resničnosti, zlasti še pod umetno razsvetljavo, pa utegnejo biti najhujša laž. Tak izrezek v umetni luči je n. pr. prikazovanje sladestrastja s stoterimi mikri, ki ga nekaj kančev grenkobe napravi še bolj privlačnega. Bordel lahko opišeš kot raj na zemlji, izjemne primere bitij iz tega okolja lahko obdaš z gloriolo („Manon“, „Dama s kamelijami“ („Traviata“), „La boheme“): prikazal si stvar, ki se dogajajo, pa si s svojim prikazom povedal resnico? Tudi Graham Greene je pokazal mladega moža v stiku s to ustanovo — stvarno, brez moraliziranja, pa je vse skupaj nekaj zela različnega od raja na zemlji. Kakšen polom je prvo zakonolomstvo celo za

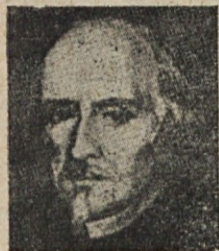
človeka, ki se ne meni dosti za versko življenje, je prepričljivo popisal Paster-nak v „Doktorju živagu“.

4. Zagovornik recepta „saj se je res zgodilo“ bo recept zagovarjal: „Ali ni nujno, da za oder (ali novelo) izločim določeno dogajanje iz daljše vrste duševno-telesnih dogajanj? Umetniško oblikovanje mora izbirati.“ To je tudi naše mnenje; a za tem, kako izbiraš, stoji svetovni nazor. Ta razsvetljuje ali pa moti umetnika v presoji umetnostne izbiranja. Tu se pokaže dejstvo, da je človeška duša po naravi krščanska. Tudi umetnost je po naravi krščanska. Krščanski svetovni nazor se edini krije s stvarnostjo, z vso stvarnostjo. Kolikor je pri krščanskih umetnikih napak te vrste, ki jo zdaj obravnavamo, imajo vir ali v nedograjenosti njihovega svetovnega nazora ali v neskladnosti njihovega življenja z vero ali pa z njihovim majhno umetniško zmogljivostjo.

Neke dokončne jasnosti pa v teh vprašanjih ne more biti zaradi neizčrpnosti življenjskih skrivnosti in zaradi skrivnosti zla in njegove privlačnosti za našo naravo.

*Pesnik
„ognja“
Francé
Balantič*

*Španski
dramatik
Calderón
de la Barca*

Da se krščanskemu umetniku in občinstvu ni bati resničnosti, dokazuje spet naša doba, v kateri so pisatelji Julien Breen, Malegue, Bernanos, Mauriac, Waugh, Graham Greene in med nami Jurčec in Simčič med najbolj drznimi, sredi sodobne problematike, daleč pred pisci dirigiranih literatur in ideologij, zgrajenih zgolj na temelju človeškega uma in z gradivom želja.

Kot primer idejno preozke drame naj navedem tu v bralni obliki izvedeno Sartrovo „Za zaprtimi vrati“. (Ob njej smo čutili, da bi bilo treba občinstvo nanjo pripraviti.) Je izraz določene filozofije, pojmovanja določenega kroga ljudi; deluje kot silovita obtožba sodobnega človeka, tudi kristjana; z enostransko osvetlitvijo more marsikomu podpreti zmotne nazore, iz mrzrote našega časa izvirajoče, o človeku sploh.

Zunaj domovine smo odrskega življenja vedno bolj potrebni. Ti življenje pa mora plati iz umetniško in idejno pomembnih del, ki naj pridejo na deske dobro pripravljena; prav tako dobro pripravljene naj jih pridejo gledat občinstvo in kritiki.

Gledališko delovanje naj bi spodbudilo naše dramske talente; kolikove snovi vpije po oblikovanju, koliko idej čaka, da jim odrski liki dajo besede!

Posebej opozorim naše pisce na potrebo, ki jo čutimo po komediji — bodisi to sončni humor, ki poživilja utrujena srca, ali pa posmehljiva satira, ki naj razkriva naše in naših očetov napake in majhnost, da ob njih podobah za hrepnimo po značajnosti.

GLASBA

je za mnogo ljudi najkrajša pot do lepotnega pretresa, pa naj gre za „absolutno“ glasbo (ki ostaja v svetu zvokov), za „programsko“ glasbo (ki skuša slikati razpoloženja, dogodke, pogosto naslanjajoč se na literarna motive), ali za glasbo, ki spremlja, ojačuje, ilustrira, razlaga besedilo, mu daje podlago in uteleša brnenje, odmeve, asociacije, ki jih vzbuja v duši (samospevi, zbori, kantate, opere). Celo ne prav spodbudno besedilo ali prizori izgube prežarjeni z glasbo svoj vonj po gnilobi. More pa stopiti glasba tudi v službo počutnosti, sentimentalnosti, draženja nagonov; more se ponižati celo v sredstvo razbrzdane zabave. Take vrste glasbo, ki z umetnostjo po večini nima nobene skupnosti več, srečamo v kabaretu, varietetu, plesnem baru, „klubu“. Moremo pa jo čuti še iz zvočnikov, radijskih in televizijskih aparatov. Tudi v tej obliki torej izven počutno dražljivega okolja sumljivih lokalov in brez sodelovanja zaužitega alkohola, je taka glasba pravno kvarna: njene ritmične in zvočne posebnosti (odštejem tu besedilo) so naperjene prav v vznemirjanje nagonov in v priklicavanje senzualnega razpoloženja. Tam pa, kjer je pravna nevarnost podobnih izvenumetnostnih izdelkov neznačna, škodujejo s svojo praznoto, vsiljivostjo (modne popevke, „šlagerji“!), kvarijo okus, čut za lepoto in vrednost. So kot jež v basni: s svojo

navzočnostjo izženejo lisico (glasbeno umetnost, umetnost sploh) ali ji ne dovolijo vstopa. Še eno zlo zvočnikov in vseh mogočih zvočnih aparatov z njihovo „lahko glasbo“: preoblagajo ušesa in trpinčijo živce.

KINO

„navaja k dobremu ali slabemu za večino ljudi; z močnejšo učinkovitostjo kot abstraktno umovanje.“ (7) Tudi kino je — kot gledališče — moralična ustanova, pa naj to hoče ali ne. To dejstvo je odločno izpovedal eden najbolj navedenih filmskih režiserjev sedanosti Ingmar Bergman: „Edino, kar moremo in moramo obravnavati v dramatski obliki, so etične teme; vseeno če v komediji ali tragediji. Vse naše bivanje je zgrajeno okrog tega dejstva: da so stvari, ki so nam dovoljene, in stvari, ki so nam prepovedane. Iz tega izvira, ki so nam polnijo vse naše življenje. Celo življenje smo v neprestanem stiku z njimi; prikazovati moramo resničnost in v resničnosti resničnost in v resničnosti moramo biti prikazani mi.“ (8)

Temu bi po pripombah h gledališču kazalo dodati morda le še besedo o tendenčnosti (kar ni isto kot Bergmanova misel, marveč je vsiljivo poučevanje, karanje in spodbudnost), in sicer le o tendenčnosti k pravim idealom, saj ob sodba n. pr. komunistične tendenčnosti je jasna sama po sebi. Tendenci navadno škoduje ne le dovršenosti umetnine, ampak tudi namenu, ki si ga je naredla. Je neko omalovaževanje gledal-

cev. Ko začutim, da me nekdo hoče učiti, pa še stvari, ki jih vem ali bi jih moral vedeti, in pod krinko umetnosti, se temu uprem. To, kar bi s tendenčnostjo neobremenjena umetnina dosegla v očiščevalnem pretresu, to si predstava filma, pri katerem je hotela tendenca prav ta uspeh, ravno s tendenco onemogoči.

PLES

V besedo ples zajemamo dvoje: plesno umetnost (balet) in posebno obliko družabnosti. Ples v prvem pomenu lahko doseže najvišje stopnje umetnostne lestvice, saj je pri njem izrazilo celo človeško telo. V tej panogi so se v novjšem času posebno odlikovali Slovani (Pavlova, Nižinski, Mašin, Lifar, Tumanova; Vidmarjeva, Mlakar). Bolj kot kje drugje je opaziti pri plesu, kako poudarjanje spolne dražljivosti razdere lepoto. Koreograf, plesalec in gledalci so postavljeni pred odločitev: ali umetnost — ali kaj drugega. Na splošno je „posluh“ (smisel, „razumevanje“) za to panogo umetnosti težje najti kot posluh za glasbo in tudi težje kot smisel za likovne umetnosti. Ta „posluh“ pa bi se pri mnogih razvil — ko bi ga kdo razvijal.

Mnogo, mnogo bolj razširjena kot smisel za balet pa je priljubljenost družabnega plesa. Ta je v davni izšel iz obrednosti, torej podobno kot druge umetnostne panoge iz religioznih potreb človeške narave in družbe. Občestvenost je prevladala pri ljudskih plesih do danes, z njo pa se je ohranila tudi težnja po izraznosti in lepotni čut. Sporedno z

7) Pij XI. v okrožnici „Vigilanti cura“.

8) Razgovor, ki ga je z Bergmanom imel Bengt Forslund; objavljen v švedski reviji „Chaplin“ maja l. 1961. Španski prevod v „Criteriu“ 24. maja 1962 (št. 1404).

njimi so se v plemiških krogih razvili salonski plesi izbranih oblik in okusa. Velike vrednosti je bila spremna glasba, ki je postala temelj suiti in sonati. Plesalci so nastopali v raznoliko oblikovanih skupinah ali v parih drug poleg drugega. Valček je postavil telo ob telo, vendar v začetku še s spoštovanjem dostojnosti in okusa. Potem pa se je tudi v plesu pričelo izražati нравno propadanje meščanske družbe; obe vojni sta polomili še zadnje pregraje. Za foxi, swingi itd. z jazzovsko „glasbo“, kjer so prenasršeni potomci zapadne civilizacije iskali čutne sproščeni in pozabljenja, so se končno rodili rock and roll, twist in ja-ja, odvratni pojavi „novega valu“, v katerih se mladostniški nagon po uveljavljanju in upor in zmotno pojmovana iskrenost družita s tesnobo. nastojta atomske dobe, z begom v iracionalnost, pa tudi s pokvarjenostjo ljudi in organizacij, ki za „novim valom“ stojijo. Ali so med temi plesalci člani elitnih komunističnih organizacij? Dvomim. Že pred vojno je bilo doma podobno: mladina, od katere je bilo pričakovati času odgovarjajočega trdega dela, se je zbirala ali okoli Katoliške akcije ali pa v komunističnih krožkih. Vendar je bilo tudi med mladimi ljudmi izven teh dveh žarišč najti precej zdrave upornosti proti modnim norostim; občutka časti, ki je odklanjal pokvarjeno uvoženo blago; teženja po pristnosti, iskarnosti rešitve v neoskrunjenih globinah duha in srca. Gotovo je vsega tega najti tudi med našo mladino sredi tujega pomehkuženega sveta. So zadostni napori naše skupnosti v tej smeri?

LIKOVNA UMETNOST

Razlikovanja med umetninami in šušmarskimi izdelki je tu še manj kot v glasbi. In vendar Slovenci nismo med

najmanj nadarjenimi slikarji in kiparji. Pač pa je bilo premalo vzgoje in pouka o teh stvarih, zato je v mnogih okrnila sposobnost, s katero bi kot uživatelji v svetu prostornih umetnosti bistveno obogatili svoja doživetja lepote, doživetja skrivnosti narave in človeka, njihovih mnogovrstnih stikov, božjih sledi v svetu.

Umetniška podoba v stanovanju bo že otroku tiho govorila; njena govorica bo z vsakim letom bolj čudovita. Boljša pa je prazna stena kot nevredna plaža — da ne govorim o nemoralnih izdelkih —, ki kvari okus in ubija pripravljenost za večja doživetja. Greše tu tudi nekatere „svete podobe“, na katerih šušmar ali pa tovarniška produkcija ugatnjata naravnost svetostkrustvo.

ZNANOST

Zapadno znanost so iz samovšečnosti začeli buditi mimo večkratnih, a po večini preslišanih klicev Cerkve znanihci novega, ne-krščanskega človeka kot Nietzsche, socialni revolucionarji, veliki vzhodni pisci, zlasti Dostojevski, najbolj grmeče pa obe katastrofalni vojni.

Po iztremenju je bilo treba enostransko precejevanje zapadne duhovne struje in nezanimanje za razvoj in vrednote vzhodne nadomestiti s prizadevanjem za objektivno sodbo. Ako podoba močno poenostavim, se nam položaj predstavi takole: obe struji izvirata iz grške filozofije-znamosti in obe je poglobilo in krstilo krščanstvo. Imata pa obe že od početka drugačno usmerjenost. Zahodna struja je izšla iz silnega logika in sistematika Aristotela. Potem so ji uravnavali strugo Rimljani, ljudje mere in merjenja, nato pa še mrzli in trezni Semiti: Arabci in Jude.

Iz tega gradiva je nastala čudovito urejena stavba Tomaževe teologije in filozofije, še vedno združujoča vso znanosti. Že v renesansi je ta enotnost začela razpadati. Vedno bolj se uveljavlja matematična metoda in prirodoslovske vede. Teologija zaostaja, filozofija se z Descartesom preda racionalizmu in se kmalu razcepi v nasprotujoče smeri. 19. stoletje veruje le še v tehnične panoge in biologijo in zaupa v njihovo odrešeniško nalogo in moč. Te vere in tega upanja 20. stoltje nima več. Po vseh polomih se je spet treba zateči v metafiziko in eksistencializem poskuša ustvariti sintezo z vzhodnim načinom gledanja in umovanja, zlasti izkoristiti njegove spoznavne prijeme.

Vzhodni duhovni tok je izšel iz Platona. Razvijal se je v grško-bizantinskem območju. Shizmatični patriarh Fotij — sodobnik sv. soluskih bratov — pomeni za ureditev vzhodne teološko-filozofsko-znanstvene razlage sveta in človeka nekaj podobnega kot sv. Tomaž Akvinski za zahodno. Ta struja je zajela s pravoslavljem vzhodne Slovane in ti so posebno v zadnjih dveh stoletjih njeni glavni zastopniki. Vzhodnjaki iščejo in ohranjajo stik z dejanstvom, z bitjem tako, da zaposle vse duševne sposobnosti; ne le razum, marveč tudi intuicijo, srce, voljo, vrednostne sodbe. Patriarh slavjanofilov Homjakov je učil: „Živo znanje zahteva neprestano celotnost in harmonijo v duši.“ Drugi voditelj tega ruskega gibanja Kirjejevski je nasproti takemu celotnostnemu spoznavanju označil enostranost zahodnih mislecev in znanstvenikov. Le-ti po njegovem „dojemajo s posebnim čutom pravnost, z drugim lepoto, s tretjim koristnost; resnico zaznavajo z abstraktnim razumom; nobena teh sposobnosti ne ve, kaj dela druga, dokler ne skonča svojega opravila... Aristoteljski sistem je raz-

trgal enotno povezavo duhovnih sil, izpulil je vse ideale iz prsti pravdnostnega in lepotnega predela in jih presadil v predel razuma, kjer imajo vrednost le še abstraktne spoznavne. („Ruska kritika Evrope.“ (9) Zgodilo pa se je končno — pomenljiva vzporednica prelomu na zapadu, ko se ta iz brezna racionalistične utilitarnosti in tehnokracije ozira za rešitev v preteklost in na vzhod —, da je boljševidem pahnil Russe v vzdušje, ki je podobno razsvetljenstvu 18. stol., nadvladi tehnike in ateizmu 19. stoletja na zapadu.

Tako prihaja na obeh straneh do novih sintez, v katerih imajo režimi vloge laboratorijskih tehnikov, ki ne vedo, kakšne mešanice bodo po naročilu in dopuščenju vodstva — božje Previdnosti — zvarili, kakšen bo končno razvoj

9) Še obširnejšo kritiko racionalistične evropske (t. j. zahodne) kulture je Kirjejevski podal v spisu „O značaju evropske vzgoje“ l. 1852. Tu piše med drugim: „Stoletna ledena analiza je porušila vse temelje, na katerih je stala evropska kultura od početkov svojega razvoja, tako da so ji lastna osnovna načela (to je krščanstvo) postala tuja... Zdi se, da ji je bila lastna prav ta analiza... to avtonomno razumevanje, ta logična dejavnost, izolirana od vseh drugih energij človeškega spoznavanja. Zahodni človek razkosava svoje življenje v ločena teženja: v enem kotu njegovega srca bije versko čustvo... v drugem, zase, umske energije... v spet drugem nagnenje k čutnim nasladam itd. Razum se zlahka preobliči v umovalno spretnost, srčno čustvo v slepo strast, lepota v sanje, resnica v mnenje; to, kar je bistveno, v izgovor domišljiji, čednost v samozadovoljstvo; nasploh pa postane neka teatralnost neločljiva spremljevalka življenja... in sanjažstvo služi za notranjo masko.“

kemičnega postopka in njega končni učinki.

Slovenci smo vsa stoletja hodili z zapadnim tokom. Zgodaj smo zašli v poseben položaj: na vrhu smo imeli nekaj ljudi s teološko in filozofsko izobrazbo, medtem ko gojiteljev množičnih se drugih znanstvenih panog ni bilo. V 19. stoletju se je začel napor, da ujamemo Evropo tudi v tem. Napor je dal na splošno lepe uspehe — dasi smo se na svetovno ravnanje zgodaj povzpeli le v slavistiki —, prinesel pa tudi bridke rezultate med laičnim izobraženstvom. Ker je pozitivizem odrekal teologiji, v srednjem veku še po pravici „kraljici ved“, pa tudi filozofiji znanstvenj značaj, so se izobraženci prezirljivo odvrnili od njiju in tako mnogi izgubili vero, skoro vsi pa ostali ravno v najvažnejših vprašanjih o človeku, družbi, državi nevedni, trsi v vetrih mnenj, voditelji brez jasnih idej in brez določene, nega, trdnega hotenja.

Razpoke, nastale med izobraženstvom in ljudstvom, mi zadelalo nitj prenovitveno gibanje konec prejšnjega in v začetku tega stoletja. Kljub Mahničevemu intelektualizmu se je vse oprlo zgolj na kmeta (organizacija politike, socialnega in gospodarskega življenja, prosvete). Celó potem, ko smo dobili lastno univerzo, smo katoličani kljub Korošču, Ušeničniku, Ehrlichu precej zanemarili prevažno dolžnost: vzgojiti katoliškemu narodu katoliško inteligenco in tej inteligenci nuditi trden temelj v bogoslovni znanosti in solidni filozofiji. Dr. Odar je to krivdo strnil v 5 točk: Na ustanovitev ljubljanske univerze nismo bili zadosti pripravljeni. Naši izobraženci so bili zvečine premalo vzgo-

jeni za katoliške znanstvenike. Nismo sistematično pripravljali katoliških kandidatov za univerzitetne stolice. Nekaterih katoliških krogov se je lotila apatija da slovenske univerze in to brezbržnost so prenesli tudj na znanstveno delo. Needinost in razcepljenost slovenske katoliške inteligence. (10)

Te izkušnje ne smejo biti zaman. Imamo docente po ameriških in evropskih univerzah in drugih ustanovah, imamo diplomirance in akademike. To so po večini katoliški izobraženci in torej vedo, da se izpopolnjevanje verskih in filozofskih temeljev nikdar ne sme zaključiti, če naj bo celotna duhovna in moralna stavba kos vsem osebnim, življenjskim in poklicnim težavam in zahtevam. Kar se pa izpopolnjevanja v stroki tiče, jim je v ušesih Pija XII. poziv izpred 20 let: „Vztrajno uresničevanje načela, da je življenje posvetiti resnici; neutrudna služba znanosti; boj za osvojitve vedno bolj dovršenega znanja in njega sistematična primena rastočim potrebam in zahtevam življenja — ne le stvarnega in gospodarskega, marveč tudi нравnega in verskega —: vse to je poslanstvo, ki se mu vodilni razredi ne morejo odtegniti brez nepopravljive škode za državo in ljudstvo.“ (11) To velja tudi za tiste, ki se posvečajo prirodoslovnim in tehničnim vedam, niže postavljenim od duhovnih (humanističnih), pa danes še vedno v ospredju zanimanja. Tudi te morajo biti v stiku z verskim in нравnim življenjem, v njega vsaj posredni službi, kakaj v duhu je človekova in narodova veličina in usoda.

Prof. Alojzij Geržinič

11) V govoru zborovalcem Italijanskega društva za napredek znanosti (2. oktobra 1942).

10) Slovenski katoličani in znanost, Vrednote I (1951, str. 8—11).

v
SLOMSEK
O
FILOTEJI

Preljube duše Kristusove!

„Bodite popolni, kakor je popoln vaš Oče v nebesih!“ nas usmiljeni Jezus opominja, nam pobožnost priporoča, po Bogu se ravnati nam veli.

Dosti imamo že pobožnih bukev, starih in novih, ki nas pobožno živeti učijo, toda večji del so spisane za mlade ljudi ter kažejo takorekoč le prve stopinje proti nebesom. Za odraščene pobožne duše nam v slovenski besedi bukev primanjkuje, ki bi jih k višji pobožnosti vodile.

Odraščeni ljudje zelo radi pobožno živeti odlašajo ter se jim zgodi kot malopridnemu drevju, ki v vigradi (spomladi) lepi cveti, ob času poletne vročine oslabi in nobenega sadja ne prinese. Nekateri mož, ki je v svojih mladih letih prav goreče Bogu služil, se je ohladil ves posveten. Marsikatera žena je v pobožnosti zelo oslabela, medtem ko je kot dekl'ca vsa Bogu vdana in pobožna bila. Iz žlahtnega cvetja mladih dni sadu čednosti pri moških in ženah ni — in to je žalost, ker Jezus govori: „Drevo, ki dobrega sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj vrženo.“ — Lepe bukve Filoteja naj bodo torej posebno odraščeni kristjanom

izročene, kateri se za nebeško kraljestvo in njegovo pravico brigajo.

Imenitne in nikoli dosti prebrane bukve pobožnosti so Tomaža Kempčana Hoja za Kristusom. Naredijo dušo bogoboječo in bogoboječnost je začetek krščanske modrosti. Bogoboječnost pa me zakoplje, iz katerih si pomagati ne znajo. Takim dušam je Filoteja prav ljubezniva prijateljica in svetovalka; jih iz bogoboječnosti nevarnega strahu v presrečno ljubezen božjo pelja in pokaže, kako človek vsakega stanu, tudi imeniten in premožen, lahko pobožno živi, ne posvetno, naj si je ravno na svetu. — Oh, kako je tega potreba!

Pobožna duša hodi na zemlji vedno pred Bogom, in Bog ji daje tudi v posvetni bridkosti okušati nebeške sladkosti: Brez pobožnosti bi bile tudi nebesa le pekel.

Ne dajte se motiti torej, ljube duše, od posvetne modrosti, ki vam pobožnost rada ostudi. Kakor živ plamen človeku obličje razsvetli, tako spremeni prava pobožnost kristjana, da je ljub Bogu in vsem pravičnim ljudem: „Pobožnost je za vse dobra“, pravi sveti Pavel, „ker ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja.“ In to je prava modrost.

Dolgo dolgo so že želeli skrbni dušni pastirji, posebno pa pridni spovedniki prelepe bukve svetega Frančiška Salezija, katerim je Filoteja ime, bogoljubnim dušam v roke dati. Sedaj so nam jih dober prijatelj poslovenili. Hvalo jim dajmo za to! Najboljša hvala pa bo, da bukve skrbno beremo, se po ljubeznivih naukih ravnamo, pa tudi molimo drug za drugega.

Tako bo tudi Slovenec in vsaka Slovenka živa Filoteja, to se reče „duša, ki Boga ljubi.“ „In kdor mene ljubi, govori Jezus, tega tudi jaz ljubim, pa tudi moj Oče ga ljubi, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala. Amen.“

Anton Slomšek,
vuzeniški fajmošter, 1842.

Knjiga „Filoteja“, 310 strani, vezana in „Hoja za Kristusom“, 369 strani, vezana, sta naprodaj za mal denar pri Družbi sv. Mohorja v Celoveu in v naši Dušnopastirski pisarni v Buenos Airesu. Ju toplo priporočamo!

ANEKDOTE O PAPEŽU JANEZU XXIII.

Kaplanček Janez

Ko je bil še otrok, so mu doma rekli: „Kaplanček Janez.“ Janez zato, ker so tam vsakemu fantku, če ni bil kaj posebnega, rekli kar Janez. (Kakor pri nas Kranjski Janez) Kaplanček pa zato, ker je bil zmeraj pri župniku in

mu pomagal, kjer je mogel. Morda je malo vzroka tudi tukaj, da si je privzel ime Janez.

Zmeraj bodi dober

Ko se je poslavljaj z Španije, je rekel škofu iz San Sebastijana: „Zmeraj bodi dober. Dobrota odpre vsa vrata in vsa srca. Sam iz svoje skušnje lahko rečem, da mi je dobrota pomagala rešiti največje in najbolj zamotane težave.“

Beseda padalcem

Francoskim padalcem je rekel: „Ne bi rad, fantje, da bi sedaj, ko znate padati z neba, pozabli, kako se gori pride.“

Ni mu bilo nerodno

Ko ga je načelnik protokola francoske vlade vprašal, če mu je kaj nerodno, ko imajo žene diplomatov pri uradnih sprejemih precej izrezano obleko, je rekel: „Nič. Saj jih ne gledam in tudi to sem opazil, da tudi drugi gledajo samo mene.“

Diplomat

Njegov diplomatski ugled je bil tako velik, da ga je, čeprav je bil v Turčiji, obiskal minister von Papen, da mu je izročil važne tajne dokumente, kjer se dokazuje, da nemški narod ni bil kriv nacističnih grozodejstev.

Rad bi bil svet

Rekel je tudi: „Okrog in okrog sebe slišim: „Svetost, sveti oče. Kar strah me je, ker vem, koliko sem svet. Pomagajte mi s svojimi molitvami, jaz vam samo to rečem, z gotovostjo, da bi prav rad bil svet.“

Praznik vseh svetnikov budi v nas sveto hrepenenje po večni združitvi s tistimi našimi brati, ki so v božji milosti odšli od nas v nebesa, a na nas svoje prijatelje niso pozabili

Praznik vseh svetnikov

Počasi se bliža konec cerkvenega leta. Velikonočno veselje se vedno bolj umika resnim opominom zadnjih pokinkošnih nedelj. Njih evangelij nas namreč resno opozarjajo, naj mislimo na konec svojega življenja, ko bomo morali dati odgovor Bogu za vse, kar smo v življenju delali. Opominjajo nas, naj dajemo Bogu, kar je božjega, pa tudi ljudem, kar jim gre in da bomo na nebeško ženitnino le tedaj gotovo na prišli, če bomo imeli ob smrti uri svatovsko obleko posvečujoče milosti. Ako bi brez nje prišli pred večnega Sodnika, bi nas vrgel v temó, kjer je jok in škripanje z zobmi. Vse nedelje proti koncu cerkvenega leta nas s svojo resnostjo spodbujajo, naj preišljujemo poslednje reči, da si bomo zagotovili srečno večnost.

Praznik Vseh svetnikov pa pretrga to resnost. Naša srca in duše spominja na nebesa na tisti „dom nad zvezdami, kjer bivajo vsi blaženi presrečni bratje in sestre, ki so ločili se iz zemlje“ v svatovski obleki posvečujoče milosti. Rešeni vsega zla in gorja v družbi božje Matere in angelov gledajo Boga. Va bijo nas, naj se prizadevamo, da bomo tudi mi za njimi prišli v tisti dom, kjer nam bo Bog obrisal vse solzé iz oči in kjer ne bo nobenega trpljenja in žalovanja, nobene žalosti in bridkosti, ampak bo večna, popolna sreča napajala naša srca.

Praznik Vseh svetnikov budí v nas sveto hrepenenje po večni združitvi s tistimi našimi brati in sestrami, ki so posvetili svoje življenje, ker so na zemlji radi, dobro in vztrajno molili, z vsem srcem, z vso dušo Boga ljubili, goreče Marijo, božjo in svojo Mater, Kraljico vseh mučencev in svetnikov častili in se z božjo pomočjo odločno in junaško bojevali proti vsem sovražnikom zveličanja. Zato se zdaj v nebesih radujejo večne zmage in z angeli slavé troedinega Boga.

Zgodovina praznika

Zgodovina praznika Vseh svetnikov še danes ni popolnoma jasna. Zelo verjetno, da je njegov začetek že v rimskih katakombah. Prvi kristjani so tam v majhnih kapelah častili apostole in mučence. Prešinjala jih je živa vera v Kristusovo vstajenje. Ta velika resnica jim je vlivala upanje, da bodo tudi oni s Kristusom po smrti vstali in z njim večno živeli. Poslušali so liste svetega Pavla o Kristusovem skrivnostnem telesu, ki ga dopolnjuje nepregledno števílo zveličanih. Med njimi se posebno odlikujejo mučenci, katerih telesa so zmléli zobovi levov, ali pa so jih preganjalci obdali s slamo in polili s smoló, potem pa so jih zažgali, da so ponoči razsvetljevali vrtove, kjer so se rimski cesarji razuzdano zabavali. Zgle. di mučencev so prve kristjane osvajali

in jih vabili, da so jih posnemali in se njihovi prošnji priporočali.

Pogani so oskrunjali svoja telesa z grehi in zločini. Krščanska vera pa je sprejela nauk svetega Pavla, da je naše telo tempelj, svetišče Svetega Duha, bivališče duše, ki je božja podoba. Zato je vedno telesa vseh kristjanov, zlasti mučencev, zelo spoštovala. Četudi se telo večkrat upira postavi duha, je vendar orodje, s katerim izvršuje človek dobra dela, zaslužna za nebesa. Mučenci so v svojih telesih poveličevali Boga in trpelj za Jezusa. Zato je Cerkev prepovedala, telesa mrtičev sežigati ali jih kako drugače nespoštljivo uničevati. Določila je tudi posebni obred, po katerem s prošnjo in molitvijo polaga trupla svojih vernikov v zemljo, kjer polagoma na naraven način razpadejo.

Da bi se prvi kristjani še bolj živo spominjali mučencev, so jim začeli kmalu v katakombah postavljati spomenike z značilnimi napisi: Sveti Neži so položili v naročje ovčice, z okrvavljeno volno; sveti Ceciliji varuje devišstvo angel tako, da jo obdaja z lilijami in belimi vrtnicami; Lucija drži na krožniku svoje oči, katere so ji mučitelji iztaknili; svetega Boštjana prebadajo puščice; sveti Lavrencij leži na ražnju nad žerjavico. Tako so sveti mučenci nazorno učili s svojimi zgledi kristjane, kako naj se bojujejo, da bodo dosegli venec zmage in večne slave.

Živi zgledi mučencev so takó vplivali na prve kristjane, da so jih začeli skupno častiti. Grob mučenca so ob vsaki obletnici njegove smrti in njegovega rojstva okrasili s cveticami in posuli z dišavami. Tisto noč pred njegovo obletnico so imeli vigilijo, pri kateri so peli njemu posvečene pesmi in ga slavili s posebnimi prošnjami. Končali

so vigilijo s skupnim sestankom, pri katerem so včasih zmerno pili pijačo, največkrat pa imeli na čast mučencu, ki so ga posebno častili, nagrobno pojedino. Tako so gojili bratsko ljubezen in podpirali tudi uboge. Poleg grobov mučencev, v katere so imeli posebno zaupanje, so pozneje pripravili grobove tudi zase, nanje pa položili posebne plošče, na katere so napisali prošnjo, naj mučenec prosj zanje, ko bodo prišli pred božjo sodbo.

Vendar do 4. stoletja še niso imeli pravega bogoslužja, posvečenega vsem mučencem. Sveti Efrem in sveti Atanazij pa že poročata v svojih spisih, da so vzhodne cerkve praznovale spomin vseh svetih mučencev 13. maja. Sveti Janez Krizostom nam je ohranil poročilo, da je antijohijska cerkev ta spomin obhajala na binško osminovske skupine bizantinskega obreda še danes na ta dan praznujejo spomin vseh mučencev.

Papež Bonifacij IV. (608—615) je cerkveno bogoslužje v spomin vsem mučencem z Vzhoda prenesel v Rim. Hotel je izpeljati bogoslužno preureditev svetega Gregorija Vélikega. Posrečilo se mu je namreč, da je dobil od cesarja Focasa poganski tempelj „Panteon“. Spremenil ga je v cerkev in jo posvetil Mariji Devici in vsem mučencem. To je bil prvi poganski tempelj, ki je bil spremenjen v krščansko svetišče. „Panteon“ je sezidal Mark Vespazijan Agripa leta 25. pred Kristusom v čast poganskemu bogu Jupiteru. Pozneje so v ta tempelj nastavili še mnogo kipov drugih božanstev. Zato so ga imenovali „tempelj kipov“.

Papež Bonifacij IV. je zbral vse ostanke mučencev, ki so bili pokopani v katakombah. V slovesni procesiji, med katero so peli zmagoslavne pesmi v slavo mučencem, so jih prepeljali v

to svetišče in jih izpostavili javnemu češčenju. Vendar tudi zdaj o prazniku Vseh svetnikov še ne moremo govoriti. Ker so spise Beda Častitljivega napočno razlagali, so dolgo mislili, da ga je ta papež vpeljal in zanj določil prvi november. Toda papež Bonifacij IV. je le vpeljal praznik vseh mučencev in določil, naj se obhaja 13. maja.

Obenem s češčenjem mučencev je v sreih vernikov vedno bolj rastlo hrepenenje po prazniku vseh svetnikov, ne samo mučencev, ampak tudi spoznavalcev in učениkov, devic in puščavnikov, ki so bili že tedaj sprejeti v kánon (tíh del svete maše) in „so šli pred nami v večnost z znamenjem vere in spijo upanje miru“.

Toda divjanje nasprotnikov češčenja svetih podob je preprečilo uresničenje te vzvišene želje. Papež Gregorij III. (731—741) je 1. novembra 731 sklical cerkvenj zbor in na grobu svetega Petra v Vatikanu izobčil iz Cerkve vse tiste, ki so prezirali pobožno navado svete Cerkve, odstranjali, razbijali ali oskrunjali podobe našega Gospoda Jezusa, njegove brezmadežne Matere, vedno Device, apostolov in svetnikov.

V zadoščenje za skrunjenje svetih podob je dal v cerkvi svetega Petra v Rimu postaviti posebno kapelo v čast in spomin vseh svetnikov. Benediktínska redovna družina je imela v njej vsak dan posebno koralno bogoslužje in se spominjala posebno tistih svetnikov, ki so jih že prej proslavljale posamezne cerkve.

Vendar je še preteklo prej 100 let, preden je Cerkev vpeljala praznik Vseh svetnikov. Šele papež Gregorij IV. (827—844) je na ponovno prošnjo vladarja Ludovika Pobožnega in škofov v Galiji določil, naj se praznik Vseh svet-

nikov obhaja 1. novembra. Papež Sikst IV. pa mu je dodal osmino in ga obdaryl z mnogimi odpustki.

Bogoslužje praznika Vseh svetnikov

Opira se na razodetje svetega Janeza, ki je v svojem zamaknjenju na otoku Patmu gledal veliko množico, ki je nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezkov. Stali so pred prestolom in Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in s palmami v rokah. In klicali so z močnim glasom: „Zveličanje našemu Bogu, ki sedi na prestolu, in Jagnjetu!“

Med to nepregledno množico pa niso samo tisti, ki jih je Cerkev proglasila za svetnike, ampak tudi vsi tisti pravični, ki so umrli v milosti in potem, ko so se v vicah očistili vseh madežev, dosegli večno blaženost. To so svetniki, katerih imena ne poznamo, toda kljub temu takó na zemlji krepostno živeli, da so zdaj srečni pri Bogu.

Pilat je na veliki petek zjutraj vprašal Jezusa, če je res judovski kralj. Jezus mu je odgovoril: „Tako je, kralj sem.“ Že prej pa je izjavil, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Sveti Pavel piše v prvem pismu Korinčanom, da mora Kristus kraljevati, dokler si ne bo podvrigel vseh svojih sovražnikov in dosegel popolne zmage nad njimi. Šele tedaj bo izročil Bogu Očetu svoje kraljestvo in bo konec njegovega kraljevanja na zemlji. Kristus je Glava skrivnostnega telesa, svete Cerkve. Dopolnjujejo ga sveti udje, ki jih je gledal sveti Janez v množici zveličanih v nebesih.

Praznik Vseh svetnikov je zato tako prisrčen, ker nam budí upanje, da so med tistimi, ki v nebesih slavé božje Jagnje tudi ljudi naše krvi, naši rojaki in člani naših družin: naši očetje in matere, naši bratje in sestre, hčere in sinovi. Z nami so v življenju delili radosti in bridkosti, vesele in žalostne dni. Umrli so v božji ljubezni. Zato se zdaj radujejo večne zmage.

Mi svetnike, ki so se izredno odlikovali v kreposti, blagrujemo in občudujemo. Vendar se nam zdi, da so tako visoko nad nami, da jih ne moremo posnemati. Prvi kristjani pa se niso bali izrednih žrtev, ki jih je zahtevalo od njih sveto življenje. Posebno so se odlikovali v krščanski ljubezni. Bili so enega srca in enega duha. Združevali sta jih med seboj molitev in Kristusovo

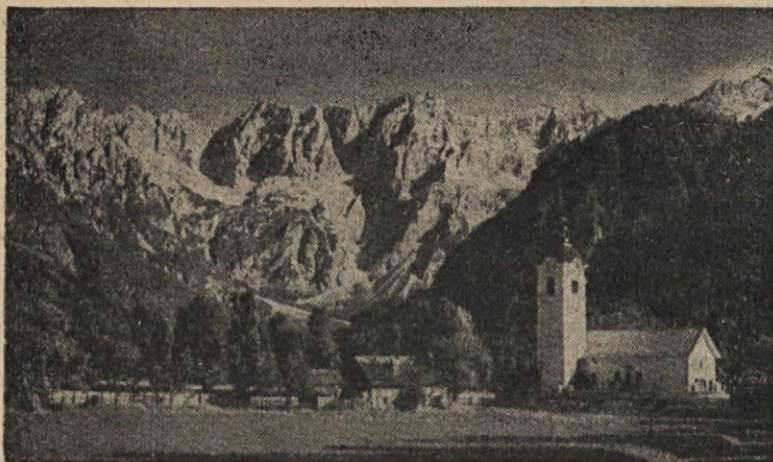
va daritev. Delili so svoje imetje z ubogimi in zanje velikodušno skrbeli. Vestno so spolnjevali svoje verske in poklicne dolžnosti. Zato jih je sveti Pavel upravičeno imenoval svete.

Ko je Konštantinov mir zagotovil sveti Cerkvi svobodo, se je krščanstvo izredno hitro širilo. Postalo je uradna vera. Mnogo ljudi tedaj ni sprejelo krščanstva iz prepričanja, ampak zato, da so laže prišli do dobrih državnih služb. Ti kristjani niso imeli v sebi nobene prave želje, posnemati Kristusa v odpovedi in ljubezni do križa, ampak so hrepeneli le po zakladih tega sveta. Pravo krščanstvo in krepostno življenje sta začela hirati. Zato je imela Cerkev prav, da je od svojih svetnikov zahtevala, da so se morali odlikovati v krščanski kreposti.

Do svetosti vodijo različne poti. Puščavniki so iskali samote, da so se mogli tam mirno pogovarjati s svojim Bogom in se z ostro pokoro utrjevati za boj proti sovražnikom zveličanja. Ko so krivoverci začeli napadati Cerkev, ker je proglasila več novih verskih resnic, ki so bile skrite v razodetju, so nastopili novi svetniki, ki so jo branili. Gojili so premišljevanje in bogoslovno znanost. Med temi se posebno odlikujejo sveti Avguštin, sveti Albert Veliki in sveti Tomaž Akvinski.

Svete device so z vonjavo svojih čistih duš odstranjale gnusobo in gnilobo tega sveta. Med njimi posebno slové: sveta Klara, Matilda Velika in Te rezija Avilska.

Sveti Dominik se je bojeval proti tedanjemu razkošju, teženju po bogastvu in izžemanju preprostih ljudi z oznanjevanjem evangeljske ljubezni. Sveti Ignacij Lojolski pa je s svojimi „duhovnimi vajami“ tedanjim ljudem pokazal pot do prave duhovne preroditve in razkrinkaval delo luteranske

Jezersko, kraj ob vznožju zasneženih Karavank

reforme, ki je bila sad človeške prevzetnosti, nepokorščine in mesenih strasti. Tako so svetniki v vseh stoletjih reševali s svojimi živimi zgledi ljudi duhovne in telesne bede in jih vnemali za globoko krščansko življenje.

Toda vojske in prevrati zadnjih časov so povzročili v notranjosti mnogih ljudi veliko duhovno krizo. Izgubili so hrepenenje po višjih dobrinah. Začeli so dvomiti, da bi bilo v modernih časih še mogoče sveto, pošteno živeti. Junaški zgledi svetnikov prejšnjih stoletij niso več vplivali nanje. Potrebovali so novega, bolj privlačnega zgleda.

Bog ga jim je dal v sveti Tereziji Deteta Jezusa iz Lisieuxa. Znala je biti zvesta Bogu v majhnih, preprostih, vsakdanjih rečeh. Razveseljevala je Jezusa z malenkostmi. V njenem življenju ni bilo nič izrednega, nič takega, kar bi vzbujalo pozornost. Zato je bila njena redovna predstojnica v zadregi, ko je sestavljala govor ob njeni smrti.

Njena veličina je bila v ponižni ljubezni do Boga, do duš in do Cerkve. Zato bi bila rada duhovnik, misijonar in mučenec. Ljubila je trpljenje in križ, ljubila tudi žrtve in z njimi reševala duše. Tako je ta svetnica s svojim živim zgledom ljudem modernih časov pokazala svojo „malo“ pot do svetosti.

Duhovnik na praznik Vseh svetnikov pri darovanjskem spevu moli besede, ki so vzete iz svetopisemske knjige Modrosti: „Gospod, duše pravičnih so v tvoji roki, muka hudobnih se jih ne dotakne. Očem nespametnih se je zdelo, da so umrli, oni pa so v miru.“ Danes naše misli vasujejo pri vseh tistih, s katerimi smo v družini skupaj živeli, skupaj molili, jedli, delali in trpeli, pa se že radujejo večnega miru. Radi bi se jim pridružili in z njimi peli v družbi božje Matere, angelov in svetnikov večno pesem božjemu Jag-njetu.

Priredil Gregor Mali

• Če hočeš imeti stalno nadzorstvo nad seboj, napravj kakor trgovec, ki vsak dan pregleda svojo blagajno. Zato opravi vsak večer izpraševanje vesti.

• To izpraševanje je dvojno: posebno in splošno.

• Posebno izpraševanje se bo nanašalo na kako posebno napako, ki si jo zapazil na sebi in jo hočeš odpraviti. Zjutraj skleni, da se boš tiste napake posebno izogibal, zvečer pa poglej in preštej poraze ali pomankljivosti.

• Splošno izpraševanje se nanaša na vsa dejanja enega dneva.

• Izpraševanje vesti opravljaj kot kristjan, ki stremi po lastni popolnosti, da bi postal čimbolj podoben Kristusu in čimbolj všeč Bogu.

• Načrt za izpraševanje vesti:

1. Počastitev Boga in zahvala za prejete dobrote.
2. Prošnja za milosti, da bi odkril svoje napake.
3. Izpraševanje o dejanjih, ki si jih čez dan napravil (tudi misli, želje, besede itd.).

SPOLNA VZGOJA

Ali imaš odgovornost do dekleta, s katerim se mišliš poročiti?

a) „Da, tem večjo“ (55%); b) „Za enkrat še ne“, „Kot študent na to ne mislim“ (30%); c) Ni odgovorilo (15%).

Tako odgovori pod a) kakor oni pod b) so vse hvale vredni; rad pa bi pojasnil onim pod točko b) le to, da ni nujno, da bi moral imeti človek že izbrano dekle, da se zave odgovornosti. Odgovornost do bodoče družice in družine se prične pred izbiro. Res je, da si zdaj še mlad in ni primerno, da bi po zgledu, ki ga dajeta ulica in okolje, imel že „punco“, vendar poštenje, ki ga imaš pravico zahtevati, si tudi dolžan nuditi. Vzgajaš se, in v kar se boš vzgojil, to boš dajal kasneje svoji družini.

Odgovornost do tvoje bodoče žene, otrok, do tvoje bodoče družine leže na te, ne ko so poročiš, temveč v trenutku, ko spoznaš, da se boš nekoč poročil z drugo, ki ti ga bo izbral Bog. Od tega trenutka dalje si dolžan pripravljati se na svoj bodoči stan, prav kakor se pripravljaš na poklic, in še bolj.

Vendar naj priznam, resnici na ljubo, da vprašanje morda res ni bilo dovolj jasno. In pa — prav zavest, da ste še premladi, da bi mislili na zakon, je dokaz, da se zavedate resnosti problema in potemtakem tudi odgovornosti do njih...

Si že bral kako knjigo, ki razpravlja o spolnih problemih?

Da (70%); Ne (30%).

Eden, ki ni bral še nobene podobne knjige, pristavlja: „...ker so prepovedane za našo starost.“

Mar so res? Mislim, da bi bila naloga mladinskih organizacij in njih duhovnih vodij razmisliti problem in poučiti... Kajti verjetno je med našo mladino še več fantičev, ki mislijo kakor naš anketar. Ne vedo, da je za vsako starost napisanih precej dobrih in primernih knjig, in da govoriti o spolnih problemih ni grdo in pohujšljivo, da pa je na žalost res, da je večina knjig, ki jih prodajajo na stojnicah pod imenom „Spolna vzgoja“ nič drugega kakor pornografija in brozga. Ni lahko ločiti za mladega fanta dobrega od zlega in zato, res ni tvoja krivda, če ne poznaš za svoj leta primernih, vzgojnih in poučnih knjig. Prosi po mladinskem sestanku gospoda duhovnega vodjo in ti bo gotovo svetoval pravilno knjigo, bodiš; slovensko ali špansko...

Katere knjige si prebral?

„Tú y Ella“, „Pomladni viharji“, „Juventud moderna y Castidad“, „Ti in ona“, „Značaj“ so naslovi knjig, ki se ponavljajo v večih odgovorih.

Eden pravi, da se naslova ne spomni... drugi, da prebira knjige in „znanstvene revije“, dva ne odgovorita na vprašanje.

Si se kdaj posvetoval o teh problemih s starši, tovariši, vzgojitelji, duhovnikom?

4. Kesanje.

5. Trden sklep.

● Pravilno in resno izpraševanje vesti bo rodilo bogate sadove: koristno nadzorstvo nad tvojo dušo, pravo spoznanje samega sebe in jamstvo za dobro opravljene spovedi.

RECEPTI ZA TELO

Delo v šoli naj bo še tako napeto, je nepopolno. Navadno ga izpopolni zasebni študij.

Pri tem te čakajo tri različna opravila:

1. osebna vaja v obliki nalog;
2. osvojitve snovi, ki jo je razložil profesor;
3. osebno raziskavanje po izvenšolskih knjigah.

Pri učenju naj ti pomaga ta-le program: najprej delo; pri delu načrt; pri načrtu vztrajnost.

Najprej delo: po kratki molitvi začni takoj z učenjem. Pri delu res delaj. Določi si čas, kdaj mora biti delo končano. Delaj urno, a dobro!

Pri delu načrt: na papir si zapiši kratek spored nalog in učenja. Najprej težje, potem lažje predmete. Delaj, kar delaš, in to delaj dobro. Če kako stvar delaš, pri njej tudi ostani, dokler je

ne končaš. Med delom se zatopi v knjige ali zvezke in pusti vse drugo.

Pri načrtu vztrajnost: da bo načrt dobro obrodil vse učinke, mora preiti v navado. To si pridobimo le z vztrajnim ponavljanjem. Ko se boš navezal na stalen načrt, bo tvoje delo hitro in dobro. V ljudski šoli, v srednji šoli, na univerzi in v vsem življenju bo plodovitost tvojega dela podsetorjena, če se boš vztrajno držal dobro izbranega načrta.

NAŠE KRŠČANSTVO?

Ali je današnji svet res krščanski? Poglejmo v gledališče! V Buenos Airesu, v New Yorku, v Londonu, v Parizu in drugje. Nekdo je dejal: „Gledališče je zrcalo človeške družbe.“ Res je v

- a) S tovariši, vzgojitelji in duhovnikom (40%);
- b) Samo z duhovnikom (30%);
- c) Z vzgojiteljem (ne s starši, niti z duhovnikom) (15%);
- d) S starši in duhovnikom (15%).

Odgovori bodo dalj misliti staršem... Od kod tako malo zaupanja do staršev? Starši, če vaši otroci ne hodijo po slabih poteh in se bore za pošteno življenje, v koliko je to vaša zasluga?

Zanimivo bi bilo brati mnenje kakega očeta ali matere o tehle odgovorih. Je nezaupanje med otroci in starši na področju spolnosti nujno, je mar posledica razmer...?

Anketa je končana.

Načela je precej vprašanj. Nekatera bolj, druga manj zanimiva, ena bolj, druga manj aktualna. Upajmo, da so vzbudila nemir in zanimanje. Morda je res, kakor je napisal „Abiturijent“ v svojem pismu, da... „kamen ni bil zalučan v pravo smer“. Morda bi bilo treba anketo zastaviti na drugačen način. Vendar, na vas je zdaj „ali bo z „Mladinsko anketo“ vsega konec ali pa boste s svojimi mnenji, pismi in dopisi spremenili svojo stran v resnično „Mladinsko tribuno“, kjer bomo obravnavali probleme, ki vas žulijo, pogumno in odkrito. Naj končam z nekaj odstavki „Abiturijentovega pisma“, ki so vredni objave:

„...Dejstvo je, da je mladina v ogromni večini zelo slabo poučena o spolnih problemih. Vam ni morda pokazala tega že Anketa? Slovencij smo na tem področju še posebej slabo poučeni. To sem opazil na sestankih, ki jih je v ta namen priredila srednješolska organizacija. Danes pa gotovo sami opazate, da je neizogibno potrebna solidna vzgoja o spolu, če hočemo ostati zdrav narod.

Pojdite v kino, primite za knjigo sodobnega pisatelja, pogledjte v časopis ali revijo. Vse je poplavljeno z napačnim pojmovanjem življenja, ki izvira iz materialistične vzgoje...

Danes se polaga več važnosti na uživanje spola kakor na duhovne dobrine, ki jih mora človek gojiti... Kako naj preprečimo slab vpliv na nas? Zakaj ne zrušimo napačnih pojmov...?

Vendar ni samo v tem snov za debato. Vsa naša skupnost je živa... pred vrati imamo celo vrsto pekočih problemov... Mnogo se dela, a še več se opušča. Vsi govorimo o problemih mladine, ki se izgublja, problemih domov, slovenskih šol... Zakaj nihče ne piše o tem?

...Zdi se, da mladi prehajamo preveč pod vpliv mase. Zavedam se, da smo v toku, a je bolj lagodno, da nas vleče tok, kakor da bi morali sami veslati. Zdi se mi, da je med nami premalo revolucionarjev... Morate boste rekli, da ni zdravo zaletavati se v steno, a mislim, da je vseeno bolje kakor indiferentnost..."

Prav imaš, Abiturijent. Primi za pero in načni nov, skeleč problem!

Zbral žarko

RAZGOVOR MED MATERJO IN OTROKI

Potem ko si svojemu otroku razložila versko resnico o Bogu in o stvarjenju sveta, mu pojasni še resnico o angelih. Saj so otroci za to resnico tako zelo dovezetni in zgodbice o angelih tako radi poslušajo.

Otrok moj, danes ti bom pripovedovala zelo lepe reči; govorila bova o angelu varuhu. Le pridno poslušaj!

Še preden je Bog ustvaril človeka, je ustvaril angele v nebesih. Angeli so ustvarjeni duhovi, ki nimajo telesa. Njihovo prebivališče so sveta nebesa, kjer Boga venomer častijo in molijo. Kadar pa hoče Bog ljudem kaj posebnega sporočiti, pošlje na zemljo angele, da sporoče ljudem božjo voljo. Ker so angeli duhovi, prihitiijo na zemljo v trenutku in ne potrebujejo pri tem nobenega letala. Bog jim samo naroči in oni so že na zemlji. Ker prihite kakor izpod oblakov, jih slikamo in upodabljam o perutni kakor ptičke. V resnici pa seveda nimajo peruti, saj tudi telesa nimajo. Ko pa pridejo k ljudem, si privzamejo človeško podobo, da jih morejo ljudje videti in slišati.

gledališču veliko plemenitega, toda vseeno; Sramota in groza! Ali je današnji človek res tak, kakor ga prikazuje gledališče? Ali so torej samo otroci pred šestim letom „čisti v srcu“ in le slaboumni poštenji?

Smo v resnici in dejansko kristjani? Poglejmo, kaj vzdigne in navduši množice! Ni dolgo tega, ko je pred nekim nemškim sodiščem stal mlad dijak iz višjega gimnazijskega razreda. Sodili so ga zaradi dolge vrste tistih grehov, o katerih pravi sv. Pavel, da bi se med kristjani ne bi smeli omenjati. In kaj je množica napravila? Kot v znak priznanja so ga naravnost obsuli s cvetjem in pokladali vence pred fanta, ki se je do ušes pogreznil v močvirje nečistosti in nepravnosti.

NASVETI ZA GOSPODINJO

1. Danes je šivalni stroj za vsako hišo skoraj nepogrešljiv pripomoček. Splača se odgovadati kaki manj potrebni pritikli in si nabaviti res soliden šivalni stroj.

2. Bolje je preprečiti kot zdraviti... Zavaruj zato svojo obleko in pe-

zilo, da ga ne bo napadel molj, vlaga in pdb.

3. šivanka se pri vbandanju v debelejše in gostejše blago ne bo zlo-mila, če jo prej vbodeš v kos mila.

4. Škarje lahko nabru-siš tudi ob vrat stekle-nice, kot da bi ga hotela prerezati.

5. Z rabljeno volno boš pletla kot z novo, če jo z mokrimi rokami navi-ješ na leseno tuljavo in jo posušiš na soncu. Ta-ko bo zginila vsa nagr-bančenost.

VEDNO PROTI SEVERU

Na vojaških ladjah zla-sti pazijo na to, da po-stavijo kompas na pravo mesto in ga dobro izoli-rajó. Sicer je nevarno, da ga železo, iz katerega je ladja narejena, odv-rne od severnega tečaja.

ANGELI VARUHI

Angelov je brez števila. Nekaterim angelom je pa Bog poveril posebno poslanstvo, da varujejo ljudi na zemlji. Ti angeli se imenujejo zato angeli varuhi. Brž ko pride kak otročiček na svet, takoj mu pošlje Bog angela iz nebes, da spremlja otroka skozi življenje in ga varuje na njegovih potih.

Tudi ti, otrok moj, imaš pri sebi takega angela va-ruha, ki te spremlja povsod, kjer koli hodiš. Če se igraš v hiši ali na vrtu, je angel varuh pri tebi; in ko te zvečer položim v posteljico, je angel varuh vso noč pri tebi, da te ni strah in da se ti ponoči kaj hudega ne zgodi. Zato se moramo svojemu angelu varuhu radi priporočati za njegovo varstvo. Naučila te bom sedaj, kako se moli molitvica k angelu varuhu. Le poslušaj!... No, kmalu jo boš znal. Odslej bova molila to molitvico vsako jutro, ko se boš zbudil, in vsak večer, preden boš šel spat.

SLIKE O ANGELU VARUHU

Ko pripoveduješ otroku o angelu varuhu, mu pokaži kako sliko angela varuha. V družini, kjer so otroci, sli-ka angela varuha ne sme manjkati. Slika bo otrokom stalen opomin, naj se radi priporočajo v varstvo svoje-mu angelu varuhu.

Najbolj navadne so štiri slike o angelu varuhu. Prva slika predstavlja otročička v zibelki, ki sladko spava, nad zibelko se pa sklanja angel varuh, ki ga varuje. — Druga slika predstavlja otroka, ki gre čez ozko hrv nad deročo reko ali pa gre mimo strmega prepada. Angel vauh ga spremlja ob strani in ga čuva s svojo roko, da otrok ne bi padel v reko ali v prepad. — Tretja slika predstavlja otroka, ki gre preko polja. Mi-mo njega se vije velika strupena kača. Angel varuh varno vodi otroka in ga brani pred kačo. — Četrta sli-ka pa predstavlja angela varuha, letečega proti svetim nebesom, v objemu ima pa otročička, ki je pravkar iz-dihnil svojo nedolžno dušo. Angel varuh jo nese pred božji prestol.

ZGLEDI

Da si bo otrok še bolj vtisnil v dušo in spomin sliko o angelu varuhu, mu povej kak lep zgled. Če ne veš

drugega, mu pripoveduj poučno zgodbo o mladem Tobiju.

Stari Tobija je poslal svojega sina na tuje, da iztirja ondi neki dolg. Dal mu je lepa navodila, kako naj hodi. Med drugim mu je tudi svetoval, naj si poišče dobrega prijatelja, ki ga bo spremljal na dolgi in nevarni poti. „Hodi srečno,“ mu reče ob slovesu, „Gospod naj bo s teboj in njegov angel naj te spremlja!“

Na poti se pridruži mlademu Tobiju lep mladenič, ki se mu ponudi za spremljevalca. Tobija njegovo ponudbo sprejme, ker je sijala mladeniču sama iskrenost in plemenitost z obraza. Pot je bila dolga. Ko si je Tobija umival v reki trudne noge, ga je hotela zgrabi bita velika nevarna riba. Neznani spremljevalec mu je rešil življenje. Tudi vso nadaljnjo pot je bil ta skrivnostni mladenič mlademu Tobiju izkušen svetovalc.

Ko sta se po dolgih mesecih vrnila na Tobijev dom, se je dal ta skrivnostni spremljevalec spoznati. Razodel je, da je nadangel Rafael, ki ga je Bog poslal mlademu Tobiju za varuha in vodnika na poti v tujino. Nato je spet izginil.

Tudi dogodek iz življenja sv. Frančiška Regis je zelo prepričljiv in poučen. Nekega dne je Frančišek na polju trdno zaspal. V spanju je imel čudne sanje, ob katerih je svetnik nezavestno vstal in hodil okrog, ne da bi se bil prebudil. Tu ga menadoma zgrabi neka roka, on se pa zbudi. Z grozo zapazi, da se je v blodnjih sanjah približal bregu globoke reke. Še nekaj korakov, pa bi bil padel v globoko deročo reko. Ko se je zavedel, mu je bilo takoj jasno, da je bil njegov angel varuh, ki ga je prijel za roko in mu rešil življenje, zakaj vse naokrog ni bilo videti nobenega človeka. Pokleknil je in se prisrčno zahvalil svojemu angelu varuhu za čudežno rešitev.

Ob takih zgledih bo otrok spoznal skrivnostno delovanje angela varuha. Nenehno nam govori, navdihuje k dobrih dejanjem, svari pa pred slabimi. Če njegov glas poslušamo, je angel varuh vesel; če ga pa ne ubogamo, angel varuh žalostno joka. Glej, otrok moj, mu resno položi na srce, da tvoj angel varuh ne bo imel nikdar vzroka jokati nad teboj!

V tem smislu lahko tudi življenje primerjamo ladji. Um je kot kompas te ladje — življenja. Tudi na um, morejo vplivati škodljive nagonske sile in zapeljati življenje — ladjo, na kriva pota. Zato je treba tudi um izolirati od škodljivih vplivov, ki ga skušajo odvrniti od stalne, zanesljive točke. Ta točka, ta severni tečaj, je deset božjih zapovedi, ki nam kažejo varno pot med čermi in nevarnostmi na morju življenja.

LEPO ŽIVLJENJE,

LEPA SMRT

Star, izkušen zdravnik je pripovedoval: „V petdesetih letih dela sem videl umirati na tisoče ljudi. Nekateri so umirali s pravo živalsko otupelostjo in brezbržnostjo; drugi so se v silni jezi še z zadnjimi močmi na vse kriplje otepali smrti; samo ene vrste ljudje so mirno in spokojno čakali zadnjega diha, kot da bi imeli svoje oči že uprte v „onostransko glorio“, ti so bili: globoko verni katoličani.“

V dvajsetem stoletju so vladali doslej ljubljansko škofijo oziroma nadškofijo trije pastirji: Ljudski Anton Jeglič, mučeniški Gregorij Rožman in njegov naslednik Anton Vovk, ki je po dolgem času spet prvi ljubljanski nadškof

ZADNIJ TRIJE LJUBLJANSKI ŠKOFJE

Dr. Anton Bonaventura Jeglič (1898-1930) je bil pred imenovanjem za ljubljanskega škofa pomožni škof pri dr. Stadlerju v Sarajevu. Ime Bonaventura si je že novomašnik prisvojil v tretjem redu. Poznal je svojega ožjega rojaka dr. Pogačarja, poznal tudi Stadlerjevega prijatelja Missio. Ob prihodu v Ljubljano je pač mislil, da je šel Missia pri svoji odločni poziciji v slovenskem kulturnem boju morda predač in da bi se z naklonjenostjo na vse strani dalo ostrost kulturnega boja ublažiti. Toda, že v enem, dveh letih je uvidel brezpomembnost vsakega popuščanja in nato odločno, prav borbeno nadaljeval Missijevo stališče proti vsakemu polovičarstvu. Nadaljeval je Missijevo zahtevo po duhovniški disciplini, njegovo pospeševanje Marijinih družb in katoliških društev. Marijine družbe so se pod Jegličem silno dvignile, v druga društva je bil kar zavezan, posebno v mladinska, orlovska. Saj je znano, da je neki župnik, ki še ni imel Orla v fari, naprosil fante v sosednji župniji, da so prišli v krojih k njemu k škofovemu sprejemu ob vizitaciji. Vizitacije je zelo vestno opravljal; od župnikov je zahteval, kar so že njegovi predniki odredili in še sam dodajal novodobna navodila. Z velikim elanom je vodil katoliške shode leta 1900, 1906, 1913 in 1923. V načelne de-

bate je rad sam iniciativno posegal. Udeležil se je tudi orlovskega tabora v Mariboru l. 1927. Tam sem pri dijaških zborovanjih sam doživel, kako se je razprav vestno udeleževal in debatiral tudi o navideznih malenkostih. Še bolj kot njegovi predniki je dajal važnost škofijskim sinodam, vpeljal je poleg dotedanjih pobožnosti dnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa, pospeševal duhovne vaje, duhovniške konference itd. V vseh pojavih je hotel biti doma, zlasti v religioznih in kulturnih pojavih. Vsako slovensko knjigo je proučil. Znan je njegov poseg v Cankarjevo Erotiko, njegovo stališče do Prešernovega spomenika; sam se je hotel prepričati o „čudežih“ Vodiške Johance, kar mu je nakopalo včasih norčevanje, če ne celo grde napade na nasprotni strani.

Kmalu po nastopu svojega mesta se je pričel škof Jeglič pečati z mislijo ustanoviti slovensko gimnazijo z internatom kot nekako boljše malo slemenišče, poleg katerega naj bi ljubljansko Alojzevišče še naprej obstajalo. Ves narod je njegovo zamisel podprl, dasi je podjetje terjalo ogromnih stroškov, ki so se krili zlasti iz škofijskih gozdov v Gornjem gradu. Nasprotniki so se v to ustanovo divje zaganjali, najsi je bilo v narodnostnem pogledu — takrat še ni bilo nobene druge samo slo-

venske gimnazije — epohalnega pomena. Vkljub težočam je Jeglič uspel. Poskrbeti je bilo treba za profesorski kader, sestavljen iz duhovnikov in za slovanske učne knjige, ki jih dotlej ni bilo. Samo z naravnost trmasto Jegličevo voljo je bilo moč to doseči. Ob prevratku je bilo naravnost odrešilno, da je takrat pri nas slovenizirano šolstvo že imelo slovenske učne knjige — iz škofove zaloge.

Jeglič je bil tudi politik; politiko je smatral za resen in važen del vsega katoliškega pokreta. V dnevno politiko ni dosti posegal, tozadevno je bil izrazit demokrat, še dosti bolj kot Missia. Pač pa je bil nekakšen razsodnik v političnih zadevah; pri manjših odločitvah sta se vedno obe struji podvrgli njegovi razsodbi. Hujši je bil načelen spor med dr. šušteršičem in mlajšimi pristaši, zlasti inteligenti, ki so se zavzemali za dr. Kreka. Jeglič si je dosti prizadeval za pomirjenje. Ker pa dr. šušteršič ni bil dostopen za nobeno popuščanje, se je Jeglič z vso odločnostjo izjavil za Kreka. Bolelo je škofa zelo, da se je del duhovščine še naprej oklepal dr. šušteršiča, ki je bil zdaj protivnik SLS izven stranke. V važnih slu-

Nadžkof
Anton
Bonaventura
Jeglič

čajih je pa posegel tudi v izrecno politične akcije. Najvažnejša je njegova izjava za majniško deklaracijo, ki je šele s to izjavo postala pravi program stranke in pričetek vsesplošnega narodovega navdušenja. Proti pomislekom zaradi prevlade pravoslavja in sožitjem s polumesecem je njegova izjava izredno plodovito učinkovala, saj je kot bivši sarajevski pomožni škof oboje od blizu poznal. Jeglič je dobil zaradi tega naslov jugoslovanskega Mercierja. V veliko uteho mu je bilo, da je cesar Karol ob prevratu pripadnike nasledstvenih držav odvezal prisege, njemu dane. Za škofa značilna je njegova pot v Pariz k Wilsonu, kamor je vodil deputacijo najvidnejših Slovencev, da bi rešil, kar bi se pri mirovnih pogodbah še rešiti dalo. V prvih letih Jugoslavije se je obseg njegove škofije zaradi laške grabežljivosti začasno precej zmanjšal. Kot nesporen razsodnik je nastopal škof tudi pri drugih katoliških organizacijah, tako med akademiki (križarj) in delavci.

Če sem omenil, da so gornjegrajski gozdovi krilj doberšen del izdatkov za šentviške zavode, je pa Jeglič podpisal iz istih virov tudi slabo stoječe za druge in celo privatnike, dokler ga ni pri tej dobroti zavrli stolni kapitelj.

Pri vsem tem javnem delovanju je pa Jeglič ogromno pisal. Ne samo pastirskih pisem in škofijskega lista, ampak tudi obširne knjige, ki so šle v deset in desetisočih izvodih med slovenski narod. Omenim samo redne izdaje Mohorjeve družbe, knjige „Mesija“ in „Na noge v sveti boj“, potem pa še razne aktualne brošure. Za neke brošure o čistosti zakonskega življenja so bili nekateri naziranja, naj bi jih raje signiral kakšen zdravnik, toda Je-

glič je bil mnenja, da bodo bolj za-
legle, če jih bo podpisal avtor, škof sam.

Njegova pobožnost je bila goreča. V ljubljanski stolnici, še bolj pa na deželi ob vizitacijah, je presedel dolge ure, včasih cele noči, v spovednicah. Z veliko pobožnostjo je opravljal posebne pobožnosti, kronanje brezjanske in le-
motske Marije, posvečenje zvonov, cerkva in oltarjev. Mnogo je premolil, spet dolge ure in noči, pred Najsvetejšim. V teh molitvah je dobival navdih za svoje ogromno delo.

Ko je šel l. 1930 v pokoj, star 80 let, ga je sveti oče imenoval za nadškofa. Prvi čas umirovljenja je preživel v Gornjem gradu, poznejši čas pa v samostanu v Stični. Tudi njegov pokoj je bila nepretrgana molitev, a tudi javnemu delu se ni mogel odtegniti. Tik pred smrtjo je na zboru slovenskih fantov v Celju povedal z govorniškega odra svojo preroško oporoko.

Umril je 2. julija po celjskem zborovanju l. 1937 za kapjo. Pokopal ga je papeški nuncij ob asistenci vseh jugoslovanskih škofov. Množice pogrebcev so bile nepregledne. Zlasti je bil imponzanten sprevod duhovnikov v ko-retljih; niso prišli samo vsi s Kranjskega, ampak številni tudi od drugod. Pogrebci so imeli zavest, da pokopavajo svetnika.

Mučeniški Rožman

Pri izberi svojega naslednika je imel škof Jeglič srečno roko. Korošec dr. Gregorij Rožman je postal l. 1929 Jegličev koadjutor s pravico nasledstva in je bil ljubljanski škof potem od leta 1930 do l. 1959, izvršujoč redne škofijske posle le do l. 1945. Prej je bil profesor cerkvenega prava v Celovcu in na novo ustanovljeni ljubljanski uni-

Škof
Gregorij
Rožman

verzi. Škof Rožman je z veliko vdanostjo sledil navodilom papeža Pija XI. o katoliški akciji. Dočim Jegliču katoliška akcija ni pomenila z ozirom na njegovo prakso katoliškega pokreta nič posebno novega, je hotel Rožman katoliško akcijo izvesti v škofiji strogo po papeževih direktivah. Po prednikih vpeljane pobožnosti in discipline je vestno nadaljeval; uvedel še pobožnosti prvih petkov in sobot. Sploh je papeževu iniciativo povsod zelo cenil; zato se je pa tudi sam obračal na sv. očeta v važnih stvareh. Tako je interveniral v Vatikanu zaradi preganjanja Slovencev pod Italijani, nastop, ki bi zaslužil še podrobno ocenitev.

Po Jegliču je nadaljeval veliko čaščenje Matere Božje, širil je posebno molitve k fatimski Mariji. Prav tako je po Jegliču prevzel ljubezen do izseljencev in je kot škof obiskal, kot že prej Jeglič, ameriške Slovence. Gorenjec Jeglič je ljubil visoke gore, Korošec Rožman prav tako. Skrbel je, da so se v najbolj obiskanih planinskih postojankah brale redne nedeljske sv. maše.

Sijajni verski manifestaciji sta bili pod Rožmanom ljubljanski eharistični

in kongres Kristusa Kralja. Pozidal je novo semenišče in ga posvetil škofu Baragi, za čigar beatifikacijo se je zelo zavzemal.

V politiko se v mirnih časih ni vmešaval; popolnoma je zaupal politično delo velikemu dr. Korošču. Ko pa je prišel v Slovenijo okupator, se je škof Rožman zdrznil. Demokratične Slovence — sam je bil morda še večji demokrat kot Jeglič — je pozival k treznosti in na mah so voditelji vseh strank spoznali, da je on najpripravnejša osebnost za vodstvo političnega dela. Zvest spet papeževemu svarilu pred komunizmom je z vso avtoritativnostjo svaril Slovence pred komunistično nevarnostjo. V takratni vsenarodni stiski je

Nadškof Anton Vovk

globoko odjeknila njegova velika spokorna procesija.

Grožnje komunistov proti njemu so bile tako hude, da ga je stolni kapitelj pregovoril, naj se pred njimi umakne v svobodni zapadni svet. Doma so ga vseeno v odsotnosti obsodili na 18 let prisilnega dela.

V izgnanstvu je med izseljenci vršil pravi apostolat. Zelo mu je bila privrca teološka fakulteta z malim semeniščem v Adroogueju. Umrl je l. 1959 v Clevelandu in je pokopan pri slovenskih oo. frančiškanih v Lemontu.

Nadškof Vovk

Škof Anton Vovk (1959 —) je doma v Vrbi v brezniški fari. Kaplanoval je v Metliki in Tržiču, kjer je tudi župnikoval. L. 1940 je postal kanonik v Ljubljani in nato še ravnatelj bogoslovja. Po odhodu škofa Rožmana je bil l. 1946 imenovan za pomožnega škofa in odtlej upravljal kot tak ljubljansko škofijo, prej pa že kot generalni vikar. Po Rožmanovi smrti je postal reden ljubljanski škof.

V čas njegovega škofovanja pade petstoletnica ljubljanske škofije. On je trideseti ljubljanski škof. Povprečna doba škofovanja ljubljanskih škofov znaša torej pičlih 17 let.

Sv. oče Janez XXIII. je ob petstoletnici ljubljanske škofije povzdignil leto v nadškofijo. Prvi sedanji nadškof je baš msgr. Anton Vovk. Ne vemo dosti o njegovem delovanju; vsekakor je zelo težavno, kajti škofija ni bila še nikoli v tako težkih razmerah kot prav sedaj. Protj protestantizmu in jožefinizmu so se škofje lahko borili ali so se borili drugi dobri ljudje. Zdaj zahteva vodstvo škofije od ordinarija gotovo dosti previdnosti in samozatajevanja. Kdor pa je prevzvišenega metropolita že prej poznal, mu mora za-

Kako je bilo na izseljenskem romanju

Dne 2. avgusta 1959. je rajni Pij XII. v Castelgandolfo pri Rimu podpisal apostolsko konstitucijo „Exul Familia“, ki ureja dušno pastirstvo za izseljence in begunce. V proslavo te obletnice so organizirali romanje vseh izseljenskih in begunskih skupin po svetu za čas od 3. do 7. avgusta.

V petek popoldne in zvečer so prišli posebni vlaki iz Evrope; z njimi so prihajali tudi Slovenci iz najrazličnejših držav v lastnih skupinah. Iz držav preko morja, pa so prišli romarji z ladjami že začetkom tedna.

---

upati in z velikim veseljem slišimo, kako priznava sv. oče Vovkove zasluge.

Obseg škofije se je s prestavitvijo jugoslovansko — italijanske meje spet povečal in morda bodo v doglednem mirnejšem času potrebne nove škofijske razmejčitve. Mnogo visokovrednega, kar so ustvarili Vovkovi predniki, je moralo po sili razmer sicer v zatišje, a upamo, da se bo njegovo vladanje ob petstoletnici škofije izteklo v večjo božjo čast in da mu bo dal nebeški Oče vse preizkušnje srečno prestati.

Marian Marolt

Pričetek slovesnosti

Slovesnosti so se začele v soboto 4. avgusta v cerkvi Marije Snežne, kjer je ob 8,30 opravil sv. mašo tajnik konzistoriane kongregacije, v katero področje spada izseljensko vprašanje, kardinal Karel Confalonieri. Zbralo se je vsaj 5000 romarjev, ki so med mašo peli Slavo, Vero in Svet iz Angelske maše. Za napisi so se zbrale posamezne narodnostne skupine. V govoru po evangeliju je kardinal govoril o skrbi Cerkve za izseljence, pokazal tudi na Jezusa kot begunca, žrtev preganjanja, sočustvoval s tistimi, ki so že dolgo let ločeni od svojcev ter jih pozival, naj ostanejo zvesti veri in krščanskemu življenju ter v apostolatu tudi drugim v tej zvestobi pomagajo. Slovenci smo se za sv. mašo zbralj pred cerkvijo, nekateri pa so zaradi poznega prihoda vlakov prišli k naši skupini kar naravnost v cerkev. Po dolgih letih smo se pozdravili znanci iz begunskih taborišč ali celo že od doma. Skupino je vodil dr. Pavel Robič, slovenski zastopnik v Vrhovnem izseljenskem svetu pri konzistorialni kongregaciji. Svoje skupine so pripeljal sledeči izseljenski misijonarji: g. Kunstelj Ignacij iz Anglije, gg. Ig-

nacij Čretnik, Stanko Kavalar in Ciril Lavrič iz Francije, gg. Vinko Žakelj ter Franc Kokel iz Belgije in Holandske, gg. Ciril Turk in dr. Felc iz Nemčije, gg. Anton Miklavčič in Janez Hafner iz Avstrije, Argentino pa sta zastopala gg. Anton Orehar in Stanko Škrbe. Iz Koroške so prišli pevci „Gallusa“ pod vodstvom dr. Vrbinca, ki je vodil zbor v odsotnosti g. dr. Cigana. V nedeljo zjutraj so se pridružili s Koroške salezijanca gg. Alojzij Luskar in Silvo Mihelč, iz Severne Amerike dr. Andrej Farkaš, iz Kanade salezijanec g. Ceglar ter istotako salezijanski duhovnik g. Urbanek iz Španije. Če omenim še malo skupino Slovencev v Rimu, je bil res zbran v malem veslovenski narod v tujini. Manjkala je samo Avstralija.

Pri svetem očetu

V nedeljo 5. avgusta zjutraj smo se romarji zbrali v cerkvi sv. Petra, kjer je ob 7,30 maševal kardinal Pavel Marella, dekan bazilike sv. Petra, nekdanji nuncij v Franciji. Med mašo so romarji peli, nekatere dele pa so v več jezikih razlagali zaradi lažje spremljave. Po sv. maši ob 8,30 pa so prišli v baziliko sv. očeta Janeza XXIII, ki so ga romarji sprejeli z navdušenim ploskanjem. Ko se je papež vsedel na prestol ob oltarju sv. Petra, ga je pozdravil kardinal Confalonieri ter mu predstavil zastopnike 25 milijonov izseljencev in beguncev vsega sveta. Nato je sv. oče v skoro polurnem govoru pokazal skrb Cerkve za izseljence do sedaj, in se ozrl v bodočnost, ko je omenil veliki problem emigracije, v katero grede konkretne osebe, stopajoč v novo domovino kjer najdejo delo in sredstva za življenje. Vsa modrost naj ustvari znošno življenje teh izseljencev, ki se bodo vključili v življenje dežele ter

pomagali k njenemu napredku. Vsi krogi naj stojijo ob strani, da se življenje čim lepše uredi in tako vključitev v novo deželo izvrši brez nasilja. Posebej bodo izseljenski misijonarji pod vodstvom krajevnih škofov, ki naj izvedejo določbe sv. Stolice, skrbeli za versko moralno življenje izseljencev. Nazadnje je pokazal še vprašanje preseljevanja v istih deželah, ko ljudje iščejo kruha in je treba stalnega sodelovanja med župnijami, odkoder ljudje odhajajo in tistimi, kamor se naseljujejo, da v pravi gostoljubnosti res najdejo nov dom, ki jim bo opora za njihovo stanovitnost v krščanskem življenju. Ko je poklical varstvo sv. Družine na vse izseljence, je podelil svoj blagoslov navzočim, njihovim svojcem in vsem, ki skrbijo za blagor izseljencev.

Dar Slovencev sv. očetu

Po govoru je sv. oče odšel k posameznim narodnostnim skupinam, kjer so mu zastopniki izročili simbolične darove. Slovenci smo mu izročili po treh zastopnicah v narodnih nošah kelih ter dve steklenici mašnega vina, slovenski cekar, nageljne, rožmarin in roženkraut.

Popoldne ob petih smo se pa Slovenci zbrali v argentinski cerkvi na trgu Buenos Aires. Tam so bile litanije, katere so ljudje peli; pri oltarju pa je bil p. dr. Anton Prešeren D.J. Po litanijah je bila v cerkveni dvorani prijazna pozdravna akademija. Na začetku je dr. Robič pozdravil rojake iz vsega sveta, katere kot goste sprejemajo rojaki iz Rima, nato pa je g. Kunstelj iz Anglije govoril o pomenu „Exul Famil'a“ za izseljenca. Povzel je okrognico v kratkem navodilu matere, ko blagoslavlja odhajajočega otroka v svet: „Pa na Boga ne pozabi!“ Za tem je koroški zbor „Gallus“ zapel nekaj slovenskih pesmi, za kar smo mu bili zelo

hvaležni. Razdelile so se spominske podobice Marije z Brezij, ki je imela natisnjeno molitev izseljencev k Materi božji, kakor jo je sestavil Pij XII. Prav tako so razdelili slovensko besedilo desete postaje križevega pota, ki ga je zvečer molil slovenski zastopnik ter govor kard. Ferrettija, ki ga je imel naslednji dan. Na tej prireditvi smo pozdravili nekatere slovenske duhovnike, ki živijo in delajo v Rimu: poleg p. Prešerna še g. Marka Kranjca in monsignorje doktorje Jezernika, Beleja in Bavdaša, več šolskih sester in drugih redovnikov in redovnic. Čeprav je bilo prijetno kramljati, smo se morali kmalu posloviti, ker je bil za zvečer ob devetih določen sv. križev pot v Koloseju. Ganljivo je bilo: na sredi Koloseji, kraja, kjer je najbrže umrlo na tisoče krščanskih mučencev v prvih stoletjih, se je dvigal velik križ, ogrnjen z belim prtom, ob katerem so stali zastopniki posameznih narodov, ki so vsak v svojem jeziku molili premišljevanja za posamezne postaje križevega pota. Slovenci smo imeli določeno deseto postajo; pred nami so bili med drugimi Kitajci, Slovaki, Poljaki. Vsa množica je pri vsaki postaji po latinsko molila Oče naš in Zdravo Marijo. Ko so bile končane molitve vseh postaj, so navzoči dvignili goreče sveče, ki so jih ves čas med križevim potom držali v rokah in zapeli: Kristus kraljuj, Kristus zmaguj... Nadškof mons. Carpiño, prisednik konzistorijalne kongregacije, je vsem navzočim podelil blagoslov. Med petjem. Vere je množica počasi zapustila Kolosej.

Ponedeljek, 6. avgusta

V ponedeljek, 6. avgusta, je bila ob 8 v baziliki sv. Pavla sv. maša za molčečo Cerkev, ki jo je opravil kard. J. Ferretti, nekdanji prisednik konzisto-

rialne kongregacije, ko je bil Pij XII. podpisal konstitucijo „Exul familia“. Po evangeliju je imel sledečo pridigo: „Veselj sem, da morem biti z vami izseljenci, kateri imate vsak svojega Heroda in Egipt, kjer morate živeti, a imate tudi Jezusa, ki vas s svojim angelom varuhom ščiti. Posebej se spomnimo danes s to sv. mašo Cerkve molka, ki ni Cerkev smrti, ampak življenja. Prav cerkev sv. Pavla, ki je pisal tako rado Cerkvi kot skrivnostnem telesu Kristusovem, kjer vsi udje trpijo, če trpi eden. Za mučenec nekdanjih stoletij imamo trpine sedanjega časa. Tudi kdor je begunec zaradi Kristusa, mu bo povrnjeno. Prav tako je dragocena smrt tistih, katero hočejo nasilniki zamolčati. Molčeča Cerkev moli tudi takrat, kadar molči. Kristjan moli za vse, tudi za preganjalce. Sv. Klemen piše kristjanom v Korintu, naj molijo za oblastnike, ki naj jim da Bog zdravje in trdnost, da bodo izvrševali oblast, ne da bi komu delali krivico. Vsi kristjani morajo moliti vztrajno za tiste, katerim ni dano svobodno izpovedovati katoliške vere; kristjani po vsem svetu pa tudi molijo za sv. Cerkev in njenega poglavarja. Sv. oče na vigilijo cerkvenega zbora roti k molitvi. Kako dragocena je molitev molčeče Cerkve, ki prihaja iz velike bridkosti, v belih oblačilih s palami v rokah...“

Popoldne je bila določena zaključna prireditev kot skupna proslava desetletnice „Exul familia“ v športni palači pri Milvijskem mostu; zbralo se je okrog 5.000 ljudi. Bilo je pet kardinalov (Confalonieri, Marella, Pizzardo, Agagianian), 14 škofov in rimski župan. Ogronna dvorana je bila bolj za točke, ki se vidijo, kot za one, ki se slišijo. Zvočne naprave so slabo delovale, tako da skoro nismo slišali govorov kard. Confalonierija, rimskega župana prof.

Škof Anton Martin Slomšek, katerega stoletnico smrti letos obhajamo, raste, dokler ne zraste iz njega svetnik, ki ga bomo častili na oltarjih

SLOVENSKI FRANCISEK SALESKI

Mož radodarnosti

Ni pa bil njih namen, da bi si zaklade zbirali s tem, kar so sebi pritr-gali z zatajevanjem in uboštvom, tem-več da bi toliko več premogli za čast božjo in zveličanje duš — bili so mož radodarnosti. Za Boga in za blagor duš so dali in so darovali vse, kar so imeli in kolikor so imeli, tako da jim je po-gosto ostalo le še za potrebo. Večkrat se je prigodilo, da jih je kateri od njih duhovnikov prosil za pomoč v kak do-ber namen, ali odgovorilj so: „Zdaj vam nimam kaj dati, pa opomnite me drugikrat, kadar zopet dobim kak de-nar.“ Včasih so obljubili večji znesek, pa le nekoliko dali ter rekli: „Za zdaj ne morem več dati, pa opomnite me za ostalo o pravem času, da ne pozabim.“ Včasih tisti, ki je prejel dobroto, še njih imena ni smel vedeti. Tako bere-mo v nekem listu iz leta 1847: „Pla-čajte za gospoda J. 100 goldinarjev in jim pišite, da dobronik noče biti ime-novan.“

Ta radodarnost pa pri njih ni bila le naravna mehkost in darežljivost, am-pak prepričanje, da je dolžnost škofo-va, kakor sv. Pavel piše: „Škof mora biti radodaren (pr. Tit 1, 7). Zato so nevrede ne berače ostro imeli in cestna beračija jim je bila prav v dušo zopr-na. Zoper to beračijo so pogosto celo pridigovali in ljudi opominjevali, naj bodo dobrotljivi do domačih ubožcev, bolj ko morejo, pa naj ne zapravljajo svojih darov pri beračih, katerih potreb in vrednosti ne poznajo. Nekoč so po taki pridigi silno žaljiv list prejeli, v katerem jim je neznani cestni potepin žugal hudo maščevanje, ako si še en-krat drznejo pridigovati zoper berače. Njih domači kaplan je bil miloščinar za skrivne berače boljših stanov, njih stara teta pa miloščinarica za cestne berače. Njej je bila dvojna miloščina predpisana. Večji znesek je smela dati čedno oblečenim beračem, manjšega pa umazanim in raztrganim. Seveda so jih taki ljudje, ki hočejo le lenobo pa-

Glauco Della Porta; predsednika med-narodnega katol. izseljenskega odbora James Norrisa in škofa msgr. Baldelli-ja, predsednika Papeške dobrodelne or-ganizacije. Posamezne narodnostne sku-pine so nastopile večinoma s folklorni-mi plesi, zelo lepo Slovaki in Litvanci, Slovenci in Italijani pa s petjem. Škoda, da se je vse zelo slabo slišalo zaradi slabih zvočnih naprav. Lepo je bilo vi-

deti slovensko skupino v narodnih no-šah, ki je z veliko rdečo marelo prišla na oder. Pevci „Gallusa“ iz Koroške so zapeli „Žabe“ in „Završke fante“. Dobri dve uri je trajala prireditev. In s tem je bil zaključen uradni program rom-nja. Prva slovenska skupina je odšla že v torek zjutraj v Anglijo, druge pa na-slednji dan.

ANTON OREHAR

sti in na stroške drugih dobro živeti, potem okoli ogovarjali, da so trdosrčni, neusmiljeni, lakomni. Vedeli so to, a so molče prenašali.

Vzrok takega obnašanja je bil namreč ta; prvič, da niso s svojimi dari hoteli množiti cestne beračije, drugič pa, ker so vedeli, da ima do škofovega premoženja cela škofija pravico in da so duhovne potrebe po škofiji prvi in najvišji cilj in konec (namen) radodarnosti škofove. In zares, kar to zadeva, njih radodarnost ni imela ne konca ne kraja. Če je šlo za popravilo in lepšanje cerkva, za povzdignjenje službe božje, za duhovne vaje in misijone, za izrejo dobrih duhovnov ali učiteljev, za tisk in širjenje dobrih knjig: takrat jih ni bilo treba šele prositi za pomoč, ampak so jo sami ponudili — pogosto celo vsilili. Resnica je, kar je nekdo po njih smrti zapisal v nekem dunajskem časniku: „Oni so postali čudodelnik, zakaj zdelo se je, kakor da bi se pičli

dohodki lavantinskega škofijstva množili sami od sebe, tako mnoga so bila dela, kj so jih Anton Martin storili v zveličanje svojih ovčic.“ Ta skrivnost se da le takrat razumeti, ako pomislimo, da so sami sebi malo dovolij in hoteli ubožno živeti in umreti. Kar so želeli, so tudi dosegli Bogu v čast in v blagor škofije. Ubožno so živeli, ubožno so umrli, kakor ubožec so hoteli biti tudi pokopan, česar nas bo njih oporoka prepričala. Tako so posnemali svojega birmanskega patrona sv. Martina, o katerem Cerkev poje: „Martin, tukaj ubog in ponižen, bogat v nebesa gre.“

Mož neutrudne delavnosti

Kakor sv. Frančišek so bili tudi oni mož neutrudne delavnosti. V pridigi pri njih pogrebu je bilo rečeno, da jih ni nikdo kdaj videl brez dela; in to je popolna resnica. Praznovanja niso poznali in počitek so si dali le glede na svojo bolehnost; še celo, ako so se sprehajali, so s seboj nosili papir in svinčnik, da bi si dobre misli zaznamovali, ki so jih imeli o tej ali oni reči. Večji del svojih lepih pisem so osnovali na svojih samotnih sprehodih. Ako jim je bil dan za delo prekratek, so noč dostavili in s spanje pritrgovali. Še ko so bili nadžupnik v Vuzenici, so kaplani pogostokrat videli še ob enajstih luč v njih sobi in ob treh čez polnoči so že zopet vstali in pisali. Le tako se dá tudi razumeti, kako so mogli v tistih kratkih letih spisati toliko obširnih knjig. To neutrudljivo delavnost so ohranili tudi kakor škof. Eden njih strežajev je pravil, da mu je bilo najtežje povelje, zbuhati jih zjutraj ob štirih, potem ko jih je slišal še pozno ponoči delati. Šele po tisti hudi boleznici leta 1851 so počitek podaljšali do petih zjutraj.

DR. FILIP ŽAKELJ

(Konec prihodnjic)

Quo vadis?

180.

Cesar je bil res vzel liro v roke ter povzdignil oči. Ko je vstal, je v dvorani vse onemelo. Vsi so sedeli kakor okameneli. Samo Terpnos in Diodor, ki bi morala cesarja spremljati, sta kimala z glavami ter čakala prvega glasu od njega. Tedaj pa so se v predvorju zaslišali nagli koraki.

181.

Zagrinjalo, ki je zapiralo vhod, se je odstrlo in v dvorano sta planila cesarjev oproščenec Faon in konzul Lekani, vsa upehana in prestrašena.

Neron je naježil obrvi in vsj so se zgrozili pred njegovo jezo.

Faon je pokleknil predenj in drhte začel:

„Odpusti, božanstveni cesar! V Rimu je požar! Večina mesta je v plamenu!“

182.

Na to novico so vsi planili s sedežev. Na vseh obrazih je bilo brati presenečenje, grozo in skrb.

Cesar pa je odložil liro ter slovesno dejal:

„Bogovi me ljubijo! Videl bom go-reče mesto, da bom lahko končal spev o Troji.“

Obrnil se je h konzulu in ga vprašal:

„Ali bom došel v mesto in se videl požar, če takoj odrinem?“

„Gospod,“ je odgovoril konzul in vil roke, „nad mestom se vali morje plamenov. Dim duši prebivalce, ljudje omedlevajo ali od obupa skačejo v ogenj... Rim gine, gospodar!“

183.

Nastopila je mrtvaška tišina. Nihče se ni ganil, nihče ni črhnil besede. Tedaj pa je Vinicij planil kakor ponorel, strgal togo s sebe, v sami tuniki zdrvel iz palače ter vpil:

„Vae misero mihi — joj meni nesrečniku!“

Neron pa je povzdignil roke ter zamaknjeno zaklical:

„Gorje ti, slavno mesto Prijamovo!“

184.

Vinicij je komaj utegnili veleti nekaj sužnjem, naj jezdijo za njim, potem je planil na konja ter v temni noči podil proti Rimu. Golo glavo je pritisnil konju na vrat ter dirjal v sami tuniki in

kar na slepo. Zdelo se mu je, da mu za hrbtom jezdi nesreča sama in mu vpije na ušesa: „Rim gori!“ Jezdec in konj sta v jasni mesečini bila podobna prikazni iz sanj, ko sta letela mimo vil in temnih č'pres.

185.

Ko je pri mestu Ardeji premenjaval konja, je od Rima pridrvel jezdec in švignil mimo njega. Med topotom kopyt je Vinicij razločil samo besedi: „Rim gine“. Ta vzklik mu je v duši obudil vse grozote gorečega mesta. Zazdelo se mu je, da je mesto začelo gorjeti najbrž za Tiberu, tam, kjer je stanovala Ligija. Polotil se ga je obup. Saj se ni mogla rešiti! Pri njej je sicer Ursus, a kaj bo koristila njegova moč, če pa je vse mesto le morje plamenov! Domislil se je zadnjih pogovorov na dvoru in cesarjevih želja, da bi videl goreče mesto. Da, Neron je dal zažgati Rim! On, nihče drugi! In če ga je dal zažgati, ali ni morda tudi zapovedal, naj ljudstvo pokoljejo, da se ne bi začelo upirati?

186.

Drvel je naprej in njegov obup in žalost sta bila vedno hujša. Ko je zagledal v dalji žar gorečega mesta nad griči, je stegnil roke k nebu, posejanemu z zvezdami, ter začel prositi:

„Ne kličem vas bogovi, ki vam svetišča zdaj gore, marveč Tebe, ki edini znaš biti usmiljen. Ti edini razumeš človeško bolečino, ker si sam trpel, da bi ljudi učil trpljenja in usmiljenja. Če si tak, kakor učita Peter in Pavel, tedaj mi reši Ligijo. Vzemij jo v naročje ter jo odnesi iz plamenov. Ti to moreš! In če nočeš storiti zaradi mene, stori zavoljo nje, ki te ljubi in zaupa vate!“

187.

Ko je v mestu Ariciji, na pol poti

do Rima, jezdil mimo Merkurijevega svetišča, stoječega v gozdiču, je pod stebriščem že zapazil prve gruče beguncev iz gorečega mesta. Cesta je bila polna bežečih ljudi, ki so si svetili s plamenicami. Okoli sebe je slišal klice: „Rim gori! Rim je morje plamenov! Bogovi, rešite mesto!“

188.

Pred krčmo, kjer so ga čakali njegovi sužnji, se mu je konj spotaknil in sedel na zadnje noge. Proti njemu je prijezdil oddelek desetih pretorijancev. Vinicij jih je začel spraševati, kateri del mesta gori. Poveljnik ga je vprašal, kdo je, da zahteva odgovora.

„Vinicij, vojaški tribun in dvorjan! Odgovori, če ti je življenje drago!“

„Požar, gospod je zadivjal v lesenih kolbah okoli Velikega cirkusa. Ko so poslali nas iz Rima, je gorela že sredina mesta. Predelov za Tiberu ogenj še ni zajel, a kdo ve, kaj je zdaj. Za-

radi dima in ognja se živa duša ne more rešiti.“

189.

Ko je Vin'cij odjahal naprej, je kmalu pridrvel do pod Albanskih gora. Visok hrib, pod katerim so v ravnini tekli oboki rimskih vodovodov, mu je zastiral pogled proti mestu.

„Z vrha bom v'edel Rim in ves požar,“ si je dejal Vin'cij in pognal konja proti vrhu.

Ko je dospel tja, je osupnil pred strašnim prizorom, ki se je prikazal njegovim očem.

190.

Vsa ravan je bila pokrita z dimom, kakor z ogromnim, čisto pri tleh ležečim oblakom, v katerem so tonili vo-

dovodi, hiše, drevesa. Na koncu oblaka pa je na gričih gorelo mesto.

191.

Požar ni imel oblike stebra ali zublja, temveč je bil podoben dolgemu žarečemu traku. Nad trakom se je dvigal val dima, čisto črn, le ob spodnjem robu rdeč in krvavo se bliščeč. Iztezal se je in se krčil in prelival kakor kačata strahotni val je plameneči trak včasih čisto pokrtil, včasih pa je trak od spodaj ožaril in pozlatil temni oblak. Oblak in trak sta se raztezala od enega konca obzorja do drugega.

192.

Ko je Vin'cij gledal to strahotno sliko pred sabo, ga je v začetku pograbil še strašnejši obup, da je Ligija izgubljena. A ko je stal vrh hriba in premišljeval, se je polagoma domislil, da je na varuže samo Ursus in njegova sila, temveč tudi apostol Peter, božji odposlanec. Peter je vedel bodoče reči, torej je vedel tudi za požar —, kako bi mu bil potem mogel dejati, da se njemu in Ligiji ne bo skrivil niti las? Ta misel mu je vlila tolažbe, poguma in novega upanja.

Ko je odjezdil dalje, se je le s težavo rinil po cesti, koder je mrgolelo beguncev na konjih, mezgih, vozev in peš. Kričali so in kleli bogove, se topli za prostore pod drevjem in stebrišči. Trume divjih pastirjev iz Kampanije so prišle v mesto past zijala ali krast ter so zmedo še večale.

193.

Ko je dospel na Apijsko cesto, je iz gneče in prerivanja na cesti videl zdaj mesto kakor na dlani pred sabo. Objemal ga je strahotni požar, iz katerega je žehnela silovita vročina.

temveč da bo moral okoli njega priti za Tiberio. Ker je bil brez orožja, je poklical stotnika, ki je z oddelkom pretorijancev branil svetišče. Prevzel je sam poveljstvo nad oddelkom ter začel z njim razganjati množico ter si delati pot skozi njo. A ljudje se niso hoteli umikati. Grozili so vojakom in cesarju-Prizori, ki jih je Vinicij videl spotoma, so ga do kraja prepričali, da je Rim res dal zažgati Neron sam.

196.

Predel za Tiberio še ni gorel, toda dim, ki ga je gnal veter od drugod, je bil neznosen. Ljudje so v trumah bežali. Ko je Vinicij prijezdil že blizu Linove hiše, sta se na cesti srečali dve množici, ki je vsaka bežala na svojo stran. Začeli sta se bojevati za pot. Pretorijanci so zaostali in Vinicij je bil sam sredi gneče. Ljudje so v njem spoznali dvorjana in so mu začeli divje groziti. Nekdo je s kijem treščil nje-

Tu je srečal senatorja Junija, ki mu je povedal, da gori plemiška četrt in Karine, kjer je bila Vinicijeva hiša, da pa do Zatiberja ogenj še ni mogel prodreti. Zaupal mu je tudi, da ni bilo dovoljeno gasiti ali kaj reševati. Ljudje vpijejo, da je bil požar zapovedan.

194.

Pri svetišču boga Marsa, tik pred mestom, so se ljudje pobijali za prostor. Vlomili so v svetišče ter se gnetli celo po večjih grobnicah. Pobegli sužnji in gladijatorji so pretepali in ropali meščane. Sodruga, ki so jo sestavljali Azijci, Afrikanci, Grki, Tračani, Germani in Briti, je divje in rauzdano razsajala. Sredi te valoveče gneče so se bleščale čelade pretorijancev, ki so imeli s pobesnelo sodrgo prave bitke, da bi varovali bežeče meščane.

195.

Vinicij je videl, da zaradi vročine in gneče ne bo mogel tod v mesto,

govega konja po glavi, da je zdvijal ter začel drveti kar čez ljudi.

197.

Ko ni mogel zaradi gneče več jahati, je skočil s konja ter se peš rinil dalje. Nazadnje je skozi dim zagledal ciprese na Linovem vrtu. Hiše naokoli so vse gorele, samo Linov dom je bil še nedotaknjen. Vrata so bila zaprta, toda Vinicij je sunil vanje ter jih odrinil. Hiša je bila prazna in tudi glasu ni bilo slišati v njej. Le od daleč je zdaj zadonelo otožno rjojenje divjih zveri, kakor tisti večer, ko je Ligijo poslednjič videl.

198.

Planil je v Ligijino sobico, pa ni prvi trenutek zagledal nikogar. Bilo je temno. Edino luč je dajala svetilka, ki je gorela pred kržem. Ko se je razgledal, je na postelji našel „capitum“, obleko, ki so jo ženske nosile prav spodaj. Pritisnil si jo je na ustnice, si jo vrgel čez ramo in iskal naprej. Vse je bilo prazno, Očitno so se Ursus, Ligija in Lin rešili. Treba jih bo iskati med množicami za mestnimi vrati!

199.

Bil je zadnji čas, da je stekel iz hiše, zakaj ogenj je že segal tudi po njej. Bežal je po gorečih cestah, ogenj pa ga je preganjal bolj in bolj. V ustih je imel okus po sajah in smoli, v grlu ga je žgalo, kri mu je silila v glavo. Tunika se mu je na več krajih vnela, pa se ni zmenil za to. Tekel je naprej. Zadušilo bi ga bilo, da ni imel Ligijine obleke, ki si jo je pritiskal na usta. Opotekal se je kakor pijan. Pričakoval je, da bo zdaj zdaj padel v morje plamenov.

Primorske vesti

GORIŠKI NADŠKOF NA OBISKU V KATOLIŠKEM DOMU

Goriškim Slovencem bo ostala nedelja 8. julija v neizbrisnem spominu. To je bil dan prvega uradnega srečanja s svojim škofom msgr. Andrejem Pangraziem. Prihleteli so Slovenci iz mesta in iz podeželja in napolnili prostorno dvorano Katoliškega doma. Ob vhodu v dvorano je prevzvišenega pozdravil msgr. Alojzij Novak, starosta goriških duhovnikov. Poudaril je, kako je katoliški dom namenjen predvsem naši mladini, da smo narodna manjšina v Italiji priznana od najvišjih oblasti in da je naša vdanost Cerkvi že tradicija, ki prehaja iz roda v rod.

Viharno ploskanje je nato pozdravilo prihod nadškofa v dvorano. Tu so mu deklice izrekle dobrodošlico in mu izročile šopek cvetja. Združeni pevski zbori so mu pod taktirko č. g. Stanka Jericija zapeli slovesen „Ecce Sacerdos Magnus“. Sledil je govor msgr. Močnika v italijanščini in slovenščini v katerem je prevzvišenega seznanil z našo zgodovino in našimi razmerami ter prikazal pomen škofove službe in težke naloge nadpastirjev. Sledil je obešen pevski program, v katerem so nastopili pevski zbori iz mesta in dežele. Po govoru dr. Martina Krannerja, ki je goriškega nadškofa pozdravil v imenu katoliških laikov in izobražencev ter povdaril nenehno borbo Slovencev za obstoj v tem obmejnem pasu, je stopil na oder sam goriški nadškof Pangrazio. Pozdravil ga je tako mogočen aplavz in tako pristržno navdušenje, da je bil nadškof globoko ganjen. Še njegov govor je občinstvo neprestano prekinjalo z navdu-

šenimi aplavzi. Gospod nadškof je izrazil svoje zadovoljstvo nad tako pristranim sprejemom ter izrekel pohvalo nad Katoliškim domom, ki je sad modrosti in preudarnosti. Povedal je tudi, kako mu je silno žal, da ne more še govoriti v slovenščini, a da bo prihodnjč slovenske vernike nagovoril v njihovem jeziku, ker se je že začel učiti slovenščine. Zanj manjšine ne obstojajo, je še povdaril, kajti vsi predstavljajo enak delež z ostalimi. Mogočna pesem, Marija skoz življenje, ki so jo skupno s pevci peli vsi udeleženci, je zaključila pristrčno, domače slavje in zapustila v vseh najlepše vtise in najlepše upanje, da nam bo novi škof vedno dober in pravičen oče.

ZASTOPNIKI KAT. ORGANIZACIJ PRI NADŠKOFU

V petek 6. julija je goriški nadškof Pangrazio sprejel v avdienco številno predstavništvo slov. kat. organizacij iz Gorice in okolice. Zastopane so bile sledeče organizacije: Katoliška prosvetna zveza, SKPD iz Gorice, Pevme in Števerjana, Marijina družba, Fantovska Mar. kongregacija, SKAD, Apostolstvo molitve, dekliški krožki in cerkvenj pev. zbori iz Podgore, štandreja in Doberdoba ter športno društvo Olimpija. Predstavniki organizacij je v imenu vseh nagovoril nadškofa in izrazil vdanost in pripravljenost vseh za čim tesnejše sodelovanje s cerkveno oblastjo. Nadškof se je od svoje strani zahvalil in povedal nekaj misli, ki naj bodo vodilo pri delu kat. organizacij, zlasti še med mladino.

SKUPNO ROMANJE V ASSISI

Tržaški in goriški Slovenci so letos poromali v Assisi, v kraje, kjer je živel sv. Frančišek. Med potjo so si ogledali še Raveno, republiko S. Marino,

Rimini, nazaj grede pa Sieno in Florenco. Povsod jih je spremljala slovenska pesem, molitev in dobra volja, ki je mnogo pripomogla k dobremu uspehu letošnjega romanja. Potovali so s tremi avtobusi, ker se ni priglasilo zadostno število romarjev za skupni vlak. Romanje so vodili slov. tržaški duhovniki.

OBČNI ZBOR ZVEZE SLOV. KAT. PROSVETE

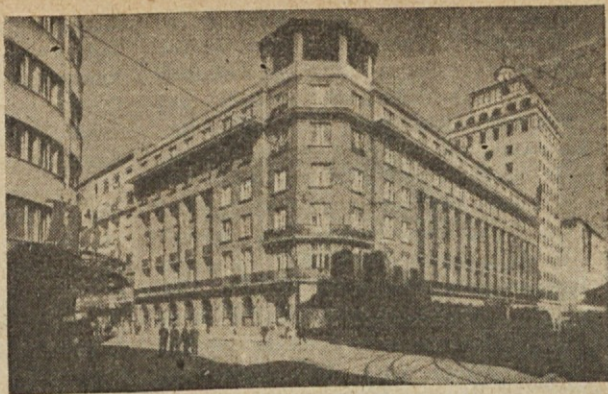
Po smrti prof. M. Fileja je tudi v Zvezi nastala vrzel, saj je bil vse od ustanovitve on njen predsednik. Zato je bil sklican občni zbor, na katerem so odborniki podali pregled številnega dela izvršenega v treh letih obstoja. Msgr. Močnik je nato v lepem govoru povdaril, kako je potrebno, da ohranjamo tradicije na kat. podlagi in bodril k složnosti, miru, ljubezni in razumevanju. Po razrešnici staremu odboru so sledile volitve novega. Predložena lista je bila sprejeta. Za novega predsednika Zveze je bil izvoljen č. g. dr. Kazimir Humar.

STOLETNIKA ROJANSKE IN BAZOVIŠKE CERKVE

Letos obhajata dve zelo ugledni fari tržaške okolice stoletnico obstoja farne cerkve; to sta rojanska in bazoviška fara. V rojanski cerkvi se je v sto letih trudilo kar 22 duhovnikov. Sedaj je duša vsega verskega in kulturnega življenja v rojanski fari č. g. kaplan Stan-ko Zorko, ki je z velikimi težavami in žilavo vztrajnostjo dozidal lansko leto krasen Marijin dom. Nič manj agilen pa je bazoviški g. župnik Marijan Živec, ki je pred desetletjem sezidal lepo farno dvorano v katerj se stalno vrstijo prireditve in kino predstave. Stoletnico so v Bazovici lepo praznovali z zaključno procesijo po vasi.

OD DOMA

LETOŠNJI NOVOMAŠNIKI

Na praznik sv. Petra in Pavla so bili v ljubljanski in mariborski stolnici posvečeni v mašnike naslednji diakoni:

Iz jugoslovanskega dela goriške nadškofije: Klemenčič Drago, župnija Štomaj; Štekar Franc, Kojsko

Iz ljubljanske nadškofije: Kastrun Danijel, Preddvor; Merzelj Ciril, Primskovo; Mežan Adolf, Trebnje; Šporn Pavel, Sv. Jakob v Ljubljani; šuštarč Jože, Semič; Voljč Janez, Vrhnika; Zupanc Marijan, Rovte; Žagar Janez, Stara Loka.

Iz mariborske škofije: Fakin Anton, Majšperk; Rozman Marijan, Gotovlje; Šipoš Jože, Pertoča.

Iz dela tržaško-koperske škofije v Sloveniji in slovenskega dela reške škofije: Požar Anton, Hrušica; Prelec Franc, Rodik; Ravbar Bojan, Dutovlje; Valenčič Rafael, Trnovo-Ilirska Bistrica.

Ilirska kapucinska provinca: Jauk Bernard, Sv. Jurij v Prekmurju; Kunšek Joahim, Zabukovje nad Sevnico; Recek Gabriel, Sv. Jurij v Prekmurju.

Molimo za naše novomašnike in pro-

simo Boga, naj blagoslavlja njihovo delo v Gospodovem vinogradu!

LJUBLJANA — MISIJSKO MESTO

Ljubljanski misijon je končan. Kdor bi ljubljanske župnike vprašal, ali so z uspehom zadovoljni, bi dobil najbrž odgovor: Še kar. Uspeh je tak, kakor je uspeh misijonov večjih mest dandanes sploh. Seveda bi bil lahko večji. Pravi uspehi so seveda skriti v dušah in ti se ne dajo meriti.

Na misijon smo se dolgo, skoro eno celo leto pripravljali. Načrtno so bili misijoni najprej v daljni, nato v bližnji okolici Ljubljane. Načelo je bilo: misijon mora biti povsod, kamor sega vpliv mesta. Ti misijoni v okolici so obrodili velike sadove. Mnogo župnij se je duhovno prenovilo in prebudilo. Ker so pa uspehi misijona v prvi vrsti odvisni od božje milosti, je bilo treba ljubljanski misijon pripravljati z vztrajno in gorečo molitvijo. Duhovniki, redovniki in redovnice mesta so že od zgodnje lanske jeseni stanovitno molili za uspeh misijona. Tudi bolniki so bili naprošeni, naj darujejo svoje trpljenje in svojo zapuščenost za mision.

Z adventom smo začeli javne molitve za misijon. Po vsaki pridigi in pri vsaki maši v župnijah smo skupno molili prelepo Slomškovo molitev, naj bi Bog ganil srca vseh: tisti, ki ga ljubijo, naj bi ga še bolj ljubili, drugi pa naj bi se mu zopet približali. Sporedno se je začela načrtna otroška misijonska akcija. Otroci so prinašali svoj „duhovni denar“, svoja dobra dela in svoje žrtve, pri mladinski maši na oltar. Po številnih ljubljanskih župnijah so otroci zelo veliko pripomogli, da je misijon v njih župnijah uspel. Tudi odrasli so nabrali in darovali zatajevanja za misijon. Za uspeh misijona je bilo opravljenih nešteto maš, molitvenih ur in drugih pobožnosti, v čemer so posamezne župnije pokazale iznajdljivost in pestrost. S prvo predpostno nedeljo so se začele po vseh župnijskih cerkvah pridige o namenu misijona in o misijonarjih. Tako so bila tla pripravljena.

Dne 5. aprila zvečer je 30 misijonarjev začelo z misijonskimi govori. Istočasno zjutraj ob pol devetih in zvečer ob šestih ter polosmih, je bil v vseh cerkvah govor z isto vsebino. Spored govorov je bil načrtno pretehtan in ljubljani prilagojen. Sestavili so ga najbolj izkušeni misijonarji vzajemno. Razen teh skupnih govorov so bili v vsaki župniji po krajevnih potrebah še različni priložnostni govori, posebej pa za mladino. Ker so bila vabila na misijon razposlana po vsej nadškofiji, razdanih je bilo skupaj 47.000, so k ljubljanskemu misijonu prihajali verniki z vse dežele: od Novega mesta in Kočevja, iz gorenjskega kota in Primorske pa celo iz Prekmurja. Tako je bil to dejansko misijon za vso deželo. Vpliv ljubljane tako sega po vsej Sloveniji.

Misijon je trajal deset dni. V vsaki župniji je bil dvakrat stanovski govor

za žene in dvakrat za dekleta, po enkrat pa za moške in fante. Kritična točka vsakega misijona je obisk mož in fantov pri stanovskem govoru. V cerkvah ljubljanskega centra in v dveh župnijah na periferiji je bila udeležba mož in fantov zelo velika. Po sedanjih olajšavah glede posta pred obhajilom so vsi še isti večer po opravljeni misijonski spovedi lahko prejeli obhajilo. Otroci so se zbirali vsak dan, dopoldan in popoldan, kakor so bili prosti. Bolehni in onemogli so imeli posebno pobožnost. Prav tako je bila zase pobožnost za otročičke, ki so prejeli poseben blagoslov. Sklepna pobožnost je bila kar po vseh župnijah tako obiskana, da so verniki morali stati tudi pred vrati.

In rezultati? Misijoni v mestih danes nikjer ne zajamejo vseh, ki so še verni. Tako je bilo tudi v Ljubljani. Dejstva so takale: v Ljubljani stanujejo verni in neverni ljudje. Med vernimi je presegajoč odstotek brezbriznih. To so taki, ki se cerkveno poročče, dajejo otroke krstiti in do birme k verouku in hočejo imeti cerkven pogreb; ne spadajo pa niti med nedeljnike niti med velikonočnike niti ne poznajo več družinske molitve. Med praktičnimi verniki je pa klena elita, ki je ni malo. Tako je ljubljana kakor evropska mesta vobče pravzaprav misijonska dežela, potrebna mnogih oznanjevalcev evangelija. Dušni pastirji, ki bodo dajali odgovor tudi za ovce, ki so se oddaljile od Kristusove črede, so v Ljubljani postavljeni pred iste probleme, o katerih bo razpravljajal prihodnji vesoljni zbor: kako prinesiti veselo oznanilo brezbriznemu človeku našega časa.

V času ljubljanskega misijona je bilo razdeljenih 80.000 obhajil.

In za naprej? V vsaki župniji je treba imeti krog vernikov, ki za po-

trebe župnije veliko moli. Božje kraljestvo se zida z milostjo, ki jo je treba izprositi in s trpljenjem tako rekoč izsiliti.

Da bo misijon obrodil trajne uspehe, bo prihodnje leto cvetni teden po vseh ljubljanskih župnijah ponovitev misijona.

Iz poročila gen. v'k. dr. J. Pogačnika

IZ LJUBLJANSKE NADŠKOFIJE

Osebnne spremembe: Anton Gornik, župnik in dekan v Šmartnem pri Litiji, je bil imenovan za častnega kanonika stolnega kapitlja v Ljubljani; Peter Flajnik, bivši dekan in župnik v Kočevju, sedaj župni uprav. v Kropi, in Viktorijan Demšar, bivši dekan in župnik v Ribnici, sedaj župni uprav. v Komeni, sta dobila častni naslov „decanus emeritus“; Janko Preželj, žup. uprav. na zdravljenju, je bil imenovan za žup. uprav. župnije Sv. Katarina; Jakob Sajo, upok. duhovnik zagrebške nadškofije, se je naselil v Šmartinu pri Kranju.

IZ MARIBORSKE ŠKOFIJE

Dekanijski liturgični svetovalci. Maribor, levi breg: dr. Vinko Frangeš, stolni kanonik in župnik vikar; Dravsko polje: Ivan Voda, župnijski uprav. v št. Janžu na Dravskem polju; Kozje: Vinko Kolman, prodekan in župnijski uprav. v Kozjem; Rogatec: Štefan Zver, župnijski uprav. v Žetalah; Slovenske Konjice: Štefan Kušar, župnik na Keblju; Stari trg: Jože Škorjanec, nadžupnik v Šmartnem pri Slovenj Gradcu; Šaleška dolina: Friderik Kolšek, kaplan v Šmartnem pri Velenju.

Dne 20. 5. 1962 je umrl v Dobovi Franc Molan, upokojeni župnik od Sv. Bolfenka na Kogu, star 70 let. Naj počiva v miru!

NOVEMBER

Splošni molitveni namen: Molimo, da bi vrhovni škof-papež po daru posebne pomoči Svetega Duha predsedoval vesoljnemu zboru z vso možno modrostjo in pogumom.

Molitvena zveza za slovensko domovino: Mesec november je posvečen vernim dušam v vicah. Ko se bomo spominjali naših dragih pokojnih, ne pozabimo vseh onih tisočev Slovencev, ki so izgubili življenje med in po zadnji vojni. Z molitvijo, s svetimi mašami in s pokoro jim moremo pomagati; duše v vicah pa bodo pri Bogu posredovale za nas in za našo domovino.

Misijonski molitveni namen: Molimo, da bi socialni nauk in akcija Cerkve mogla rešiti nerazvite dežele pred nevarnostjo brezbožnega materializma.

Med nami v Argentini

V LOURDES SMO POROMALI

V nedeljo, 1^a. avgusta — med Vnebovzetjem Device Marije in praznikom brezmadežnega Srca Marijinega — smo Slovenci Velikega Buenos Airesa poromali v Lourdes — argentinski Lurd, kjer kraljuje lurska Marija.

Romarski dan je bil izredno lep. Čeprav je uradno tu zima, je bila prava pomlad. Zbralo se je veliko rojakov; po splošni sodbi več kot prejšnja leta; računajo, da jih je bilo nad poldrug tisoč.

Romarska pobožnost se je pričela na vrtu ob lurski votlini. Imeli smo najprej sv. rožni venec s petjem Marijinih pesmi. Po rožnem vencu je bila procesija z Marijinim kipom, ki so ga nosili slovenski fantje. Za križem, doigo vrsto mož in fantov, narodnimi nošami deklet, fantov in otrok so stopali duhovniki in bogoslovci, zatem pa slovenske redovnice in dekleta ter žene.

Po procesiji je stopil na prižnico č. g. župnik France Novak. V prepričevalnih besedah je vse navdušil k zvestobi do Cerkve, duhovnikov in Bogu. Ob petih popoldne je bila skupna sv. maša s petjem, ki ga je ves čas romanja

vodil č. g. Jože Jurak. Maševal pa je g. dr. Alojzij Starc.

S pesmijo „Marija, skoz' življenje“ smo se poslovili od lurske Marije s sklepom, da se bomo tretjo nedeljo v avgustu leta 1963 zopet zbrali.

DESETI SOCIALNI DAN

Slovenci v Argentini smo letos imeli že 10. socialni dan. Bil je v nedeljo, 12. avgusta, v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Tema socialnega dne je bila: Stari in mladi. Po sveti maši udeležencev, ki jo je daroval č. g. župnik Gregor Mali je g. Avgust Horvat, predsednik stalnih socialnih dni pričel s programom. V predsedstvo so bili izvoljeni: dr. Leopold Eiletz, gđc. Metka Železnikar in g. Stane Žužek. Na sporedu so bila tri predavanja: dr. Ignacij Lenček je govoril o temi: „Staro in novo“, — nekaj načelnih misli o tradiciji in napredku. Dr. Tine Debeljak je obdelal vprašanje pod zgodovinskim vidikom. Marko Kremžar pa je nakazal, kako je med starimi in mladimi danes, med nami, v tujini.

Vsa tri predavanja so udeleženci, med katerimi je bilo precej mladine, z veseljem pozdravili. Po razgovoru so bili sprejeti sledeči sklepi.

RESOLUCIJE 10. SOCIALNEGA DNE

Na 10. socialnem dnevu, ki je bil v nedeljo, 12. avgusta v Slovenski hiši

v Buenos Airesu in katerega tema je bila: „Stari in mladi“, so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Življenje v družbi se stalno obnavlja, eni prihajajo, se rodijo, drugi odhajajo, umirajo. V vsakem trenutku in vedno so prisotne tri generacije, to je mladost, zrelost in starost.

2. Sodelovanje generacij vsake človeške skupnosti je neobhodno potrebno. Brez njega ni urejenega življenja, zaželenega napredka in socialnega miru. Zato je dolžnost vsake in vseh generacij, da to sodelovanje iščejo in ga uresničijo.

3. V vsakem življenju je sodelovanje generacij večkrat težko. Različnost okolja in dobe, v kateri se je vzgajala vsaka izmed njih, jim je vtisnila močne posledice, ki se izražajo v mišljenju, dejanjih in vrednotenju in pojmovanju življenja in družbe na splošno. Zato sodelovanje zahteva obojestranskih žrtev, potrpljenja in odpuščanja.

4. Starejši generaciji morata mlajši izročiti narodna in verska izročila, tradicijo, delo in ustvaritve preteklosti. Truditi se morata za urejeno življenje v družbi in take socialne, gospodarske, kulturne in npravne življvske pogoje, da se bo mladi rod lahko času in potrebam primerno vzgojil pripravil za življenje in bo obenem tudi čimbolj zavarovan pred težavami bodočnosti. Potrpeti morata z revolucionarnostjo, netrpnostjo in nepočakanostjo mladih, učiti jih z zgledom delavoljnosti ter uravnavati mladostne sile in idealizem k idealom in ustvaritvam trajne vrednosti.

5. Mlajša generacija mora spoštovati starejše, ker iz tega izhaja lastna sreča bodočnosti. Sprejeti mora preteklost in na njenih zdravih temeljih graditi novo. Staro je treba spoštovati in izpopolnjevati z novimi izsledki. Zave-

dati se mora, da je poznanje preteklosti predpogoj za nove ustvaritve. Staro se vedno preliva v novo. Kdor ne gradi na starem, ostane na stopnji primitivcev in ne more napredovati. Izročeno dediščino je treba izpopolniti, postaviti na raven sodobnosti ter se pripraviti s čutom odgovornosti na čas, ko bo treba vse duševno, npravno in tvarno bogastvo izročiti poznejšim rodovom.

6. Treba se je izogibati borbe. Zgodovina nas uči in tudi naša daljna in bližnja preteklost nam pokažeta, da je borba med generacijami škodljiva. Kot v vseh težavah je tudi tukaj treba iskati moči in solidarnosti s pomočjo vere, ki je najmočnejša življvska vez, skupen zaklad vseh tistih, ki hočejo hoditi po poti, ki vodi k Očetu človeštva.

7. Sodelovanje generacij v slovenski izseljenski skupnosti je še posebej izrednega pomena. Tega se moramo vsi in vsak zavedati in po tem uravnavati postopanje in udejstvovanje.

8. Starejši generaciji morata posredovati narodnost, vero, izročilo, zgodovino in kulturo mlajšim rodovom. Velik greh imajo vsi tisti, ki to dolžnost zanemarjajo. Mladini je treba nuditi možnost in priložnost, da se bo lahko s tem seznanila in tudi sprejela. Treba je pripraviti take pogoje in okoliščine, da bo to mogoče sedaj in v bodoče. Temu naj služijo organizacije, domovi, tiskana in govornjena beseda.

9. Mladi rod, ki raste in se vzgaja v tujini se mora zavedati, da mora svoje znanje in poznanje življenja graditi na temeljih, iz katerih je vzklilo njihovo življenje, to je slovenskih. Zato mora sprejeti in poznati besedo, kulturo in vero svojih očetov, jo ohraniti, dopolniti, ker le to pomaga k ustvaritvi trdnih temeljev za poznanje kulture in vrednot družbe, v kateri živi. Tako se

bodo vzgojili v uravnovešene osebnosti in uveljavili v tujem svetu, v ponos sebi in narodu, iz katerega so izšli. Tudi sami morajo sodelovati, pomagati in prispevati k izpopolnitvi ter ohranitvi ustanov, ki jih nudijo narodna skupnost.

GOJENCI ROŽMANOVEGA ZAVODA SO NASTOPILI

Med rojaki je že pravilo: „Kadar Adrogué nastopi, je lepo, zato tudi lepa udeležba.“

V nedeljo, 26. avgusta, so zopet nastopili gojenci škofovega zavoda, 35 po številu, v dvorani Presvetih Src, na trgu Irlanda, ne daleč od Slovenske hiše.

Po uvodni recitaciji je bilo še šest prizorov, katerih motto je bil: „Preljubno veselje, oj kje si doma?“ Med posameznimi prizori je bilo branje Slomškovich Drobčinic.

Da je prireditev izvrstno uspela imajo največ zaslug: dr. Branko Rozman, prefekt gojencev; prof. Alojzij Geržinič; ga. Iva Vivodova; g. Niko Jeločnik ter sedanji in bivši gojenci.

S to prireditvijo je Rožmanov zavod proslavil stoletnico smrti Antona Martina Slomška in desetletnico svojega obstoja.

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

Poleg osnovnošolskih tečajev, v katerih je po Argentini okrog 700 slovenskih otrok, imamo v Slovenski hiši v Buenos Airesu še slovenski srednješolski tečaj, katerega obiskujejo naši srednješolci in srednješolke. Tečaj je vsako drugo soboto od 15,30 do 17,30. Obiskuje ga okrog 50 dijakin in dijakov. Razdeljeni so v dva oddelka: višje in nižjega. V višjem poučujejo: verouk g. direktor Anton Orehar (v času odsotnosti ga je nadomeščal rektor semenišča dr. Franc Gnidovec), slovenščino prof. Geržinič, zgodovino g. Jur-

Tri zaobljube

POVEST IZ SLOVENIJE

SPISAL JANEZ JALEN

„Sem bil ukazal zakuriti. Stara kri je hladna, mlada pa prevečkrat pre vroča. Sem sam to zagrešil. In sedaj premišlujem, kako bi popravil.“

„Oh, ne bodite no. Kar je bilo, je bilo. Kdo bi nazaj mislil,“ je zamahnil Petelin z roko.

„Veš, Janez, čeprav si trden gospodar in imaš že za možilo zrela dekleta, jih pa kljub precejšnji doti, ki se jim obeta, ne boš lahko oddal. Vedo povedati, da niso nič kaj prikupne. Kdor bo katero vzel, bo vzel le bolj doto kakor ženo.“ Janez je malo zardel in ni vedel kaj reči. Iz zadrege ga je rešila Lenka, ki je prihitela iz kuhinje.

„Oča! Ne vstajajte! Malo še poležite. Že jaz postrežem uglednemu gospodarju Petelinu z Rodin.“

„Od kod me poznaš?“

„Izpod Brosca.“

„Tok, ti si tista —?“

„Katera?“

čec in g. Marko Kremžar, slovenski zemljepis pa g. Avgust Horvat. V nižjem pa se ukvarjajo z dijaško mladino: g. direktor Orehar (nad. dr. Gnidovec, verouk; g. Tine Duh st. slovenščino; g. Tine Debeljak ml. zgodovino in g. Jože Poznič, zemljepis.

„Ki se je zavoljo nje izgubil Markov Klemen in Ruskem.“

„Tudi meni bi bolj prav hodilo, če bi se ne bil.“

„Tako —“ je široko zazijal ščetinastih las Janez Petelin. Zvrnil je v naglice požirek brinjevca, plačal in odtrdral naprej proti Kranju.

Pod noč se je spet oglasil. Tokrat je pa vrivezal konja k rampi, ga odel s kocem in prisedel k staremu Roku.

Prav tisti čas, kakor Petelinu na ljubo, ni bilo nobenega gosta. Naročil je polč vina, ki mu ga je stari Rok sam natočil. Lenka je bila na polju, ko je zadnje čase ostala sama za vse. Petelin je natočil in iz spoštovanja napil Roku. Staraček je iz vljudnosti res srknil požirek vina.

„Le pijte,“ je silil Janez.

„Naka. Saj veš, da mi ga ne manjka. Se mi pijača kar nič več ne prileže. Rajši mi povej kaj novega.“

„Kakor nalašč,“ je Petelinu srce poskožilo. „Pri nas na Breznici je nova cerkev. Že ogrodje stavijo na obok.“

„Ta novica je pa tako stara, da se je plesen loteva. Saj se skoraj bokala ne spije pri nas, da bi pogovor ne nanesel na krniške in rodinske puntarje. Saj jih razumem, glavtniže. Toliko sprevidnosti bi pa vendar le morali imeti, da spada farna cerkev na sredo fare, ne pa v kakšen zagon. Imenitnost vasi gor ali dol! Cerkev na sredo fare!“

Rokove besede so Petelina kakor božale. Zatrčno je bil prepričan, da ima najmanj že stotake v žepu. Tako se gospodu Saleziju za vselej prikupi. In je spustil vodo na svoj mlin.

„Vidite, Rok, Brodarjev oča! Tudi jaz tako mislim. Farno cerkev na sredo fare. Pa jim ne morem dopovedati, puntarjem.“

Rok se je naslonil in začel debelo

gledati Petelina. Ta je pa prijazno nadaljeval:

„Cerkev na sredo fare. Že prav precej denarja sem dal zanjo in upam, da boste vi, ki nikogar nimate, da bi mu zapustili, vsaj nekaj stotakov primaknili. Kar meni jih dajte. Ne bom nikomur povedal. Še nocej jih izročim gospodu Saleziju. In Krničani in Rodinci se bodo še ustavljali pred vašo krčmo.“

Poštenemu Roku je začelo kar sape zmanjkovati. Zabobnal je s prsti po mizi in se začudil:

„Ti, ti, ti Petelin tako govoriš, ti ki veljaš za glavnega puntarja. Sedaj mi je šele jasno. Že več let te nikoli ni bilo k nam. Prej sem še razumel, ko je krčma pešala. Odkar je pa Lenka pri hiši — veš, pri nas smo zmerom odkrito govorili. S puntarji in fajmoštrovimi. Oboji so nam enako dobrodošli gostje. So se sporekli med sabo, stepli pa ne nikoli, čeprav so večkrat postali od poštenega vina precej vroči.“

Petelin ni vedel kaj odgovoriti. Zato je pa pičil kakor najbolj razjezen sršen. In se začel posmehovati:

„Odkar je Lenka pri hiši — brhka Ljubčanka?“

„Kaj misliš s tem reči?“ se je nagnil na mizo opešan Rok.

„Da si star prasec,“ je zasikal Petelin.

Rok se je kakor za minuto pomladil. Vstal je, se zravnal, prijel bokal, ga treščil Petelinu v glavo, da se je razletel in se mu je pri prči pocedila kri čez obraz. Pokazal je s prstom proti vratom in zakrčal: „Ven! Svinja hinavska, puntarska.“

Ne, to je pa bilo za potuhnjenega Petelina le preveč. Zakadil se je v Rok, ga zgrabil za shujšani goltanec in zasikal: „Ti že pokažem puntarskega hinavca, prekleči hudič stari.“

Roku se je zatemnilo pred očmi. Trdno je bil uverjen, da je prišla zanj zadnja ura. Pa je kar naenkrat Petelinova roka odnehala, za njegovo glavo je pa zažarel Lenkin obraz. — Kako je bila lepa v svoji togoti, se je kaneje moral Rok večkrat spomniti. Zaskakala je kakor raztogotena kuna, prišla Petelina, ga potisnila iz hiše v vežo in ga sunila čez hišni prag.

„Hudiča! Baba in pol,“ se je oglašilo s ceste. Žirovčani, ki so se pravkar pripeljali s sejma v Kranju, so koj sprevideli, za kaj gre. Petelinu, puntarju, so privoščili, kar so mu mogli, česar niti skriti niso skušali. Glasno so zahrumeli v krčmo pri Brodarju in naročili kar dva bokala vina. Lenka je šla v klet po pijačo. Med tem so se pa gostje čudili.

Kdo bi si mislil, da so brhkota, pogum in moč vse tri kot prijateljice lahko v istem krilu doma. In kakor bi bili tega veseli, so si natočili in zapeli:

Furmani po cest peljajo,
konjči v štalci rezgetajo.
Čas je konjče futrati,
ti pa kramljaš pri ljubic.

In bi peli in pili pri lepi in korajžni Ljubencanki ne samo do belega dne, še dlje, če bi jih ne bil torek zgodaj klical na delo.

Luna je pa prej vžšla, preden so pognali vsak svoj par konj. So se lahko malo dlje zadržali, ko se pri Žabarju pod Broscem niso namerjali nič ustaviti. Ni bilo več tam brhke točajke Lenke. Koj drugi dan, v torek, so pa Žirovničani daleč na okrog hiteli raznašati, kako je pri Brodarju na Bistrici lepa točajka Lenka vrgla velikega puntarja Petelina z Rodin kakor mačka čez prag. Vsa fara, predvsem vse zgornje vasi, so mu privoščile in se smejale. Še izmed puntarjev kar skoraj vsi.

Tudi gospod Salezij se je naskrivaj hahljal. Prijel je za ponujeno mu priložnost in Janeza pregovoril, da je šel očitno po škodlje v Dolino. Za Petelinom jih je izmed puntarjev še nekaj zapreglo. Največ jih je pripeljal na svojem težkem parizarju, s katerim niti v Tamar ni mogel — drugi so mu jih morali pripeljati do cesarske ceste — Marka iz Krnic, gospodar Boštjan.

In nova cerkev je rastle in do svetega Avguština do vrha zrastle, s stolpom vred.

Dvaindvajseto poglavje

STARČEK RAZMIŠLJA

Stari Brodar Rok je od dne do dne bolj pešal. Največ je polegal pri peči. Za peč je že težko zlezal. Okrog hiše je mogel pogledati samo še s palico, pa še takrat se je pomikal počasi kakor megla brez veštra. In vedno zamišljen. Nekako zadovoljno je pogledoval za Lenko, ki je kar naprej hitela za delom. Bila je pravzaprav za vse sama. Stari hlapec Joža in opešana dekla Mica sta bila večkrat bolj v napotje pri delu kakor pa k pridu. Pa kdo bi ju postavljaj na stare dni na cesto, če sta skoraj vse življenje pregarala pri hiši.

Lenka je vse to izpredvidela in se raje sama gnala, kakor pa da bi opešanim trem starčkom grenila zadnje ure življenja. Svetovali so ji že, naj se poroči ali naj vsaj službo spremeni, ko pri takem garanju prehitro sama vene. Tudi sama utegne biti na stara leta drug'm v nadlego.

Pa je Lenka izpredvidela, da tako ne more iti več, če noče, da še sama pade pod bremenom dela. In se je odločila.

Zvečer, ko je postavila opešanemu

gospodarju Roku k peči na klop skledico pšeničnega soka, je za hip prisledla k njemu.

„Oče Rok!“

„Kaj bi rad, deklič? Kar reci.“

„Ne zmorem sama več.“

„Že davno vidim, pa ne vem, kako bi —?“

Rok se je popraskal za ušesom.

„Kaj, ko bi jaz našo Lojzko pripeljala k hiši? Saj jo poznate. Za težko delo še ni, pa bi vendarle za marsikaj odvrnila.“

„Ježeš. Sama sveta Katarina, ki je pravi um in pravo pamet, ti je dala to misel. Kar pripelji ga, deklička, in kakor naš naj bo.“

„No, prav,“ je spet odhitela Lenka za delom. Stari Rok je sok iz skledice kar polizal, saj se je znebil težke skrbi.

V nedeljo po nauku je pa mama res pripeljala Lojzko. Otrok je kaj izpod čela gledal neobritega starčka Roka. Ko ji je hotela mama dopovedati, da bo zanaprej Rok kakor njen ata, Lenka pa kakor nje mama, je šlo otroku na jok. Ko dekletce ni hotelo reči ne bev ne mev, je pa postala mama kar huda: „Zakaj pa nobene ne zineš? Govori vendar! Saj doma žlobudraš, da smo te včasih vsi siti. Vsaj oča pozdravi in roko mu daj.“

„Dober dan, stric,“ je segla Lojzka Roku v roko. Vsi so se nasmejali. Najbolj temu, da Lojzka ni hotela priznati za ata.

Stari Rok je pa Lojzko pobožal po licu in jo pohvalil: „Prav, Lojzka, četudi sem bil tudi jaz oče, celo trem otrokom. Tonček in Minka sta še kot angelčka poležela v nebesa. Marjanca je pa odrasla, da je bila že velika kakor vaša Lenka, pa jo je Bog tudi po-

klical k sebi, tako da sem ostal čisto sam. Boš pa ti moja. Ali ne?“

„Bom, stric.“

Čez teden dni sta bila Lojzka in Rok taka prijatelja, da drug brez drugega kar strpeči nista mogla. Saj je pa tudi otrok do zadnjega kotička napolnil s svojim žvrgolenjem za družino že umirajočo hišo. Bila je pa Lojzka tako podobna Lenki, da nobena hči materi ne more biti bolj. In so res dva, trije, ki niso razmer poznali, vprašali, če je veselji žvrgolevček točajkin otrok.

„Res, res,“ je Joželjnu, ki bi moral vedeti, kako je pri hiši, pritrdil stavec: „Res, Lenkin in moj.“

„Tega pa ne verjamem,“ se je začudil vozar.

„Še čuda. Cikast si dovolj.“ In je pojasnil Rok: „Kdaj pa je še otrok otroka imel —?“ Rok sam je bil pa res nezakonski otrok. Mama, ki ga je še v plenicaх prenašala po bohinjskih planinah, mu je umrla, ko je komaj odrasel. Odšel je v svet s trebuhom za kruhom in se poročil z Brodarjevo špele. Res ni bila lepa, pa tudi zdrava ne in še nekaj let starejša, pa jo je vseeno vzel, čeprav je ona ostala do smrti gospodar, sam pa je kakor pred poroko pripregal po podbreškem klancu navzgor. Razumela sta se pa kar dobro. Škoda, da so jima vsi otroci pomrli in sedaj nima nikogar svojega, da bi mu zapuščil domačijo.

In je razmišljal sem in je razmišljal tja in dal čez nekaj dni poklicati može in je napravil testament. Tiste dni po malem šmarnu je pa lepo z Bogom spravljen umrl. Zapeljalj so ga v Naklo in pokopali v prekopani grob njegove žene Špele. Ob grobu ni nihče drug jokal kakor Lenka in Lojzka. Jože in Mica sta ostala doma, ko nista več zmogla uro hoje.

K J E
J E
K A J

Vesoljni cerkveni zbor	577
Značaj II. vatikanskega koncila	578
O čem bo razpravljaj	
2. vatikanski koncil	581
Protestant in katoličan	
se pogovarjata o koncilu	584
Glas iz Rima	588
Bog in verne duše	590
Kulturne vrednote	594
Slomšek o Filoteji	603
Anekdote o papežu Janezu XXIII.	604
Praznik vseh svetnikov	605
Misli za vsak dan	610
Mladinska anketa: spolna vzgoja	610
Razgovor med materjo in otroki	613
Kako je bilo na	
izseljenskem romanju	620
Slovenski Frančišek Saleški	623
Quo vadis	625
Primorske vesti	629
Od doma	631
Molitveni namen	633
Med nami v Argentini	634
Tri zaobljube	634
Zadnji trije ljubljanski škofje	616

LETO XXIX

Št. 10-11

OKT.-NOV. 1962

POVERJENIKI

Argentina:
Dušnopastirska pisarna.
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
São Paulo,
Brasil

U. S. A.:
Rev. Julij Slapšak,
3547 East 80th Street,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
131 A Treeview Drive
Toronto 14
Ontario

Trst:
Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italija

Italija:
Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

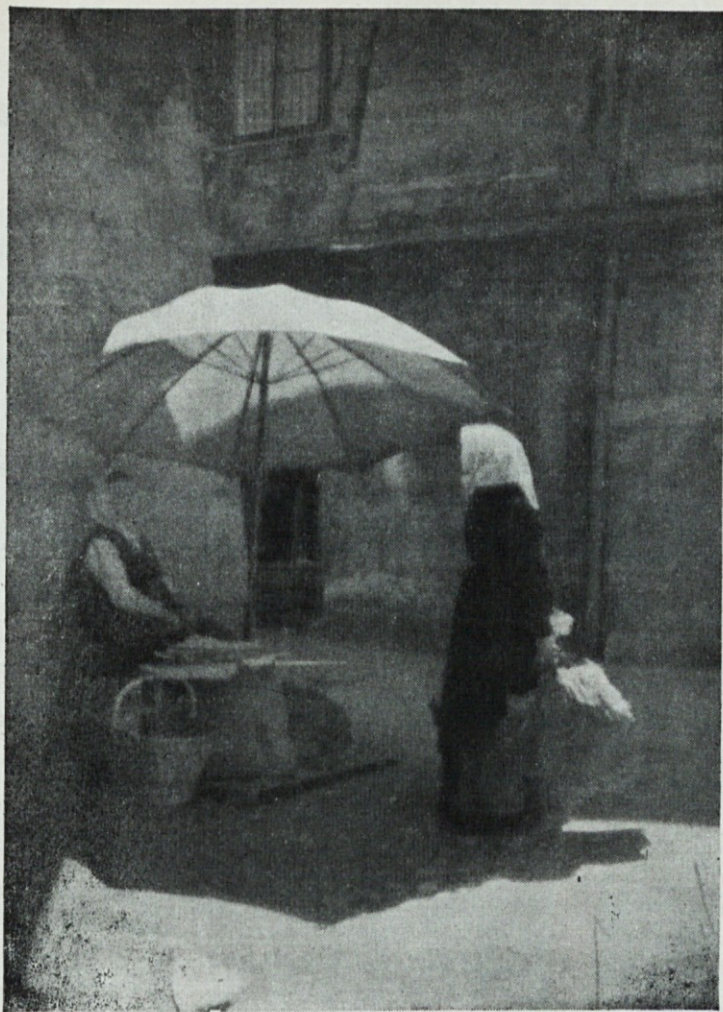
Avstrija:
Naročnino pošljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec.

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
meji (razen Urugvaya)
400 pesov.

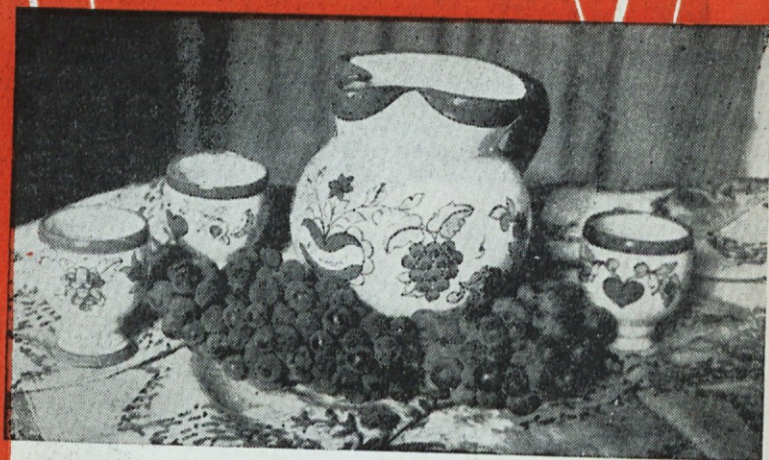
za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šilingov;
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

Editor responsible: Antonio Orehar, Ramón Falcón
4158, Bs. Aires. Registro de la Prop. Intelectual N° 574.991.
Tiska tiskarna Vilko S.R.L. Estados Unidos 426, Bs. Aires

**duhovno
življenje**
la vida espiritual

Branjevke nekdanj v beli Ljubljani

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Anton Oreharj) urejujejo pa dr. Jože Rant, dr. Branko Rozman, dr. Alojzij Starc